

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007—2013 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PATVIRTINIMO

2008 m. gruodžio 29 d. Nr. T- 430
Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 6 straipsnio 1 dalies 22 punktu ir atsižvelgdama į parengtą Pakruojo rajono savivaldybės 2007—2013 metų strateginį plėtros planą, Pakruojo rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės 2007—2013 metų strateginį plėtros planą (pridedama).

Meras

Saulius Gegieckas

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007 – 2013 m. STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS

Rengėjas	Užsakovas
UAB „EIP Vilnius“	Pakruojo rajono savivaldybės administracija

Pakruojis, 2008

Strateginio plano paruošimas ir patvirtinimas – reikšmingas įvykis rajono savivaldybės gyvenime. Plano rengime aktyviai dalyvavo ne tik įvairių sričių specialistai, tačiau ir visuomenės atstovai. Palankios ir konkurencingos verslo aplinkos sukūrimas, efektyvi transporto, energetikos, vandentvarkos infrastruktūra, išplėtotą socialinę partnerystę, iniciatyvios kaimo bendruomenės padės sukurti mūsų rajone saugią ir kokybišką gyvenamąją aplinką.

**Su pagarba,
Pakruojo rajono savivaldybės meras Saulius Gegieckas**

TURINYS

IVADAS	6
1.1 Plano rengimo kontekstas.....	6
1.2 Plano rengėjai	8
1.3 Bendroji rajono charakteristika	10
1.4 Strateginio plano paskirtis	16
2.1 Verslas, pramonė ir kaimo plėtra.....	21
2.1.1 Smulkus ir vidutinis verslas.....	22
2.1.2 Pramonė	25
2.1.3 Statyba	27
2.1.4 Prekyba ir paslaugos.....	28
2.1.5 Turizmas	30
2.1.6 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	34
2.1.7 Miškų ūkis	38
2.1.8 SSSG analizė.....	40
2.2 Žmogiškieji ištekliai	42
2.2.1 Darbo rinka ir užimtumas	42
2.2.2 Švietimas	44
2.2.3 Sportas ir kultūra	49
2.2.4 Gyvenimo lygis ir gyventojų aprūpinimas gyvenamuoju plotu	53
2.2.5 Gyventojų migracija	56
2.2.6 SSSG analizė.....	57
2.3 Viešosios paslaugos.....	59
2.3.1 Sveikatos apsauga.....	59
2.3.2 Socialinė apsauga	65
2.3.3 Viešasis saugumas	70
2.3.4 SSSG analizė.....	73
2.4 Infrastruktūros plėtra ir aplinkos apsauga	75
2.4.1 Transporto infrastruktūra.....	76
2.4.2 Energetinė infrastruktūra	84
2.4.3 Aplinkos apsauga.....	88
2.4.4 SSSG.....	97
3. PAKRUOJO RAJONO PLĖTROS STRATEGIJA	99
3.1. Vizija, bendrieji vystymo tikslai ir principai.....	99
3.2. Pakruojo rajono vystymo prioritetų nustatymas, vystymo priemonės ir įgyvendinimo planas	100
3.2.1. I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA	101
3.2.2. II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA	102
3.2.3. III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI	104
3.2.4. IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS	104
4. PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007 – 2013 M. STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS PRIEMONIŲ LENTELĖS	106
5. STEBĖSENOS SISTEMA IR JOS VEIKSMINGUMAS	145
5.1. Stebėsenos sistema	145

5.2. Stebėsenos rodikliai.....	146
5.3. Stebėsenos veiksmingumo užtikrinimas.....	155

ĮVADAS

1.1 Plano rengimo kontekstas

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas (toliau – Strateginis planas) parengtas vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Žin., 2002, Nr. 57-2312), Regionų plėtros planų parengimo ir atnaujinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2002 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 482. Rengiant Strateginį planą, buvo vadovautasi nacionalinio, regiono, rajono lygio strateginiais, teisiniais dokumentais.

Nacionalinio (valstybės) lygio strateginiai, teisiniai dokumentai:

- Lisabonos strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija (iki 2015 m.) patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187;
- Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 m. ilgalaikė strategija ir Nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853;
- Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas, priimtas 2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1889 (Žin., 2000, Nr. 66-1987);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Lietuvos regioninės politikos metmenys;
- Regionų ekonomikos plėtotės strategija;
- Turizmo plėtotės strategija;
- Ekonomikos augimo ir jos struktūros plėtotės strategija;
- Energetikos plėtotės strategija;
- Nacionalinė demografinės politikos strategija;
- Transporto ir tranzito plėtotės strategija;
- Pramonės plėtotės strategija;
- Kaimo ir žemės ūkio plėtotės strategija;
- Mokslinių tyrimų strategija;
- Lietuvos 2007 – 2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija (patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. balandžio 28 d.);
- Ekonomikos augimo veiksmų programa (patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. liepos 30 d.);
- Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. liepos 30 d.);
- Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa (patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. rugsėjo 24 d.);
- Techninės paramos veiksmų programa.

Regioninio lygio strateginiai teisiniai dokumentai:

- Šiaulių regiono 2007 – 2013 metų plėtros planas (projektas), www.siauliai.aps.lt;
- Šiaulių apskrities bendrasis planas (2006 m. rugpjūčio 22 d. išplėstiniame Šiaulių regiono plėtros tarybos posėdyje pristatyta parengta Šiaulių apskrities teritorijos bendrojo plano koncepcija, Regiono plėtros tarybos sprendimas R-7, 2006 m. rugpjūčio 22 d.), www.siauliai.aps.lt;

Rajono lygio strateginiai dokumentai:

- Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, www.pakruojis.lt;
- Bandomoji integruotis Pakruojo rajono kaimo plėtros strategija;
- Pakruojo rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų pertvarkos planas;
- Pakruojo rajono 2004 – 2006 m. strateginis plėtros planas, patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2004 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. T-66.

1.2 Plano rengėjai

Pakruojo rajono savivaldybės tarybos nariai, 2007 – 2011 m.

Vardas, pavardė	Atstovaujama partija
Saulius Gegieckas	Lietuvos socialdemokratų partija, Meras
Algirdas Ražauskas	Lietuvos socialdemokratų partija
Inna Matvejeva	Lietuvos socialdemokratų partija
Justinas Jasiukaitis	Lietuvos socialdemokratų partija
Jonas Valentas Čepulis	Lietuvos socialdemokratų partija
Algirdas Adomaitis	Lietuvos socialdemokratų partija
Marytė Žiubrienė	Lietuvos socialdemokratų partija
Aurelijus Atkočiūnas	Lietuvos socialdemokratų partija
Aleksandra Kubilickienė	Lietuvos socialdemokratų partija
Vitolis Urmonas	Lietuvos socialdemokratų partija
Algirdas Vepštas	Naujoji sąjunga (socialliberalai)
Justinas Macijauskas	Naujoji sąjunga (socialliberalai)
Romas Medzveckas	Naujoji sąjunga (socialliberalai)
Rimantas Pašakinskas	Partija Tvarka ir teisingumas (liberalai demokratai)
Alfonsas Butkevičius	Partija Tvarka ir teisingumas (liberalai demokratai)
Gediminas Grybė	Partija Tvarka ir teisingumas (liberalai demokratai)
Jonas Jurgeliūnas	Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai)
Vidmantas Palujanskas	Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai)
Mykolas Arcimavičius	Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai)
Povilas Karvelis	Lietuvos krikščionys demokratai
Kazys Gudas	Lietuvos krikščionys demokratai
Juozapas Vaitelis	Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga
Petras Aleksas Virkštis	Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga
Zenonas Pekelis	Darbo partija
Vytautas Kilčiauskas	Darbo partija

Strateginio plano rengimo darbo grupės nariai

Vardas, pavardė	Pareigos
Asta Jasiūnienė	Savivaldybės administracijos direktorė, darbo grupės vadovė
Laima Dragūnienė	VšĮ „Pakruojo poilsio ir turizmo centras“ direktorė, darbo grupės narė
Gintaras Jasiūnas	Pakruojo rajono sporto centro direktorius, darbo grupės narys
Oksana Gelčinė	VšĮ „Pakruojo verslo informacijos centras“ direktorė, darbo grupės narė
Virginijus Grigonis	Savivaldybės administracijos Pakruojo seniūnijos seniūnas, darbo grupės narys
Ingrida Kosteckienė	Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus vedėja, darbo grupės narė
Gintaras Makauskas	Savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir statybos skyriaus vedėjas, darbo grupės narys
Danutė Pilipavičienė	Savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus vedėja, darbo grupės narė
Juozas Pupinis	Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas, darbo grupės narys
Daiva Rutkevičienė	Savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus vedėja, darbo grupės narė
Algirdas Šidlauskas	Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo pavaduotojas, darbo grupės narys
Birutė Vanagienė	Savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus vedėja, darbo grupės narė

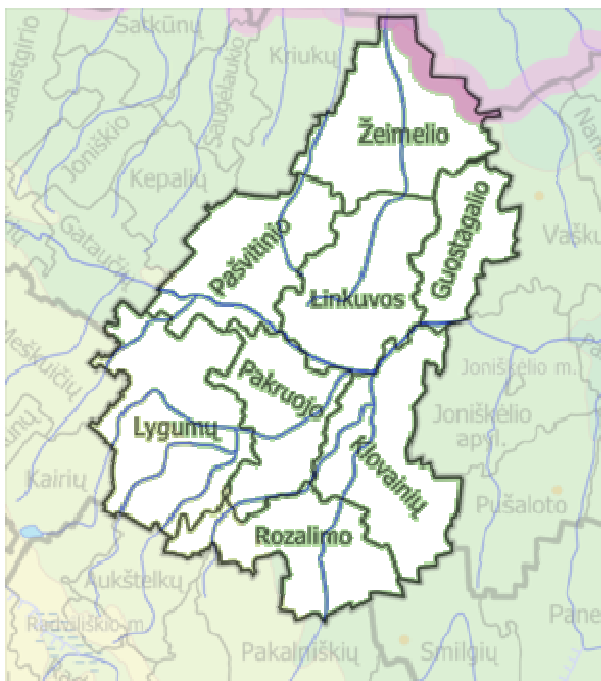
Strateginio plano rengimo konsultantai

Strateginio plano rengime dalyvavo UAB „EIP Vilnius“ konsultantai:

Vardas pavardė	Atsakomybės sritis
Simas Lubauskas	Strategijos formavimas, stebėsenos sistemos rengimas, priemonių ir finansavimo šaltinių optimizavimas
Julius Šukys	Strategijos formavimas, stebėsenos sistemos rengimas
Rūta Stankutė	Aplinkos analizė, gyventojų, įmonių nuomonių tyrimai

1.3 Bendroji rajono charakteristika

Bendra informacija apie Pakruojo rajoną

Pakruojo rajonas įsikūręs šiaurės ir vidurio Lietuvos teritorijoje, Šiaulių apskrities rytinėje dalyje, kuri apima dideles lyguminio pobūdžio teritorijas šalies šiaurėje, viduryje bei pietvakariuose iš esmės sutampa su derlingąja Vidurio žemuma ir vakarinėmis Baltijos aukštumų plynaukštėmis. Šiaurinėje dalyje ribojasi su Latvijos siena, Šiaurės vakaruose su Joniškio rajonu, vakaruose – Šiaulių rajonu, Radviliškio rajonu – pietuose ir Panevėžio bei Pasvalio rajonais – rytuose. Šiaurinė rajono dalis išsidėsčiusi Žiemgalos žemumos pietiniame pakraštyje, kur prie Latvijos sienos yra žemiausia rajono vieta – 30 metrų virš jūros lygio. Pietinė dalis yra Mūšos - Nemunėlio žemumoje. Aukščiausia rajono vieta pietvakariuose – 100 metrų virš jūros lygio, lygumų krašte.

Bendras apskrities miškingumas yra palyginti nedidelis – 19,6 proc., netolygus. Daugiausia vyrauja mišrieji miškai, kurie užima per 25,0 tūkst. ha. Didžiausias – Gedžiūnų miško biosferos poligonas Pakruojo seniūnijoje, Klusiškių, Laumenio botaninis zoologinis draustinis – Linkuvos seniūnijoje. Yra sukaupta per 4 mln. kub. m brandžių ir perbrendusių medynų.

Per rajoną teka upė Mūša su savo intakais. Teritoriją vagoja tankus upių ir upelių tinklas, ežerų nėra, tačiau yra 9 tvenkiniai, kurių bendras plotas per 450 ha.

Iš naudingųjų iškasenų Pakruojo rajone daugiausiai aptinkama dolomito. Didžiausi spėjami prognoziniai dolomito išteklių (apie 70 mln. kub. m) ir naujų telkinių suradimo galimybės yra susiję su Rozalimo – Linkuvos zona į šiaurę nuo Linkuvos.¹

„Pakruojo rajono gyventojų tankumas yra pats mažiausias visoje Šiaulių apskrityje – viename kvadratiname kilometre Pakruojo rajone gyvena beveik 2 kartus mažiau gyventojų nei vidutiniškai Šiaulių apskrityje ir 2,4 karto mažiau gyventojų nei vidutiniškai Lietuvoje.“²

Tiek Šiaulių apskrityje, tiek Pakruojo rajone 2005–2007 metų laikotarpiu gyventojų skaičius mažėjo, taip pat mažėjo ir gyventojų tankumas. Šiaulių apskrityje 2005 m. gyveno 358.885 gyventojai, o gyventojų tankumas buvo 42,2 gyventojų 1 kvadratiname kilometre. 2007 m. Šiaulių apskrityje gyveno 353.713 gyventojai (tai yra 1,44 proc. mažiau nei 2005 m.) gyventojų tankumas siekė 41,4 gyventojų 1 kvadratiname kilometre. Pakruojo rajono savivaldybėje 2005 m. gyveno 28.496 gyventojai (tai sudarė 7,94 proc. Šiaulių apskrities gyventojų), o gyventojų tankumas siekė 21,8 gyventojų 1 kvadratiname kilometre. 2007 m. Pakruojo rajone gyveno 27.883 gyventojai (tai 2,15 proc. mažiau nei 2005 m. ir sudarė 7,88 proc. apskrities gyventojų). Gyventojų tankumas nors ir nežymiai, tačiau taip pat sumažėjo iki 21,2 gyventojų 1 kvadratiname kilometre. Gyventojų skaičiaus ir tankumo kaitą galima matyti 1.3.1 lentelėje.

¹ Pakruojo rajono bendrasis planas (esamos būklės analizė, tarpinė ataskaita Nr. 1)

² Pakruojo rajono bendrasis planas (esama būklė – 2006m.)

1.3.1 lentelė. Teritorija ir gyventojų skaičius pagal administracinę teritoriją, laikotarpį ir statistinius rodiklius

Teritorija	2006			2007		
	Teritorija, km ²	Vidutinis metinis gyventojų skaičius	Gyventojų tankumas 1 km ²	Teritorija, km ²	Vidutinis metinis gyventojų skaičius	Gyventojų tankumas 1 km ²
Šiaulių apskritis	8.540	355.364	41,8	8.540	353.713	41,4
Pakruojo r. sav.	1.316	28.098	21,5	1.316	27.883	21,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje vyrų ir moterų santykis 2005 m. atitinkamai buvo 46,8 proc. ir 53,2 proc. tarp visų gyventojų. Pakruojo rajone ši proporcija buvo labai panaši, atitinkamai – 47,6 proc. ir 52,4 proc. Labai panaši gyventojų sudėtis pagal lytį išliko iki 2007 m. Šiaulių apskrityje 2007 m. 46,7 proc. gyventojų buvo vyrai ir 53,3 proc. – moterys, tuo tarpu Pakruojo rajone vyrai sudarė 47,6 proc. gyventojų, o moterys – 52,4 proc.

Gyventojų sudėties pagal lytį kaitą galima matyti 1.3.2 lentelėje.

1.3.2 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje pagal administracinę teritoriją, lytį ir laikotarpį

	2005	2006	2007
Šiaulių apskritis			
Vyrai ir moterys	360.755	357.015	353.713
Vyrai	168.740	166.787	165.255
Moterys	192.015	190.228	188.458
Pakruojo r. sav.			
Vyrai ir moterys	28.677	28.314	27.883
Vyrai	13.661	13.512	13.285
Moterys	15.016	14.802	14.598

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Gyventojų sudėtis pagal amžių nuo 2005 m. tiek Šiaulių apskrityje, tiek Pakruojo rajone keitėsi. Tai galima sieti su bendro gyventojų skaičiaus mažėjimu. Šiaulių apskrityje iki 2007 m. gyventojų iki 15 metų sumažėjo 8,9 proc., o pensinio amžiaus gyventojų sumažėjo 3,2 proc. Labai panaši tendencija pastebima ir Pakruojo rajone: gyventojų iki 15 metų amžiaus sumažėjo 8,1 proc. (Pakruojo rajono gyventojai iki 15 metų sudarė 8,5 proc. Šiaulių apskrities šios amžiaus grupės gyventojų), o pensinio amžiaus gyventojų sumažėjo 5,2 proc. (Pakruojo rajono pensinio amžiaus gyventojai sudaro 8,3 proc. Šiaulių apskrities šios amžiaus grupės gyventojų).

Gyventojų skaičiaus nors ir nežymus padidėjimas stebimas tik darbingo amžiaus gyventojų grupėje. Šiaulių apskrityje jų padaugėjo 0,7 proc., Pakruojo rajone skaičius išliko beveik nepakitęs (Pakruojo rajono darbingo amžiaus gyventojai sudaro 7,6 proc. visos Šiaulių apskrities darbingo amžiaus gyventojų).

Gyventojų sudėties pagal amžių kaitą galima matyti 1.3.3 lentelėje.

1.3.3 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje pagal administracinę teritoriją, amžių ir laikotarpį

	2005	2006	2007
Šiaulių apskritis			
Iš viso pagal amžių	360.755	357.015	353.713
Gyventojai (0–15 m. amžiaus)	70.580	67.484	64.272
Darbingo amžiaus gyventojai	218.580	218.878	220.143
Pensinio amžiaus gyventojai	71.595	70.653	69.298
Pakruojo r. sav.			
Iš viso pagal amžių	28.677	28.314	27.883
Gyventojai (0–15 m. amžiaus)	5.944	5.725	5.463
Darbingo amžiaus gyventojai	16.673	16.656	16.678
Pensinio amžiaus gyventojai	6.060	5.933	5.742

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Kadangi gyventojų skaičius nuo 2005 m. Šiaulių apskrityje ir Pakruojo rajone mažėjo, tai mažėjo gyventojų skaičius tiek mieste, tiek kaime. Šiaulių apskrityje miesto gyventojų skaičius sumažėjo 1,5 proc., o kaime 2,7 proc. Pakruojo rajone stebimas dar spartesnis gyventojų mažėjimas mieste: 2005–2007 m. laikotarpiu gyventojų mieste skaičius sumažėjo 2,6 proc. Gyventojų kaime mažėjimo tendencija labai panaši į visos apskrities tendenciją: 2005–2007 m. laikotarpiu gyventojų skaičius kaime sumažėjo 2,8 proc.

Gyventojų skaičiaus kaita pagal administracines teritorijas matoma 1.3.4 lentelėje.

1.3.4 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje pagal administracinę teritoriją, gyvenamąją vietovę ir laikotarpį

	2005	2006	2007
Šiaulių apskritis			
Miestas ir kaimas	360.755	357.015	353.713
Miestas	220.290	218.479	217.037
Kaimas	140.465	138.536	136.676
Pakruojo r. sav.			
Miestas ir kaimas	28.677	28.314	27.883
Miestas	7.768	7.673	7.562
Kaimas	20.909	20.641	20.321

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

1.3.5 lentelė. Demografinių procesų palyginimas Lietuvoje, Šiaulių apskrityje ir Pakruojo rajone 2005 m.

	Lietuva	Šiaulių apskr.	Pakruojo r.	Joniškio r.	Akmenės r.	Radviškio r.	Kelmės r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.
Gyventojų skaičius, tūkst.	3425,3	360,7	28,6	31,2	29,0	50,7	39,7	130,0	51,3
Miesto	2281,3	220,2	7,7	13,3	17,9	23,1	14,2	130,0	13,8
Kaimo	1143,9	140,4	20,9	17,8	11,1	27,6	25,4	-	37,4

	Lietuva	Šiaulių apskr.	Pakruojo r.	Joniškio r.	Akmenės r.	Radviškio r.	Kelmės r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.
Kaimo gyventojų dalis bendrame skaičiuje, %	33,4	38,9	73,0	57,0	38,2	54,3	64,0	-	72,9
Gyventojų tankumas, žm./km ²	52,5	42,2	21,8	27,1	34,4	31,0	23,3	1605,2	28,4
Atvykusių	64639	6685	474	651	832	750	645	1995	1338
Išvykusių	74251	8747	575	822	1097	1096	899	2943	1315
Migracijos saldo	-9612	-2062	-101	-171	-265	-346	-254	-948	23

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Lietuvoje vidutiniškai 33 proc. žmonių gyvena kaime (1.3.5 lentelė). Pakruojo rajone net 73 proc. visų gyventojų sudaro kaimo gyventojai. Pagal šį rodiklį Pakruojo rajonas yra „kaimiščiausias“ rajonas visoje Šiaulių apskrityje. Pakruojo rajono gyventojų tankumas yra pats mažiausias visoje Šiaulių apskrityje.

Santuokų skaičius 2004–2006 m. laikotarpiu tiek visoje Šiaulių apskrityje, tiek Pakruojo rajone didėjo. 2004 m. Šiaulių apskrityje 1000–iui gyventojų teko 5,3 santuokos, tuo tarpu 2006 m. jau 6,0 santuokos 1000–iui gyventojų. Pakruojo rajonas pagal šį rodiklį kiek atsilieka nuo visos apskrities. 2004 m. Pakruojo rajono santuokų skaičius sudarė tik 6,7 proc. visos apskrities santuokų, o 1000–iui gyventojų teko 4,5 santuokos. 2006 m. Pakruojo rajone sudarytos santuokos sudarė tokią pačią proporcinę dalį kaip ir 2004 m., o 1000–iui gyventojų teko 5,3 santuokos. Visgi Pakruojo rajone pastebimas spartesnis santuokų skaičiaus didėjimas, palyginus su visa Šiaulių apskritimi. Santuokų skaičiaus kitimą 2004–2006 m. galima matyti 1.3.6 lentelėje.

1.3.6 lentelė. Santuokų skaičius pagal administracinę teritoriją, laikotarpį ir statistinius rodiklius

Teritorija	2004		2005		2006	
	Santuokų skaičius	1000-iui gyventojų tenka santuokų	Santuokų skaičius	1000-iui gyventojų tenka santuokų	Santuokų skaičius	1000-iui gyventojų tenka santuokų
Šiaulių apskritis	1.936	5,3	2.003	5,6	2.138	6,0
Pakruojo r. sav.	129	4,5	122	4,3	149	5,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Ištuokų skaičius, tenkantis 1000–iui gyventojų 2004–2006 m. laikotarpiu Šiaulių apskrityje beveik nesikeitė. 2004 m. šis skaičius siekė 3,4 ištuokos 1000–iui gyventojų, 2006 m. jis sumažėjo iki 3,3 ištuokų 1000–iui gyventojų. Tuo tarpu Pakruojo rajone šis rodiklis mažėjo kur kas sparčiau: nuo 3,5 ištuokų 1000–iui gyventojų 2004 m. iki 3,0 ištuokų 1000–iui gyventojų 2006 m. Mažesnis ištuokų skaičius, tenkantis 1000–iui gyventojų, 2006 m. apskrityje buvo pastebimas tik Šiaulių rajono savivaldybėje.

Ištuokų skaičiaus kitimą Šiaulių apskrityje ir atskiruose jos administraciniuose vienetuose galima matyti 1.3.7 lentelėje.

1.3.7 lentelė. Ištuokų skaičius pagal administracinę teritoriją, laikotarpį ir statistinius rodiklius

Teritorija	2004		2005		2006	
	Ištuokų skaičius	1000-iui gyventojų tenka ištuokų	Ištuokų skaičius	1000-iui gyventojų tenka ištuokų	Ištuokų skaičius	1000-iui gyventojų tenka ištuokų
Šiaulių apskritis	1.239	3,4	1.201	3,4	1.166	3,3
Akmenės r. sav.	82	2,8	106	3,7	105	3,7
Joniškio r. sav.	104	3,3	128	4,1	109	3,6
Kelmės r. sav.	121	3,0	121	3,1	121	3,1
Pakruojo r. sav.	102	3,5	97	3,4	83	3,0
Radviliškio r. sav.	162	3,2	151	3,0	163	3,3
Šiaulių m. sav.	489	3,7	451	3,5	439	3,4
Šiaulių r. sav.	179	3,5	147	2,9	146	2,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu gimimų skaičius, tenkantis 1000–iui gyventojų, mažėjo nežymiai (nuo 8,9 gimimo 2004 m. iki 8,6 gimimo 2006 m.). Tačiau 1000–iui gyventojų tenkančios natūralios kaitos rodikliai keitėsi kur kas sparčiau ir intensyviau. 2004 m. Šiaulių apskrityje šis rodiklis siekė -3,5, tuo tarpu 2006 m. jau -5,3. Taigi demografinė padėtis apskrityje nėra labai palanki.

Pakruojo rajono savivaldybėje situacija dar prastesnė. Čia 1000–iui gyventojų tenkančios natūralios kaitos rodikliai prasčiausi visoje apskrityje. 2004 m. šis rodiklis Pakruojo rajone siekė -6,3, o 2006 m. pasiekė net -7,3, nors gimusiųjų skaičius, tenkantis 1000–iui gyventojų per šį laikotarpį, kaip ir visoje apskrityje, kito nežymiai. Tai reiškia, kad tiek Šiaulių apskrityje, tiek Pakruojo rajone yra didelis mirtingumas, kurio nekompensuoja gimstamumas.

Gimusiųjų skaičiaus ir natūralios gyventojų kaitos kitimo tendencijos matomos 1.3.8 lentelėje.

1.3.8 lentelė. Gimusieji ir natūrali gyventojų kaita pagal administracinę teritoriją, laikotarpį ir statistinius rodiklius

Teritorija	2004		2005		2006	
	1000-iui gyventojų tenka gimusių	1000-iui gyventojų tenka natūralios kaitos	1000-iui gyventojų tenka gimusių	1000-iui gyventojų tenka natūralios kaitos	1000-iui gyventojų tenka gimusių	1000-iui gyventojų tenka natūralios kaitos
Šiaulių apskritis	8,9	-3,5	8,5	-4,7	8,6	-5,3
Akmenės r. sav.	8,8	-5,8	8,4	-7,9	8,6	-6,9
Joniškio r. sav.	10,3	-2,5	8,8	-5,3	8,1	-6,6
Kelmės r. sav.	8,5	-5,0	8,4	-6,0	8,5	-7,2

Pakruojo r. sav.	8,9	-6,3	9,6	-5,6	8,8	-7,3
Radviliškio r. sav.	9,8	-4,4	9,0	-5,2	10,1	-5,7
Šiaulių m. sav.	8,4	-1,6	8,2	-2,5	8,1	-3,1
Šiaulių r. sav.	8,9	-3,7	8,5	-6,2	8,7	-5,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu mirtingumas didėjo. 1000–iui gyventojų tenkantis mirusiųjų skaičius per šį periodą išaugo nuo 12,4 iki 13,9. Pakruojo rajono padėtis šioje srityje yra prasčiausia visoje apskrityje. 2004–2006 m. laikotarpiu 1000–iui gyventojų tenkantis mirusiųjų skaičius išaugo nuo 15,2 iki 16,1. Tai didžiausias rodiklis visoje apskrityje. Toks rodiklis gali liudyti apie didesnę gyventojų senėjimą rajone, prastesnę medicininių paslaugų prieinamumą bei tokių paslaugų prastesnę kokybę, blogesnę kriminogeninę situaciją ir pan. Tikslėnis situacijos apibūdinimas galimas žinant mirčių skaičių pagal mirties priežastis.

Mirusiųjų skaičiaus, tenkančio 1000–iui gyventojų, kaitos tendencijas galima matyti 1.3.9 lentelėje.

1.3.9 lentelė. Mirusieji pagal administracinę teritoriją, laikotarpį ir statistinius rodiklius

Teritorija	2004	2005	2006
	1000-iui gyventojų tenka mirusių	1000-iui gyventojų tenka mirusių	1000-iui gyventojų tenka mirusių
Šiaulių apskritis	12,4	13,2	13,9
Akmenės r. sav.	14,6	16,3	15,5
Joniškio r. sav.	12,8	14,1	14,7
Kelmės r. sav.	13,5	14,4	15,7
Pakruojo r. sav.	15,2	15,2	16,1
Radviliškio r. sav.	14,2	14,2	15,8
Šiaulių m. sav.	10,0	10,7	11,2
Šiaulių r. sav.	12,6	14,7	14,6

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

1.4 Strateginio plano paskirtis

Strateginio plano paskirtis – Strateginis planas yra skirtas suplanuoti savivaldybės veiklą, investicijas iki 2013 m. Strateginiame plane savivaldybė yra išskyrusi prioritetingas vystymosi sritis ir kryptis siekiant užtikrinti kuo geresnę gyvenimo kokybę rajono gyventojams. Vadovaujantis strateginiu planu, bus vykdomos aktyvios investicijos infrastruktūros tobulinimui, plėtrai visame rajone. Siekis gerinti gyvenimo kokybę, kuo aktyviau investuojant į socialinės srities, švietimo, infrastruktūros įrengimo projektus, yra integruotas visuose išvardintuose prioritetuose, tiksluose, uždaviniuose ir priemonėse. Strateginiame plane išskirtos būtiniausios savivaldybės įgyvendinamos priemonės, susietos su rajono vizija ir plėtra. Siekiant įgyvendinti ir pasiekti užsibrėžtą rajono viziją, suformuotas priemonių sąrašas, kuris įvardija pagrindinius savivaldybės plėtros projektus. Strateginis planas parengtas 2007 – 2013 m. laikotarpiui. Kiekvienais metais, atsižvelgiant į besikeičiančius poreikius ir situaciją, strateginis planas gali būti koreguojamas ir atnaujinamas. Savivaldybė siekia kuo aktyviau plėtoti projektus ir užtikrinti jų sėkmingą įgyvendinimą bei poveikį.

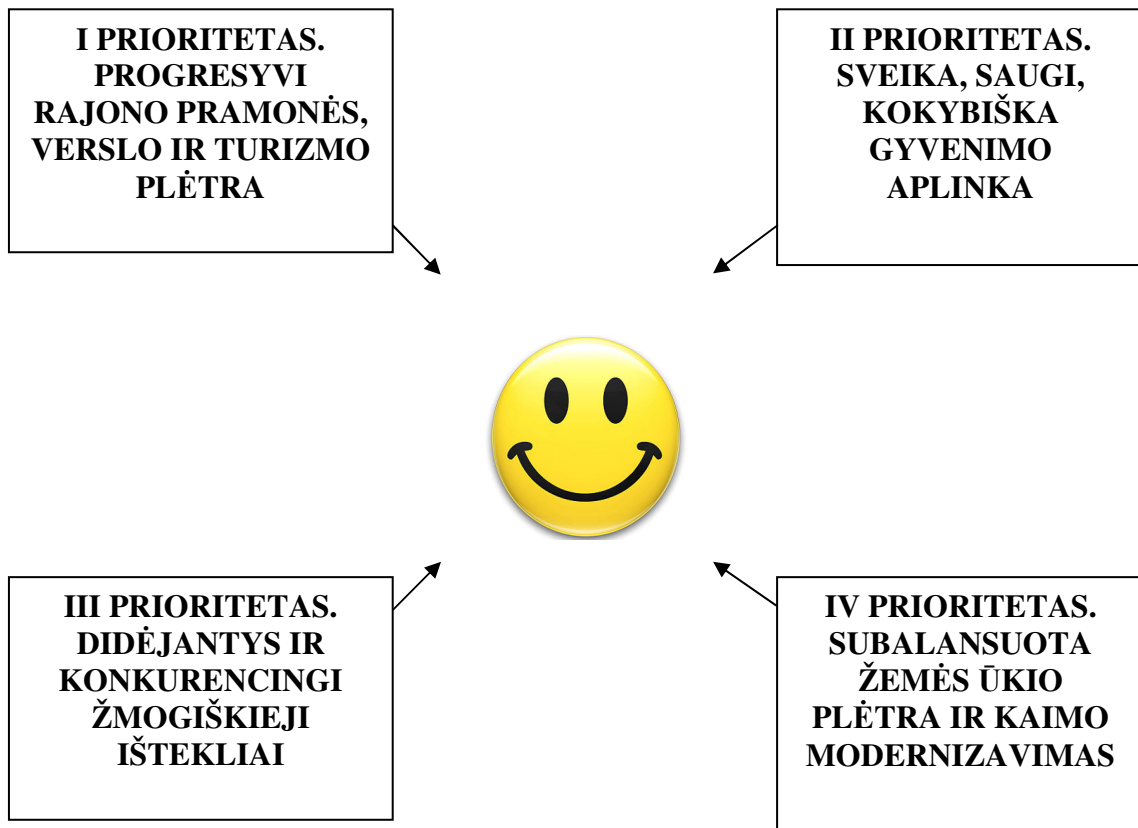
1.5 Pakruojo rajono plėtros vizija ir prioritetai

PAKRUOJO RAJONO PLĖTROS VIZIJA IKI 2014 METŲ

Aukštos darbo ir gyvenimo kokybės, modernus bei savitas, orientuotas į žinių ekonomiką, žemės ūkio, pramonės ir verslo rajonas, pasižymintis šiais aspektais:

- Moderniai įrengta ir išplėtoti kelių infrastruktūra bei tikslingai pritaikyta geležinkelio atšaka, patogus transporto susisiekimas su regionu; modernizuotas energetinis ūkis, taupus energijos naudojimas naujuose ir renovuotuose senuose pastatuose; patrauklus gyvenamųjų vietovių architektūrinis ir urbanistinis įvaizdis; ekologiškai švari aplinka; lengvai prieinama, patikima ir efektyvi sveikatos priežiūra bei socialinės apsaugos sistema;
- Efektyvus, rinkos poreikius atitinkančių specialistų kompetencijų formavimas bei gebėjimų prisitaikyti prie pokyčių, ugdymas; įgyvendinama mokymosi visą gyvenimą sistemos plėtra; efektyvus įvairių sričių suaugusiųjų švietimas ir perkvalifikavimas; stiprus švietimo potencialas, integruotas į rajono ekonomiką bei sociumą; pilietinė ir konkurencingų gebėjimų rajono bendruomenė, pasižyminti eurointegracinių projektų ir procesų vadybos kompetencijomis; išplėtoti rajono bendruomenės kultūros ir sporto veiklos sistema;
- Konkurencinga pramonė ir verslas, grindžiami investicijomis į įmonių modernizavimą, inovacijų diegimą ir naujų produktų kūrimą bei tarptautinių ryšių plėtrą; pramonei ir verslui palanki paslaugų aplinka; efektyvi informacinių technologijų plėtotė; patraukli investicijoms turizmo infrastruktūra, išplėtotas Pakruojo rajono turistinis įvaizdis; patrauklus šalies ir užsienio investicijoms rajonas;
- Į vietinę ir tarptautinę rinką orientuotas, restruktūrizuotas, modernus bei konkurencingas žemės ūkis; sukurtas alternatyvus tradiciniam žemės ūkiui verslas; produktyvios miškų valdos su išplėtoti infrastruktūra, patraukli kaimo aplinka; iniciatyvios kaimo bendruomenės ir vietinės grupės, aktyvūs lyderiai.

Pakruojo rajono 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas bus įgyvendinamas realizuojant 4 strateginiame plane įvardintus prioritetus.

Pagal numatytus prioritetus strateginio plano įgyvendinimui nustatyti šie tikslai ir uždaviniai.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Progresyvi rajono pramonės, verslo ir turizmo plėtra	1. Skatinti ir remti verslo įmonių steigimąsi ir plėtrą	1.1 Teikti paramą ir plėtoti konsultacines paslaugas bei užtikrinti SVV galimybes pasinaudoti teikiamomis paslaugomis
	2. Gerinti verslo aplinką ir sudaryti palankesnius veiklos sąlygas	2.1 Modernizuoti ir kurti naujas verslo paramos institucijas
	3. Didinti turizmo potencialą ir efektyviau išnaudoti turizmo išteklius	3.1 Pritaikyti paveldo objektus ir gamtos vertybes efektyviam turizmui 3.2 Plėtoti turizmo informacinę sistemą Pakruojo rajone 3.3 Plėtoti konferencinio, rekreacinio, sportinio, kultūrinio turizmo infrastruktūrą
Sveika, saugi, kokybiška gyvenimo aplinka	1. Gerinti sveikatos apsaugos infrastruktūrą ir užtikrinti optimalų paslaugų prienamumą bei kokybę	1.1 Modernizuoti sveikatos priežiūros įstaigas rajone, diegti informacines sistemas

	<p>2. <i>Plėsti socialinių paslaugų tinklą, užtikrinti optimalų socialinių paslaugų prieinamumą bei kokybę, kurti socialinės apsaugos sistemą, mažinančią socialinę atskirtį</i></p>	<p>2.1. Modernizuoti socialinių paslaugų infrastruktūrą rajone</p> <p>2.2. Užtikrinti pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją</p>
	<p>3. <i>Modernizuoti ir vystyti Pakruojo rajono kelių infrastruktūrą, gerinant susisiekimą, mažinant oro taršą, didinant saugumą keliuose</i></p>	<p>3.1 Plėtoti kelių infrastruktūrą tiesiant naujus ir rekonstruojant esamus kelius, gatves, apvažiavimus</p> <p>3.2 Tiesti ir atnaujinti dviračių takus</p> <p>3.3 Plėtoti kelių infrastruktūros informacinę sistemą</p> <p>3.4 Plėtoti urbanistinę infrastruktūrą rajone atnaujinant viešąsias erdves ir pritaikant jas gyventojų poreikiams (techninės dokumentacijos rengimas)</p>
	<p>4. <i>Tobulinti švietimo, kultūros paslaugų įstaigų tinklą rajone, gerinant paslaugų kokybę bei prieinamumą gyventojams</i></p>	<p>4.1 Modernizuoti ir plėtoti ikimokyklinio, pradinio, vidurinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą</p> <p>4.2 Modernizuoti ir plėtoti profesinio rengimo įstaigų infrastruktūrą</p> <p>4.3 Modernizuoti ir plėtoti kultūros įstaigų, centrų infrastruktūrą</p> <p>4.4 Plėsti ir atnaujinti bibliotekų tinklą rajone</p>
	<p>5. <i>Siekti geresnės aplinkos kokybės, ypatingą dėmesį skiriant energijos panaudojimo efektyvumui didinti</i></p>	<p>5.1 Plėtoti ir atnaujinti elektros energijos paskirstymo tinklus, didinant energijos prieinamumą vartotojams, urbanistinės infrastruktūros plėtra</p> <p>5.2 Energijos naudojimo efektyvumo didinimas viešajame ir privačiame sektoriuose</p> <p>5.3 Šilumos energijos ir dujų tiekimo sistemos modernizavimas ir optimizavimas</p> <p>5.4 Gyventojų pavežėjimo efektyvumo didinimas, optimalaus susisiekimo užtikrinimas</p>

	<p>6. Gerinti vandens ir nuotekų paskirstymo infrastruktūrą, optimizuoti atliekų surinkimo ir paskirstymo sistemą</p>	<p>6.1 Vandens ir nuotekų tinklų rekonstravimas ir tiesimas</p> <p>6.2 Užterštų teritorijų valymas ir ekologinės sistemos atkūrimas</p> <p>6.3 Atliekų tvarkymo sistemos optimizavimas</p> <p>6.4 Aplinkosaugos informacinės sistemos tobulinimas</p>
Didėjantys ir konkurencingi žmogiškieji ištekliai	<p>1. Didinti gyventojų ekonominių aktyvumą ir užimtumą, skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą ir užtikrinti lygias galimybes visiems dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime</p>	<p>1.1 Ugdyti gyventojų bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, rengti planavimo programas</p>
	<p>2. Didinti Pakruojo rajono gyventojų galimybes mokytis visą gyvenimą, sudarant sąlygas plėtotis dinamiškai žinių visuomenei</p>	<p>2.1 Tobulinti įvairių sričių suaugusiųjų švietimo kompetencijas (mokytojų, auklėtojų ir kt.)</p>
	<p>3. Stiprinti administracinius gebėjimus ir didinti viešojo administravimo efektyvumą</p>	<p>3.1 Tobulinti viešojo administravimo specialistų kompetencijas</p> <p>3.2 Skatinti ir remti savivaldybės ir bendruomenių dialogą</p> <p>3.3 Diegti informacinės viešojo administravimo efektyvumo sistemas, gerinti viešojo administravimo infrastruktūrą</p>
Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas	<p>1. Didinti žemės, maisto ūkio konkurencingumą</p>	<p>1.1 Gyvulininkystės ūkių konkurencingumo didinimas</p> <p>1.2 Augalininkystės, daržininkystės ir sodininkystės ūkių konkurencingumo didinimas</p> <p>1.3 Ekologinių ūkių plėtra ir skatinimas</p> <p>1.4 Jaunųjų ūkininkų rėmimas</p>
	<p>2. Didinti miškininkystės ir žuvininkystės konkurencingumą</p>	<p>2.1 Miškų plotų didinimas ir panaudojimas</p> <p>2.2 Žuvininkystės veiklos skatinimas ir plėtra</p>
	<p>3. Kaimo modernizavimas ir skirtumų tarp kaimo ir miesto mažinimas</p>	<p>3.1 Kaimo atnaujinimas ir plėtra, darnios kaimo bendruomenės kūrimas</p>

Strateginio plano 3 dalyje pateikiami ir detalizuojami prioritetai, tikslai, uždaviniai. Priemonių lentelėse uždaviniai yra skaidomi į priemones, kiekvienai priemonei numatant finansavimo šaltinius, atsakingus asmenis, pasiekiamumo rezultatus.

2. SEKTORIŲ ANALIZĖ

2.1 Verslas, pramonė ir kaimo plėtra

2006 m. pabaigos duomenimis, Pakruojo rajone veikė 365 ūkio subjektai, kasmet šis skaičius vis mažėja. Pagal veikiančių ūkio subjektų skaičių, tenkantį 1000–iui gyventojų (gyventojų verslumo lygį), Pakruojo rajonas 38 proc. atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. Dėl didelės rajono priklausomybės nuo žemės ūkio veiklos ir mažėjančio veikiančių ūkio subjektų skaičiaus tokios tendencijos gali būti vertinamos kaip neigiamos, kadangi iš dalies rodo verslo apimčių sumažėjimą, tam tikrą sąstingį visuose ūkio sektoriuose.

Pakruojo rajone didžiąją dalį veikiančių ūkių subjektų sudaro mikro ir smulkios ūkio įmonės. Pastebimas spartus įmonių pajamų augimas, tačiau visos apskrities kontekste jis kinta labai lėtai.

Pagal tiesioginių ir materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklius, Pakruojo rajonas užima pirmą vietą visoje apskrityje. Per vienerius metus TUI rodiklis vienam rajono gyventojui pakito nuo 265 iki 1.951 Lt, t.y. padidėjo net 7,3 karto. Materialinių vidaus investicijų rodiklis vienam rajono gyventojui per metus išaugo 8,8 proc. ir 2005 m. buvo aukščiausias visoje apskrityje. Pramonės ir statybos sektoriuje veikia apie 14 proc. visų Pakruojo rajono ūkio subjektų, kurie generuoja apie 17 proc. visų ekonomikos sektoriaus pajamų.

Pakruojo rajone 2004–2006 m. statybos sektoriaus plėtra buvo viena iš didžiausių Šiaulių apskrityje. Šiuo laikotarpiu atliktų darbų apimtys Lietuvoje padidėjo apie 60 proc. (vertinant atliktų darbų vertę ir rodiklio reikšmę 1000–iui gyventojų), Šiaulių apskrityje – apie 89 proc., o Pakruojo rajone statybos verčių padidėjimas sudarė 78 proc. Visoje Šiaulių apskrityje Pakruojo rajonas pagal atliktų statybos darbų apimčių augimą užėmė trečią vietą.

Paslaugų įmonių (įmonių ir asmenų, turinčių verslo liudijimą), tenkančių 1000–iui gyventojų Pakruojo rajone, rodiklis buvo 51 proc. žemesnis už Lietuvos vidurkį. Prekybos paslaugų srityje Pakruojo rajonas dar gerokai atsilieka nuo Šiaulių apskrities augimo tempo.

Pakruojo rajono kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra pilnai išnaudotas. Rajone gausu kultūros paveldo objektų, tačiau jie nėra pritaikyti turizmui. Pagrindiniai veiksniai, stabdantys turizmo sektoriaus plėtrą, yra prastai išplėtotas aktyvaus poilsio bei sporto infrastruktūra, nepakankama teikiamų paslaugų įvairovė bei maža turizmo informacijos sklaida.

Visame Pakruojo rajone yra tik viena apgyvendinimo įmonė, nei specializuotų, nei privataus sektoriaus apgyvendinimo įmonių nėra. Apgyvendintų svečių skaičius per metus nesiekia net tūkstančio.

Vidutinis ūkininkų ūkio plotas Pakruojo rajone yra žymiai didesnis nei Lietuvos vidurkis, atitinkamai 30,52 ha ir 19,52 ha. Lyginant su šalies vidutiniais rodikliais, Pakruojo rajone yra santykinai daugiau žemės ūkio paskirties žemės, mažiau – miškų ūkio, vandens ūkio ir kitos paskirties žemės. Pakruojo rajone gana aukštas žemės naudmenų našumas – 48 balai, tuo tarpu Lietuvos – 39,6 balai. Tai yra svarbi sąlyga žemės ūkio kultūrų derlingumui, kokybei, o tai reikškia – konkurencingumui. Pagrindinės Pakruojo rajono ūkininkų veiklos kryptys yra augalininkystė ir gyvulininkystė. Per pastaruosius trejus metus labiausiai išaugo gyvulininkystės produkcijos kiekis. Pakruojo rajone grūdinių kultūrų pasėlių plotai 2005 m. sudarė 65,8 proc. bendro pasėlių ploto.

Miško žemė 2006 m. sudarė 19,6 proc. viso Pakruojo rajono žemės fondo. Visame miško žemės plote miško ūkio paskirties žemė užėmė 98,7 proc.

2.1.1 Smulkus ir vidutinis verslas

Viena iš pagrindinių prielaidų efektyviai funkcionuoti Pakruojo rajono ekonomikai yra smulkios ir vidutinės verslo įmonės, todėl rajone didelis dėmesys skiriamas smulkių ir vidutinių įmonių veiklos skatinimui, pažangaus žemės ūkio kūrimui bei turizmo plėtojimui.

Veikiančių ūkio subjektų skaičius Lietuvos Respublikoje nuo 68.356 ūkio subjektų 2003 m. padidėjo iki 73.344 ūkio subjektų 2006 m. Šiaulių apskrityje 2003–2006 m. laikotarpiu ūkio subjektų skaičius taip pat didėjo (nuo 6.247 iki 6.359). Tuo tarpu Pakruojo rajone tendencija buvo visiškai priešinga. Tuo pačiu laikotarpiu Pakruojo rajone veikiančių ūkio subjektų sumažėjo nuo 400 iki 365 ir tai yra mažiausias skaičius, palyginus su kitų apskrities rajonų rodikliais.

Veikiančių ūkio subjektų skaičiaus kaitą galima matyti 2.1.1.1 lentelėje.

2.1.1.1 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičius

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	68.356	69.861	72.330	73.344
Šiaulių apskritis	6.247	6.184	6.297	6.359
Akmenės r. sav.	350	361	362	351
Joniškio r. sav.	509	482	474	442
Kelmės r. sav.	501	487	502	496
Pakruojo r. sav.	411	404	400	365
Radviliškio r. sav.	630	606	606	591
Šiaulių m. sav.	3.175	3.195	3.276	3.443
Šiaulių r. sav.	671	649	677	671

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje daugiausia yra smulkių ūkio subjektų, kuriuose dirba iki 4 darbuotojų (žr. 2.1.1.2 lentelę). Nuo 2004 iki 2006 m. tokių įmonių šiek tiek padaugėjo. Kiek sumažėjo įmonių, kuriose dirba 5–9 darbuotojai, įmonių, turinčių 50–99 darbuotojus, bei ūkio subjektų, kuriuose dirba 500–999 darbuotojai.

Skirtingai nuo Šiaulių apskrities, kurioje yra įmonių, kuriose dirba virš 1.000 darbuotojų, Pakruojo rajone didžiausios darbuotojų skaičiumi įmonės turi tik 150–249 darbuotojus. Skirtingai nuo Šiaulių apskrities, Pakruojo rajone beveik visų įmonių skaičius mažėjo, padaugėjo tik įmonių, turinčių 20–49 darbuotojus, tačiau šis padaugėjimas nekompensuoja kitų ūkio subjektų skaičiaus mažėjimo.

Pakruojo rajono ūkyje dominuoja mikro įmonės ir smulkios ūkio įmonės. Jų apimtys nedidelės, bet pastebimas jų augimas. Verslumas rajone gana mažas, nors įmonių steigiamas vis daugiau.

2.1.1.2 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pabaigoje pagal administracinę teritoriją, darbuotojų skaičių ir laikotarpį

	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis			
0–4	3.625	3.759	3.705
5–9	913	857	895
10–19	598	624	661
20–49	585	603	627
50–99	286	276	282
100–149	95	94	98
150–249	47	50	54
250–499	27	24	29
500–999	7	9	5
1000 ir virš	1	1	3

Pakruojo r. sav.			
0–4	232	227	195
5–9	48	48	44
10–19	36	37	36
20–49	48	52	53
50–99	24	22	18
100–149	10	11	14
150–249	4	3	5
250–499
500–999
1 000 ir virš

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Regionų ir miestų ekonominę plėtrą bei ekonominio išsivystymo lygį geriausiai parodo materialinės vidaus investicijos³ ir tiesioginės užsienio investicijos⁴, tenkančios vienam gyventojui. Per vienerius metus materialinės vidaus investicijos išaugo nuo 55,3 mln. Lt iki 59,5 mln. Lt.

2.1.1.3 lentelė. Materialinės investicijos, tūkst. Lt

Teritorija	2004	2005
Lietuvos Respublika	12.104.806	13.075.365
Šiaulių apskritis	648.717	718.428
Akmenės r. sav.	33.902	48.529
Joniškio r. sav.	55.181	42.439
Kelmės r. sav.	30.771	44.452
Pakruojo r. sav.	55.338	59.539
Radviliškio r. sav.	52.166	81.285
Šiaulių m. sav.	333.033	347.155
Šiaulių r. sav.	88.326	95.029

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pagal materialines vidaus investicijas, tenkančias vienam gyventojui, Pakruojo rajonas pirmauja Šiaulių apskrityje. Per vienerius metus materialinių vidaus investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklis išaugo 8,8 proc., t.y. nuo 1.920 Lt 2004 m. iki 2.089 Lt 2005 m.

2.1.1.4 lentelė. Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, Lt

Teritorija	2004	2005
Lietuvos Respublika	3.523	3.830
Šiaulių apskritis	1.790	2.002
Akmenės r. sav.	1.158	1.683
Joniškio r. sav.	1.761	1.368
Kelmės r. sav.	771	1.127
Pakruojo r. sav.	1.920	2.089

3 Materialinės investicijos – tai išlaidos pastatams, statiniams, įrengimams, mašinoms, transporto priemonėms įsigyti; statybai ir esamam ilgalaikiam materialiajam turtui atnaujinti. Taip pat priskiriam plėtra, renovacija, rekonstravimas, kuris pratęsia ilgalaikio materialiojo turto naudojimo laiką ar didina gamybinius pajėgumus.

4 Tiesiogine užsienio investicija (TUI) laikoma tokia investicija, kurios pagrindu susiformuoja ilgalaikiai santykiai ir interesai tarp tiesioginio užsienio investuotojo ir tiesioginio investavimo įmonės.

Radviliškio r. sav.	1.022	1.610
Šiaulių m. sav.	2.550	2.680
Šiaulių r. sav.	1.718	1.860

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2002–2004 m. laikotarpyje Pakruojo rajono pozicijos Lietuvos savivaldybių reitinguose pagal tiesiogines užsienio investicijas (TUI) vienam gyventojui svyravo neigiama linkme⁵. Padėtis pasikeitė 2005 m., kai per vienerius metus TUI rodiklis išaugo nuo 7,6 mln. Lt iki 55,2 mln. Lt, o TUI vienam rajono gyventojui pakito nuo 265 iki 1.951 Lt, t.y. padidėjo net 7,3 karto. 2005 m. pagal tiesioginių investicijų apimtį vienam gyventojui Pakruojo rajonas užėmė 10 vietą tarp 61 savivaldybės, kai tuo tarpu 2004 m. buvo 21 vieta žemiau, t.y. 31 vietoje.

2005 m. vienam Pakruojo rajono gyventojui teko 18 kartų mažiau tiesioginių užsienio investicijų nei vidutiniškai vienam gyventojui Lietuvoje. Tuo tarpu 2006 m. šis skirtumas sumažėjo iki 4 kartų.

2.1.1.6 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, mln. Lt

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	13.183,8	13.699,4	16.192,6	23.895,8
Šiaulių apskritis	179,1	187,2	193,7	276,6
Akmenės r. sav.	31,0	30,9	31,4	32,0
Joniškio r. sav.	2,1	2,0	1,9	2,7
Kelmės r. sav.	0,5	0,6	0,6	0,7
Pakruojo r. sav.	8,8	5,7	7,6	55,2
Radviliškio r. sav.	4,0	4,9	7,1	6,7
Šiaulių m. sav.	124,8	131,5	137,3	170,8
Šiaulių r. sav.	7,9	11,6	7,8	8,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.1.7 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, Lt

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	3.808	3.976	4.727	7.022
Šiaulių apskritis	488	514	537	775
Akmenės r. sav.	1.038	1.046	1.080	1.120
Joniškio r. sav.	66	63	62	87
Kelmės r. sav.	12	15	15	18
Pakruojo r. sav.	301	196	265	1.951
Radviliškio r. sav.	77	96	140	133
Šiaulių m. sav.	940	1.002	1.056	1.324
Šiaulių r. sav.	154	226	152	168

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone ypač svarbią vietą verslo aplinkos sistemoje užima Pakruojo verslo informacijos centras. Čia SVV subjektams bei asmenims, kurie domisi bei ketina užsiimti verslu, yra sudarytos geros sąlygos gauti kokybiškas bei kiekvienam prieinamas verslo paslaugas. Šiuo metu Centre teikiama visa verslo informacija yra nemokama, konsultacijos, informacinės sklaidos renginiai, mokymai, kitos paslaugos yra dalinai subsidijuojamos. Dalinis Centro veiklos išlaidų padengimas

⁵ Lietuvos statistikos departamento duomenys

sudaro sąlygas visuotiniam verslo informacijos paslaugų prieinamumui Pakruojo rajone, kryptingam Centro veiklos organizavimui.

Formuojant palankią verslui aplinką Pakruojo rajone ir gerinant finansinės paramos SVV subjektams sistemą, 1998 m. buvo įkurtas smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondas. Šiuo metu fondo biudžetas per metus sudaro 200 tūkst. Lt. Fondo lėšomis yra dengiamos palūkanos už paskolas, gautas verslo projektams įgyvendinti, vykdomas dalinis investicinių projektų rėmimas, skiriama parama už naujai įsteigtas darbo vietas, remiamos techninės pagalbos priemonės verslumo skatinimui įgyvendinti. 2005 m. fondo lėšomis buvo paremti 23 verslo ir 9 žemės ūkio subjektai.

Skatinant rajono įmones diegti pažangias technologijas, didinti eksportą, kurti naujas darbo vietas, daryti teigiamą įtaką Pakruojo rajonui, jo gyventojams ir aplinkai, Pakruojo rajone įgyvendinta iniciatyva – konkurso, kurio metu apdovanojamos geriausios rajono įmonės, organizavimas. Konkursas vykdomas Pakruojo rajono savivaldybės lėšomis ir vienas iš pagrindinių konkurso organizatorių yra Pakruojo verslo informacijos centras.

Apibendrinta išvada

2.1.1.8 lentelė. Pakruojo rajono ūkio strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Veiksmų programos rodikliai	-	-	-	-	-	-
SVV įmonių skaičius, tenkantis 1.000 - iui kaimo gyventojų	2005	7	44,5	19,1	Didelis	-
Kiti rodikliai	-	-	-	-	-	-
Veikiančių ūkio subjektų skaičius, tenkantis 1.000 - iui gyventojų	2006	21,5	17,9	12,9	Vidutinis	Silpnybė
Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios 1 gyventojui (metų pradžioje)	2006	7.022	775	1.951	Didelis	Silpnybė
Materialinės investicijos, tenkančios 1 gyventojui	2005	3.830	2.002	2.089	Vidutinis	Silpnybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.2 Pramonė

Šiaulių apskrityje 2001–2003⁶ m. pramonės rodikliai nuolat tendencingai augo. Parduota pramonės produkcija vienam gyventojui per šį laikotarpį išaugo nuo 2,78 tūkst. Lt iki 4 tūkst. Lt. Tuo tarpu parduotos pramonės produkcijos dalis šalies pramonėje minėtuoju laikotarpiu išaugo nuo 4,7 proc. iki 6 proc.

⁶ Lietuvos statistikos departamentas skelbia informaciją iki 2004 m.

Augimo tendencija vyravo ir Pakruojo rajone. Parduotos pramonės produkcijos vertė vienam gyventojui per tą patį laikotarpį išaugo nuo 0,82 tūkst. Lt iki 1,55 tūkst. Lt. Kartu augo ir parduotos pramonės produkcijos vertė vienam gyventojui Šiaulių apskrities atžvilgiu. 2001 m. Pakruojo rajone parduota pramonės produkcija vienam gyventojui sudarė 2,33 proc. visos Šiaulių apskrities parduotos pramonės produkcijos. Tuo tarpu 2003 m. šis rodiklis jau siekė 3,07 proc. Taip pat, nors ir labai nežymiai, tačiau augo Pakruojo rajono parduotos pramonės produkcijos dalis šalies ūkyje. Pramonės rodikliai iki 2003 m. pateikiami 2.1.2.1 ir 2.1.2.2 lentelėse.

2.1.2.1 lentelė. Parduota pramonės produkcija, to meto kainomis, mln. Lt

Teritorija	2001	2002	2003
Lietuvos Respublika	21.997	22.168	24.520
Šiaulių apskritis	1.029	1.239	1.464
Akmenės r. sav.	121	126	123
Joniškio r. sav.	23	30	36
Kelmės r. sav.	53	31	57
Pakruojo r. sav.	24	33	45
Radviliškio r. sav.	45	44	50
Šiaulių m. sav.	721	907	1.060
Šiaulių r. sav.	42	68	93

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.2.2 lentelė. Parduota pramonės produkcija vienam gyventojui, to meto kainomis, tūkst. Lt

Teritorija	2001	2002	2003
Lietuvos Respublika	5,82	6,39	7,10
Šiaulių apskritis	2,78	3,37	4,00
Akmenės r. sav.	4,01	4,20	4,14
Joniškio r. sav.	0,72	0,94	1,14
Kelmės r. sav.	1,30	0,76	1,41
Pakruojo r. sav.	0,82	1,13	1,55
Radviliškio r. sav.	0,86	0,85	0,97
Šiaulių m. sav.	5,39	6,81	8,03
Šiaulių r. sav.	0,81	1,32	1,81

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.2.3 lentelė. Kai kurių pramonės įmonių eksportuojamos produkcijos dalis

Įmonės pavadinimas	Eksportuojama produkcija	
	Tūkst. Lt	Proc.
AB "Dolomitas"	13.606,2	29,6
UAB "Pakruojo parketas"	1.400	50
UAB "Medis"	36	15
UAB "Robusta"	10.000	80

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Apibendrinta išvada

2.1.2.4 lentelė. Pakruojo rajono pramonės sektoriaus strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Parduota	2003	6,3	3,3	1,5	Didelis	Silpnybė

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
pramonės produkcija, tenkanti 1.000 - iui gyventojų (be PVM ir akcizo, veikusiomis kainomis, mln. Lt)						

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.3 Statyba

Statybos darbų apimtys Šiaulių apskrityje 2003–2006 m. laikotarpiu stipriai augo (žr. 2.1.3.1 lentelę). Taip pat šis rodiklis augo ir Pakruojo rajone. Tiesa, nuo 2005 iki 2006 m. statybos darbų apimtys kiek sumažėjo, tačiau vis tiek išliko didesnės nei 2003 m. ar 2004 m.

Statyba besiverčiančios įmonės Pakruojo rajone užsiima naujų pastatų statyba, senų pastatų rekonstrukcija, remontu bei modernizavimu, miesto infrastruktūros gerinimu. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų Pakruojo rajone apimtys didesnės nei kitų Šiaulių apskrities savivaldybių ir nusileidžia tik Šiaulių miestui, Šiaulių rajonui ir Radviliškio rajonui. 2005 m. statybos darbų buvo atlikta už 24.360 tūkst. Lt. Tai sudarė 7,4 % Šiaulių apskrityje atliktų statybos įmonių ir bendrovių darbų. Statybos darbų apimtys Pakruojo rajone per 2003–2005 m. išaugo 52,4 proc. 2005 m. Pakruojo rajone pastatyti 9 butai ir 54 negyvenamieji pastatai.

2.1.3.1 lentelė. Atlikti statybos darbai savo jėgomis (be PVM), to meto kainomis (tūkst. Lt)

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	248.416	296.448	327.098	555.691
Akmenės r. sav.	13.344	17.088	22.838	32.601
Joniškio r. sav.	14.503	25.598	16.889	25.616
Kelmės r. sav.	9.153	15.290	11.190	25.013
Pakruojo r. sav.	11.590	12.866	24.360	22.976
Radviliškio r. sav.	31.102	34.456	79.506	52.481
Šiaulių m. sav.	117.608	115.948	134.438	298.350
Šiaulių r. sav.	51.116	75.202	37.877	98.654

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada

2.1.3.2 lentelė. Pakruojo rajono statybų sektoriaus strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Atlikti statybos darbai savo jėgomis (be PVM), tenkantys 1.000 - iui gyventojų,	2006	2.300,4	1.563,7	811,4	Didelis	Silpnybė

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
tūkst. Lt,						
Pastatytų butų skaičius, tenkantis 10.000 - ių gyventojų	2006	21,4	7,8	4,2	Didelis	Silpnybė
Pastatytų ne gyvenamųjų pastatų bendrasis plotas, tenkantis 10.000 - ių gyventojų	2006	3,4	2,7	1,0	Didelis	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.4 Prekyba ir paslaugos

Mažmeninės prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu išaugo 30 proc. Pakruojo rajone 2004–2006 m. laikotarpiui mažmeninės prekybos įmonių apyvarta išaugo net 52 proc.

2.1.4.1 lentelė. Mažmeninės prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta (be PVM), mln. Lt

Teritorija	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	12.789,9	14.665,2	16.187,0
Šiaulių apskritis	994,5	1.150,6	1.295,5
Akmenės r. sav.	45,8	52,0	60,3
Joniškio r. sav.	55,6	63,4	70,1
Kelmės r. sav.	54,4	65,5	76,5
Pakruojo r. sav.	43,6	53,6	66,5
Radviliškio r. sav.	107,1	119,2	128,9
Šiaulių m. sav.	634,8	736,9	824,2
Šiaulių r. sav.	53,2	60,0	49,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Mažmeninės prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta, tenkanti vienam gyventojui, Pakruojo rajone 2004–2006 m. išaugo 56,5 proc., t.y. nuo 1.512 Lt 2004 m. pakilo iki 2.367 Lt 2006 m. Nors mažmeninės prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta 2004–2006 m. stipriai išaugo, tačiau nuo Lietuvos vidurkio Pakruojo rajonas atsilieka net 50 proc., o nuo Šiaulių apskrities atsilieka 30 proc.

2.1.4.2 lentelė. Mažmeninės prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta (be PVM), tenkanti vienam gyventojui, Lt

Teritorija	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	3.723	4.295	4.769
Šiaulių apskritis	2.744	3.206	3.646
Akmenės r. sav.	1.563	1.802	2.124
Joniškio r. sav.	1.774	2.043	2.289
Kelmės r. sav.	1.362	1.661	1.968
Pakruojo r. sav.	1.512	1.880	2.367
Radviliškio r. sav.	2.099	2.361	2.580

Šiaulių m. sav.	4.861	5.689	6.403
Šiaulių r. sav.	1.035	1.174	1.361

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2005 m. laikotarpiu įmonių pajamos už parduotas prekes ir paslaugas išaugo 9,6 proc. Pakruojo rajone taip pat buvo stebimas įmonių pajamų augimas – pajamos už parduotas prekes ir paslaugas Pakruojo rajone 2004–2005 m. išaugo net 22,3 proc. 2004 m. Pakruojo rajono įmonių pajamos sudarė 3,3 proc. visos Šiaulių apskrities įmonių pajamų. 2005 m. ši dalis padidėjo iki 3,7 proc. Taigi nors Pakruojo rajono įmonių pajamų augimas atrodo spartus, tačiau visos apskrities kontekste jis kinta labai lėtai.

Įmonių pajamų už parduotas prekes ir paslaugas kitimą galima matyti 2.1.4.3 lentelėje.

2.1.4.3 lentelė. Įmonių pajamos už parduotas prekes ir paslaugas, mln. Lt

Teritorija	2004	2005
Lietuvos Respublika	114.005	139.370
Šiaulių apskritis	7.665	8.770
Akmenės r. sav.	382	414
Joniškio r. sav.	383	435
Kelmės r. sav.	262	346
Pakruojo r. sav.	251	320
Radviliškio r. sav.	454	563
Šiaulių m. sav.	5273	5838
Šiaulių r. sav.	659	854

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada

2.1.4.4 lentelė. Pakruojo rajono prekybos ir paslaugų sektoriaus strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Paslaugų įmonių (įmonių ir verslo liudijimą turinčių asmenų) skaičius, tenkantis 1.000 - iui gyventojų	2006	11,9	7,3	4,9	Didelis	Silpnybė
Mažmeninės prekybos apyvarta be PVM), tenkanti 1 gyventojui, Lt	2006	4.769	3.646	2.367	Didelis	Silpnybė
Parduotuvių skaičius, tenkantis 1.000 - iui gyventojų	2006	4,6	4,8	5,4	Mažas	-
Parduotuvių plotas m ² , tenkantis 1.000 - iui gyventojų	2006	621	477	345	Vidutinis	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.5 Turizmas

Pakruojo rajono kaip ir Lietuvos kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra pilnai išnaudotas. Pakruojo rajono plėtroje viena iš strateginio vystymo krypčių – turizmo vystymas, susietas su naujo įvaizdžio formavimu, orientuotu į tarprajoninį, tarpregioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Pakruojo rajono turizmo įvaizdžio formavimas apima bendrą Pakruojo estetinį – kultūrinį infrastruktūrinį įvaizdį, turizmo infrastruktūros vystymą, turizmo paslaugų, kaimo turizmo kūrimą ir plėtrą, kultūros paveldo objektų parengimą turistų lankymui.

Pakruojo rajone gausu kultūros paveldo objektų: 3 urbanistikos centrai (Linkuva, Rozalimas, Žeimelis), 17 buvusių dvarų sodybų, 17 vėjo malūnų, 24 architektūros paminklai (bažnyčios, koplyčios, vertingi statiniai, koplytstulpiai), 36 istorijos (kapavietės, rezistentų žuvimo vietos, įžymių žmonių gimtinės), 126 dailės (bažnytiniai paveikslai, apeiginiai reikmenys, skulptūros), 35 archeologijos (kapinynai, senovės gyvenvietės, piliakalniai), 8 gamtos (parkai, atskiri medžiai) paminklai.

2.1.5.1 lentelė. Svarbiausi Pakruojo rajono kultūros paveldo objektai

BAŽNYČIOS	KOPLYČIOS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, Pakruojo m. 2. Švč. Trejybės bažnyčia, Klovainių mstl. 3. Šv. Antano Paduviečio bažnyčia, Pamūšio k. 4. Švč. M. Marijos Škapierinės bažnyčia, Linkuva 5. Šv. Aloyzo bažnyčia, Lauksodžio k. 6. Šv. Apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia, Žeimelio mstl. 7. Švč. Trejybės bažnyčia, Pašvitinio mstl. 8. Švč. Trejybės bažnyčia, Lygumų mstl. 9. Šv. Lauryno bažnyčia, Stačiūnų k. 10. Šv. M. Marijos bažnyčia, Rozalimo mstl. 11. Liuteronų evangelikų bažnyčia, Žeimelio mstl. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozalimo mstl. Kapinių koplyčia, Rozalimo mstl. 2. Lygumų mstl. Kapinių koplyčia, Lygumų mstl. 3. Linkuvos kapinių koplyčia, Vismantų k. Rozalimo sen. 4. Pamūšio k. Lurdas, Pamūšio k. Klovainių sen. 5. Vismantų kaimo koplyčia, Vismantų k. Rozalimo sen. 6. Sakralinė vieta, Marijos žemės, Peleniškių k. Pašvitinio sen.
MALŪNAI	ARCHEOLOGIJA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vėjo malūnas, Aleknaičių k., Lygumų sen. 2. Vėjo malūnas, Stačiūnų k., Lygumų sen. 3. Vėjo malūnas su technologine įranga, Vaišvydžių k., Klovainių sen. 4. Vėjo malūnas su technologine įranga, Diržių k., Žeimelio sen. 5. Vėjo malūnas, Ūdekų k., Linkuvos sen. 6. Vėjo malūnas, Sigutėnų k. Pakruojo sen. 7. Vėjo malūnas su technologine įranga, Starkonių k., Pašvitinio sen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tričių piliakalnis, Tričių k., Linkuvos sen. 2. Žeimelio piliakalnis, Žeimelio mstl. 3. Peleniškių, Kalnuočių piliakalnis, Peleniškių k. Pašvitinio sen. 4. Diržių kapinynas, Diržių k., Žeimelio sen. 5. Linkuvos, Vaižgantų kapinynas, Linkuva
PAMINKLAI	KAPAI (KAPINĖS)
<ol style="list-style-type: none"> 1. LDK Vytauto paminklas, Bardiškių k., Žeimelio sen. 2. Kunigaikštienės Birutės paminklas, Lauksodžio k., Žeimelio sen. 3. LDK Vytauto paminklas, Lygumų mstl. 4. Mūšio vieta, Oniūnų k., Guostagalio sen. 5. I. Pucevičiaus – Radvilos žūties vieta, Mediniškių k. Rozalimo sen. 6. Paminklas žuvusiems kovose su bermontininkais, Rozalimo mstl. kapinės 7. Paminklas 7 žuvusiems partizanams, Kutaičių k., Lygumų sen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmojo Lietuvos partizano, žuvusio už Lietuvos Nepriklausomybę Aleksandro Vainausko kapas, Pašvitinio mstl. kapinės 2. Lietuvos karių kapai, Linkuvos m. kapinės 3. Pirmojo Lietuvos fiziko chemiko Teodoro Grotuso kapavietė, Gedučių k. Guostagalio sen. 4. Dievdirbio Jono Danausko kapas, Rozalimo mstl. kapinės 5. Kunigo poeto M. Šežio – Dagilėlio

8. Paminklas stalinizmo aukoms atminti, Norvaišių k. Lygumų sen.	kapas, Pakruojo bažnyčios šventorius 6. Kraštotyrininko J. Šliavo kapas, Žeimelio mstl. kapinės 7. Daktaro, sveiko gyvenimo būdo propaguotojo Leono Petkevičiaus kapas, Laimučių k., Klovainių sen. 8. Žydų genocido aukų kapai, Morkakalnio k. Pakruojo 9. Žydų genocido aukų kapai, Glebavos miškas, Žeimelio seniūnija 10. Žydų genocido aukų kapai, Veselkiškių k. Linkuvos sen. 11. Žydų genocido aukų kapai, Dvariukų k., Guostagalio sen. 12. Žydų genocido aukų kapai Juknaičių miškas, Lygumų sen.
STATINIAI	MITOLOGINIAI AKMENYS
1. Dviejų smuklių kompleksas, Vienybės aikštė 14 – 15 Žeimelio mstl. 2. Užvažiuojamas kiemas (smuklė ir kalvė), Mikniūnų k., Pašvitinio sen. 3. Žydų sinagoga, Kranto g. 8, Pakruojis 4. Kompozitoriaus Juozo Pakalnio gimtinė, Veselkiškių k. Linkuvos sen. 5. Dviaukštė koplytėlė, Rozalimo mstl. kapinės	1. Guostagalio akmuo, vad. Velnio krėslu, Linkuvos girininkija, Girelės miškas, 44 kvartalas, Guostagalio sen. 2. Kareiviškio akmuo, vadinamas Perkūnija, Pakruojo girininkija, 38 kvartalas, Kareiviškio k. 3. Zigmantų akmuo su Marijos pėda, Rozalimo girininkija, 134 kvartalas 4. Voronėlių akmuo su dubenėliais, Paežerių tvenkinio saloje
MUZIEJAI	DVARŲ SODYBOS
1. Pakruojo krašto muziejus „Žiemgala“, Vienybės a. 15, Žeimelio mstl. 2. Prof. S. Ušinskio memorialinis kambarys, Dariaus ir Girėno g., Pakruojis 3. Kompozitoriaus J. Pakalnio memorialinė sodyba, Veselkiškių k., Linkuvos sen. 4. Rozalimo krašto muziejus, Padubysio k., Rozalimo sen. 5. Siaurojo geležinkelio ekspozicija, Petrašiūnų k., Klovainių sen. 6. Daugyvenės ekspozicija, Plaučiškių k., Rozalimo sen. 7. Rašytojo J. Paukštelio memorialinis kambarys, Titonių k., Klovainių sen.	1. Pakruojo dvaro sodyba 2. Aukštadvario dvaro sodyba 3. Impolių dvaro sodyba 4. Balsių dvaro sodyba 5. Lašmenpamūšio dvaro sodyba 6. Akmenėlių dvaro sodyba (Pakruojo sen.) 7. Geručių, Glebavos dvaro sodyba 8. Vileišių dvaro sodyba 9. Rimkūnų dvaro sodyba 10. Akmenėlių dvaro sodyba (Žeimelio sen.) 11. Pamūšio dvaro sodyba (Pašvitinio sen.) 12. Pamūšio dvaro sodyba (Linkuvos sen.) 13. Klovainių, Krivaičių dvaro sodyba 14. Dovydiškio dvaro sodyba

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Kultūros ir paveldo tarnybos pateikti duomenys, 2007

Būtina šiuos kultūros paveldo objektus, istorinius ir gamtinius paminklus, pritaikyti turizmui. Tai sudarytų sąlygas Pakruojo kraštui tapti patraukliu, bei lemtų atvykstamojo pažintinio turizmo plėtrą. Išskirtinė istorijos kultūros paveldo dalis – vėjo malūnai. Vėjo malūnai – architektūros ir technikos paminklai, laikui bėgant prarado savo paskirtį, tapo nebenaudojami. Kadangi Pakruojo rajone jų yra net 17, tikslinga organizuoti maršrutą „Vėjo malūnų kelias“. Kad turistai domisi vėjo malūnais, parodė 2006 m. už savivaldybės lėšas restauruoto vėjo malūno ir bendruomenės pastangomis įrengtos malimo ekspozicijos lankymas Stačiūnų kaime. Tam yra būtinas ir kitų, rajone esančių vėjo malūnų restauravimas, konservavimas bei pritaikymas turizmo reikmėms.

Vienas žymiausių ir svarbiausių turizmo objektų – Pakruojo dvaras. Šiuo metu įgyvendinamas investicinis projektas, kuriuo siekiama sukurti Pakruojo dvaro sodyboje modernų turizmo, konferencijų, pramogų ir amatų centro bei Pakruojo krašto muziejaus „Žiemgala“ kompleksą, atitinkantį šalies ir regiono turizmo infrastruktūros vystymo prioritetus. Projektą planuojama įgyvendinti iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. Projekto „Dalis Pakruojo dvaro sodybos pastatų rekonstrukcija ir pritaikymas kultūros ir viešoms reikmėms,, bendra investicijų suma yra 14.718.565,31 Lt, laimėta paramos suma – 12.818.877,68 Lt.

Projekto tikslai:

- Atgaivinti Pakruojo dvaro sodybą – unikalų kultūros paminklą – kaip raiškų Lietuvos kultūrinio turizmo objektą;
- Sudaryti palankias sąlygas regiono gyventojams integruotis į rekonstruotos dvaro sodybos veiklos programą bei jos teikiamas galimybes, skatinančias smulkų ir vidutinį verslą, naujų darbo vietų kūrimą;
- Rekonstruotą dvaro sodybą paversti centrine regiono turizmo plėtros ašimi, kuri skatintų skirtingų regiono subjektų bendradarbiavimą, orientuotą į Pakruojo regiono turistinio įvaizdžio kūrimą ir gerinimą.

Projekto įgyvendinimo metu yra numatyta atlikti Pakruojo dvaro sodybos rekonstrukcijos, dalinio atstatymo bei pritaikymo darbus, atlikti dvarą supančio peizažinio parko ir upės renovacijos darbus, įkurti dvaro sodyboje viešbutį, kavinę, modernią konferencijų bazę bei sveikatingumo ir amatų centrus, sukurti aktyvią veiklos programą, kuria būtų skatinama Pakruojo rajono bei šalies kultūrinio ir laisvalaikio turizmo plėtra, išnaudojami regiono istoriniai, archeologiniai, kultūriniai ir gamtiniai resursai. Planuojama, kad bus sukurtos sąlygos tarptautiniam ir vietiniam bendravimui, aktyviam poilsiui, kultūrinėms reikmėms. Įvykdžius numatytą projektą bei sukūrus šiuolaikišką, efektyvią, pajėgią tenkinti įvairius turistų poreikius infrastruktūrą, tikėtina, kad Pakruojo dvaro sodybos lankytojų skaičius turėtų išaugti iki 50.000 lankytojų per metus. Įvertinant prognozuojamą 5 % į šalį atvykstančių turistų srauto didėjimą, panašų augimą galima prognozuoti ir Pakruojo dvaro sodybos bei krašto muziejaus „Žiemgala“ lankytojų skaičiui (2005–2006 m., dar vykstant darbams, lankytojų srautas bus mažesnis).

Kultūrinis – pažintinis turizmas. Turizmo plėtra galima panaudojant Pakruojo, Linkuvos miestų bei mažųjų miestelių: Žeimelio, Rozalimo, Lygumų, Klovainių, Pašvitinio; bažnytkaimių: Stačiūnų, Lauksodžio formavimosi istoriją, kultūrinius objektus. Kiekvienas rajono miestelis turi skirtingą savo vystymosi istoriją, architektūrą, ypač saviti yra Rozalimo ir Žeimelio miesteliai.

Atvykstantiems turistams išleisti lankstinukai su trumpais pažintinių maršrutų aprašymais, organizuojami 5 rajoną reprezentuojantys maršrutai:

- Pakruojis – Petrašiūnai – Linkuva – Veselkiškiai – Gedučiai – Žeimelis;
- Pakruojis – Rozalimas – Klovainiai – Balsiai – Pamūšis;
- Pakruojis – Peleniškiei – Pašvitinys – Vainiūnai;
- Pakruojis – Lygumai – Stačiūnai;
- Pakruojis – Kareiviškis – Balsiai – Titoniai – Lumbeliai – Linkuva – Pakruojis (literatūrinis maršrutas).

Gamtinis turizmas – turinti galimybių, bet visiškai neišnaudota turizmo kryptis. Pakruojo rajonas – vienas šiaurinių Lietuvos rajonų, įeinančių į Žiemgalos etnokultūrinį regioną. Plačias lygumas keičia mažos kalvelės, savitumu pasižymintys miesteliai, nedideli miškai, Petrašiūnų ir Klovainių dolomito karjerai. Pakruojo rajone nėra natūralių ežerų, yra 19 vandens telkinių (tvenkinių ir išekspluatuotų karjerų) ir 33 visuomenės poreikiams naudojami paplūdimiai. Daugelis maudyklų bei poilsio zonų nepritaikytos žmonių poilsiui: nesutvarkyti privažiavimo keliai, automobilių stovėjimo aikštelės, nėra būtinos infrastruktūros.

Didelė dalis gamtinių išteklių yra susitelkę saugomose teritorijose bei parkuose. 1989 m. atlikus rajono bioįvairovės tyrimus rajone aptikta 19 augalų rūšių bei 5 grybų rūšys įrašytos į Lietuvos Raudonąją knygą. Gana gausi rajone ir žinduolių įvairovė: pastebėta 47 žvėrių bei žvėrelių rūšys, iš jų 8 žinduolių rūšys įrašytos į Lietuvos Raudonąją knygą. Mūšos, Kruojos, Daugyvenės upių pakrantėse daug vandens paukščių. Rajone yra 7 draustiniai: Linkuvos geomorfologinis (742 ha), Daugyvenės hidrografinis (171 ha), Glebavos pedaloginis (85 ha), Laukmekių botaninis (43 ha), Laumenio botaninis zoologinis (642 ha) ir Draunėnų kraštovaizdžio (257 ha). Šiuose draustiniuose išskyrus rekreacines zonas, būtų galima sudaryti galimybę turistams stebėti gyvūnus ir augalus. Bendradarbiaujant su miškininkais paruošti informacinius standus, įrengti apžvalginius takus, numatant poilsio zonas, laužvietes ir kitus infrastruktūros elementus.

Gamtiniam turizmui plėtoti galima panaudoti ir parkus. Daug parkų susitelkę prie buvusių dvarų sodybų: Pakruojo, Aukštadvario, Balsių, Dovydiškio, Liesų, Pamūšio ir kt. Naujai pasodinti ir sutvarkyti parkai, kaip Pakruojo miesto, Linkuvos miestelio, Balsių beržynėlis, Gripkėdžių, Žvirblonių ir kt. Puikus rekreacinis poilsis gali būti organizuotas Rozalimo miško parke. Jo įkūrimu rūpinasi Rozalimo miestelio visuomenė. Tam reikia sutvarkyti miško parką, įkuriant pėsčiųjų takus, mašinų stovėjimo aikšteles.

Rekreacijai gali būti naudojami Paežerių tvenkinys bei Klovainio ir Petrašiūnų dolomitinės skaldos išeksploatuoti karjerai, kuriuose susidarė švaraus vandens telkiniai.

Kruojos upės slėnyje esančiame parke įrengta sveikatingumo trasa. Taip pat rūpinamasi Pakruojo dvaro sodybos Kruojos upės tvenkinio dalies ekologinės sistemos atkūrimu.

Apgyvandinimo paslaugos. Pakruojo rajone veikia vienas viešbutis „Kruoja“, 2003 ir 2004 m. apnakvindinęs po 40 žmonių, o 2005 m. priėmęs 200 svečių. Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos bendrabutyje yra 50 nakvynės vietų. Turizmo paslaugas teikiančių įmonių Pakruojo rajone nėra.

Į turistų aptarnavimo sferą turėtų būtų įtraukti kitų paslaugų tiekėjai (transportas, viešbučiai, maitinimas, gėdai, prekyba suvenyrais, pramogų verslas), o tai sudarytų galimybę įkurti naujas darbo vietas.

Šiaulių apskrityje 2005 m. iš viso svečių apgyvendinimo įstaigose buvo apgyvendinta 44,2 tūkst. svečių (žr. 2.1.5.2 lentelę). Tai sudaro tik 3,3 proc. visoje Lietuvos Respublikoje tais pačiais metais svečių apgyvendinimo įstaigose priimtų svečių. Nakvynių apgyvendinimo įstaigose Šiaulių apskrityje 2005 m. suteikta 115,8 tūkst., tai sudaro tik 2,7 proc. visoje Lietuvos Respublikoje suteiktų nakvynių.

2.1.5.2 lentelė. Apgyvandinimo įmonių veikla Šiaulių apskrityje

	Apgyvandinimo įmonių skaičius	Iš jų:				Apgyvendinta svečių iš viso (tūkst.)	Suteikta nakvynių iš viso (tūkst.)
		Viešbučiai ir moteliai	Kitos kolektyvinio apgyvendinimo įmonės	Specializuotos apgyvendinimo įmonės	Privatus apgyvendinimo sektorius		
2003	30	22	3	3	2	35,30	68,6
2004	36	26	5	3	2	46,50	108
2005	33	26	3	3	1	44,20	115,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apgyvandinimo įmonių skaičius Šiaulių apskrityje 2003–2005 m. laikotarpiu nors ir nežymiai, tačiau kito. 2005 m. tiek apgyvendinimo įmonių iš viso, tiek viešbučių ir motelių tame skaičiuje buvo daugiau nei 2003 m. Specializuotų apgyvendinimo įmonių skaičius nesikeitė, o privataus apgyvendinimo sektoriuje pastebimas įmonių skaičiaus sumažėjimas (žr. 2.1.5.2 lentelę). Apgyvendintų svečių skaičius taip pat išaugo. Deja, Pakruojo rajono situacija yra prastesnė: visame rajone yra tik viena apgyvendinimo įmonė, nei specializuotų, nei privataus sektoriaus apgyvendinimo įmonių nėra visai. Apgyvendintų svečių skaičius per metus nesiekia net tūkstančio, o suteiktų nakvynių skaičius taip pat neviršija tūkstančio.

Apibendrinta išvada

2.1.5.3 lentelė. Pakruojo rajono turizmo paslaugų sektoriaus strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Apgyvandinimo paslaugos, tenkančios 10.000 - ių gyventojų (pagal apgyvendinimo įstaigų skaičių)	2006	1,9	0,9	0,4	Didelis	Silpnybė
Apgyvandinimo paslaugos, tenkančios 10.000 - ių gyventojų (pagal apgyvendintų svečių skaičių)	2006	4,5	1,9	0,1	Didelis	Silpnybė
Apgyvandinimo paslaugos, tenkančios 10.000 - ių gyventojų (pagal suteiktų nakvynių skaičių)	2006	13,7	4,3	0,3	Didelis	Silpnybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.1.6 Žemės ūkis ir kaimo plėtra

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos duomenimis, ūkininkų skaičius rajone nuolatos didėjo. 2003 m. Pakruojo rajone buvo 991 ūkininkas, o 2006 m. šis skaičius padidėjo 35 proc., t.y. rajone buvo 1.531 ūkininkas.

2.1.6.1 lentelė. Ūkininkų skaičiaus dinamika Pakruojo rajone

Metai	Ūkininkų skaičius	
	Iš viso	Ūkininkų iki 40 metų skaičius
2003	991	108
2004	1.394	179
2005	1.487	215
2006	1.531	248

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Lietuvos Respublikos Žemės fondo duomenimis 2006 m. pradžioje Pakruojo savivaldybėje buvo 1.488 registruotų ūkininkų ūkių. Šis skaičius per pastarųjų trejų metų laikotarpį nuolat augo: 2004 m. – 994 ūkininkų ūkiai, 2005 m. – 1.183 ūkininkų ūkiai. Vidutinis ūkininkų ūkio plotas 2006 m.

buvo 30,52 ha. Šis rodiklis buvo žymiai didesnis nei Lietuvos vidurkis (19,52 ha) ir apylygis Šiaulių apskrities vidurkiui (30,26 ha). Analizuojant ūkių plotus, pastebima neigiama jų vidutinio dydžio kitimo tendencija, t.y. per pastaruosius trejus metus vidutinis ūkio plotas sumažėjo nuo 41,89 ha (2003 m.), 38,64 ha (2004 m.) iki 34,35 ha (2005 m.), o 2006 m., kaip minėta anksčiau, jau buvo tik 30,52 ha. Taigi, per ketverių metų laikotarpį šis rodiklis sumažėjo net 27 proc. Tokia situacija yra nepalanki Pakruojo rajono žemės ūkio konkurencingumo požiūriu, kadangi smulkūs, mažo investicinio pajėgumo ūkiai yra nepajėgūs lygiaverčiai konkuruoti Europos Sąjungos žemės ūkio rinkos sąlygomis, dažniausiai nepajėgūs ūkyje taikyti modernių technologijų ir įsisavinti ES struktūrinių fondų teikiamos paramos lėšas.

Pakruojo rajone yra gana aukštas žemės naudmenų našumas – 48 balai. Šiaulių apskrityje jis sudaro 43,0 balus, o respublikos – 39,6. Tai rodo, kad Pakruojo rajone vyrauja našūs, žemės ūkio plėtrai vertingi dirvožemiai, kurie yra labai svarbi sąlyga žemės ūkio kultūrų derlingumui, kokybei ir apskritai – konkurencingumui. Lygus reljefas, dideli melioruotos žemės plotai (72,4 proc.), našūs krašto dirvožemiai yra Pakruojo rajono stiprybė.

Pagrindinės Pakruojo rajono ūkininkų veiklos kryptys yra augalininkystė ir gyvulininkystė. Priklausomai nuo kainų ir apyvartinių lėšų santykio, tiek gyvulių skaičius, tiek grūdinių bei techninių kultūrų plotai Pakruojo rajone svyruoja, tačiau šis svyravimas nekelia grėsmės gamybos dydžio pastovumui.

Gyvulininkystės produkcijos gamybos rodiklių kitimo duomenys Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, Pakruojo rajone ir kitose Šiaulių apskrities savivaldybėse pateikti 2.1.6.2 lentelėje.

2.1.6.2 lentelė. Gyvulininkystės produktų gamyba

		Gyvulininkystės produktai perskaičiuoti pienu 100-ui ha naudojamų žemės ūkio naudmenų visuose ūkiuose	Realizuota skersti gyvulių ir paukščių 100-ui ha naudojamų žemės ūkio naudmenų visuose ūkiuose	Primelžta pieno 100-ui ha naudojamų žemės ūkio naudmenų	Surinkta kiaušinių 100-ui ha grūdinių pasėlių visuose ūkiuose	Prikirpta vilnos nuo avies visuose ūkiuose
Lietuvos Respublika	2003	1.297	105	710	85	2,6
	2004	1.357,2	116,2	709,8	97,3	2,8
	2005	1286,9	113,9	656,2	95,1	2
Šiaulių apskritis	2003	1.102	85,0	648,0	30,8	2,9
	2004	1.111,1	88,4	640,8	31,8	4,3
	2005	1.086,7	89,3	616,1	27,6	2,8
Pakruojo rajonas	2003	859,0	59,0	549,0	15,2	3,8
	2004	893,1	62,8	566,2	12,0	2,9
	2005	1.021,1	86,9	577,1	11,6	1,2
Akmenės rajonas	2003	1.005,0	96,0	483,0	40,4	2,1
	2004	1.013,4	98,3	484,1	42,9	2,2
	2005	868,4	84,3	437,0	12,0	2,1
Kelmės rajonas	2003	1.323,0	76,0	933,0	18,2	2,9
	2004	1.314,8	88,2	861,9	19,7	2,5
	2005	1.131,6	78,6	727,7	19,5	3,5
Radviliškio rajonas	2003	859,0	59,0	549,0	15,2	3,8
	2004	893,1	62,8	566,2	12,0	2,9
	2005	1.024,1	86,9	577,1	11,6	1,2
Joniškio rajonas	2003	1.011,0	112,0	441,0	10,3	2,4
	2004	984,9	109,8	425,6	9,1	2,1
	2005	1.068,6	121,7	449,5	9,0	1,9
Šiaulių rajonas	2003	1.165,0	80,0	677,0	88,8	2,4
	2004	1.134,9	72,0	676,4	112,6	2,1
	2005	977,0	54,0	623,2	107,2	1,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Analizuojant žemės ūkio veiklos lyginamuosius rodiklius pateiktus 2.1.6.2 lentelėje, matyti, kad per pastaruosius trejus metus labiausiai išaugo gyvulininkystės produkcijos, gaminamos Pakruojo rajone, kiekis. Ypač padidėjo skerdžiamų gyvulių lyginamasis rodiklis, t.y. palyginti su 2003 m. šis rodiklis padidėjo net 47 proc. Gyvulininkystės plėtrą rajone patvirtina ir 2.1.6.3 lentelėje pateikti duomenys.

2.1.6.3 lentelė. Gyvulių skaičius ūkiuose/iš jų individualiuose ūkiuose

Metai	Galvijai	Kiaulės	Avys ir ožkos	Arkliai
2004	19.915/ 11.099	17.162/ 16.790	904/ 904	828/ 650
2005	19.744/ 10.651	31.987/ 16.524	972/ 972	809/ 653
2006	20.009/ 10.612	47.087/ 15.708	951/ 951	751/ 655

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Kalbant apie konkrečias žemės ūkio kultūras, pažymėtina, kad Pakruojo rajone daugiausia auginama grūdinių kultūrų (žr. 2.1.6.4 lentelė). Šios kultūros pasėlių plotai 2005 m. sudarė 65,8 proc. bendro pasėlių ploto. Nusistovėję stabilūs cukrinių runkelių (1.500–1.800 ha), linų (800–1.000 ha) plotai rodo, kad daugelis žemdirbių jau turi patikrintas šių kultūrų auginimo technologijas, moka ir gali pasiekti optimalius derlius. Nagrinėjant visų pasėlių plotų kitimo tendencijas, pasakytina, kad per pastaruosius trejus metus padidėjo tik daugiametėmis žolėmis užsėti žemės plotai (padidėjo du kartus), visų kitų kultūrų pasėlių plotai sumažėjo.

2.1.6.4 lentelė. Pasėlių plotų pasiskirstymas pagal žemės ūkio kultūras (visuose ūkiuose, ha)

Metai	Grūdiniai augalai	Linai	Rapsai	Cukriniai runkeliai (pramonei)	Bulvės	Lauko daržovės	Daugiametės žolės	Pašarinių šakniavaisių pasėliai	Pasėlių plotas Iš viso
2003	43.863/ 69,8%	1.021/ 1,6 %	–	1.478/ 2,4 %	1.119/ 1,8 %	446/ 0,7 %	6.092/ 9,7 %	759/ 1,2 %	62.821
2004	45.988/ 65,5 %	669/ 1,0 %	7.257/ 10,3 %	1.436/ 2,0 %	988/ 1,4 %	267/ 0,4 %	10.902/ 15,5 %	449/ 0,6 %	70.209
2005	48.727/ 65,8 %	515/ 0,7%	6.379/ 8,6 %	1.301/ 1,8 %	898/ 1,2 %	234/ 0,3 %	12.392/ 16,7 %	403/ 0,5 %	74.101

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu žemės ūkio naudmenų plotas svyravo. Bendras žemės ūkio naudmenų plotas 2005 m. padidėjęs, 2006 m. vėl sumažėjo, tačiau vis tiek liko didesnis, nei 2005 m. (žr. 2.1.6.5 lentelę). Pakruojo rajone vyrauja panašios tendencijos. Beje, ši rajoną žemės naudmenų plotu lenkia tik Radviliškio rajonas. 2006 m. Pakruojo rajono žemės naudmenos sudarė 17,9 proc. visų Šiaulių apskrities žemės naudmenų.

Minėtoju laikotarpiu nuolat didėjo Pakruojo rajono ariamos žemės plotas. 2004 m. ariama žemė Pakruojo rajone sudarė 90,5 proc. viso žemės naudmenų ploto. 2006 m. ši proporcija jau išaugo iki 95 proc. Savo ruožtu pievos ir natūralios ganyklos 2004 m. sudarė 9 proc. viso žemės naudmenų ploto, o sodai ir uogynai – 0,5 proc. Šios proporcijos 2006 m. jau buvo pasikeitę. Atitinkamai pievos ir natūralios ganyklos sudarė jau tik 4,1 proc. viso žemės naudmenų ploto, o sodai ir uogynai – 0,9 proc. Panašios tendencijos stebimos visoje Šiaulių apskrityje. Ariamos žemės proporcija visame žemės naudmenų plote per minėtą laikotarpį išaugo nuo 77,6 proc. iki 80,6 proc. Daugiausia ariamos žemės yra Pakruojo rajone (80.257 ha), daugiausia pievų ir natūralių ganyklų – Kelmės rajone (29.367 ha), o daugiausia sodų ir uogynų – Šiaulių rajono savivaldybėje (899 ha).

2.1.6.5 lentelė. Naudojamos žemės ūkio naudmenos

Teritorija	Žemės ūkio naudmenos			Ariama žemė			Pievos ir natūralios ganyklos			Sodai ir uogynai		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	443.483	472.149	470.860	343.991	384.756	379.558	96.451	83.276	87.094	2.996	3.959	4.076
Akmenės r. sav.	35.750	40.150	41.415	28.863	31.910	33.949	6.631	7.768	6.914	255	457	529
Joniškio r. sav.	81.355	79.586	80.477	68.132	70.546	71.486	12.865	8.586	8.553	355	424	421
Kelmės r. sav.	78.687	89.427	86.883	42.840	61.576	56.740	35.146	27.033	29.367	701	783	752
Pakruojo r. sav.	82.462	84.952	84.520	74.583	78.533	80.257	7.435	5.652	3.505	444	759	752
Radviliškio r. sav.	90.268	93.351	96.563	69.159	78.538	76.594	20.472	14.090	19.212	599	688	723
Šiaulių m. sav.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šiaulių r. sav.	74.961	84.683	81.002	60.414	63.653	60.532	13.902	20.147	19.543	642	848	899

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada
2.1.6.6 lentelė. Pakruojo rajono žemėnaudos strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Veiksmų programos rodikliai	-	-	-	-	-	-
Užimtumas žemės ūkyje (proc. visų dirbančiųjų)	2005	14,1	34,3	21,5	Mažas	-
Kiti rodikliai	-	-	-	-	-	-
Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, proc.	-	-	-	-	-	-
Žemės ūkio paskirties žemė	2006	60,6	62,6	75,9	Mažas	-
Miškų ūkio paskirties žemė	2006	19,3	n.d.	19,4	Nėra	-
Vandens ūkio paskirties žemei priskirti vandens telkiniai	2006	2,7	n.d.	0,9	Vidutinis	-
Konservacinės paskirties žemė	2006	0,6	n.d.	0,0	-	-
Kitos paskirties žemė	2006	5,8	n.d.	3,7	Mažas	-
Laisvos	2006	0,1	n.d.	0,1	Nėra	-

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva
valstybinės žemės fondas					

Šaltinis: Pakruojo rajono teritorijos bendrasis planas, Esamos būklės analizė

2.1.7 Miškų ūkis

Žemės fondo duomenimis (2006-01-01) Pakruojo rajone miško žemė užėmė 25.796 ha plotą, tai sudarė 19,6 proc. viso Pakruojo rajono žemės fondo. Visame miško žemės plote miško ūkio paskirties žemė užėmė 98,7 proc. (25.451 ha), likusi žemė (345 ha) priskirta žemės ūkio paskirties žemei. Didžioji dalis esančių miškų – 185.337,79 ha priklauso valstybei, kita dalis 6.912,80 ha – privatiems žemių valdytojams.

Valstybinius miškus Pakruojo rajone valdo, prižiūri ir veiklą juose vykdo VĮ Pakruojo miškų urėdija, kurią sudaro 8 girininkijos, iš jų 7 (Pakruojo, Žeimelio, Klovainių, Rozalimo, Gedžiūnų, Sukmedžio, Linkuvos) yra Pakruojo rajono teritorijoje, taip pat Radviliškio miškų urėdija (Aukštelkių girininkija). Radviliškio miškų urėdijai priklauso tik 1,78 proc. visų valstybinių Pakruojo rajono miškų, o tai apima 23,58 ha miškų plotą.

VĮ Pakruojo miškų urėdijos miškai priskiriami Vidurio žemumos gamtiniam regionui.

Žemiau esančioje 2.1.7.1 lentelėje pateikiamos Pakruojo miškų urėdijos girininkijų charakteristikos.

2.1.7.1 lentelė. Pakruojo miškų urėdijos girininkijų charakteristika

Girininkijos pavadinimas	Plotas, ha			Rezervuoti privatizavimui	Valstybinių medynų sudėtis, %	Pastabos
	Bendras plotas	Valstybiniai	Privatūs			
Žeimelio	2.633	1.944	236	453	Uosynai - 44 Eglynai - 20 Beržynai - 20	294 ha uosio genetinis draustinis; kv. 21 miško pakraštyje slūgso vienas iš didžiausių Lietuvos akmenų – Bulotiškių akmuo
Linkuvos	3.915	1.803	837	1.275	Beržynai – 36 Uosynai – 18 Drebulynai - 13	Vyrauja šlapi, reikalaujantys daug darbo ir sąnaudų, miškai. 44 kvartale yra Velnio krėslu vadinamas akmuo – saugomas kraštovaizdžio objektas
Sukmedžio	4.904	2.732	957	1.215	Beržynai – 42 Eglynai - 36	34 ha ažuolynų; kv. 15 – kryžius-koplytstulpis rusų okupantų aukoms atminti, kv.84 – paminklas-obeliskas Lietuvos partizanų žuvimo vietoje, kv. 77 – žydų genocido aukų vieta
Gedžiūnų	2.736	2.071	259	406	Beržynai – 44 Eglynai – 31 Ažuolynai - 6	Dauguma girininkijoje augančių ažuolų – 1 selekcinės grupės, vieni geriausių urėdijoje, tinkantys sėklų rinkimui
Pakruojo	4.308	2.988	421	899	Beržynai – 41 Eglynai – 22 Ažuolynai - 5	Linksmučių senkapiai (kv. 37 ir 43), žydų genocido vieta ir kapavietė (kv. 325), Kareiviškio akmuo (kv.38)
Klovainių	3.932	2.482	380	1.070	Beržynai – 43 Uosynai - 15	Girininkijos teritorijoje esantis Puziniškio dvaras- rašytojos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės tėvų sodyba. Kv. 134 yra fašizmo aukų kapai
Rozalimo	4.000	2.103	702	1.195	Beržynai – 39 Eglynai - 25	Prie Ežerėlės užtvankos įrengta poilsiavietė, 2001 m. 202 ha miško teritorijoje įkurtas Rozalimo miško parkas
Pušaloto	2.881	1.748	400	733	Beržynai – 50 Eglynai - 23	Visa girininkijos teritorija yra Pasvalio rajone

2.1.8 SSGG analizė

Stiprybės
Verslas
Pakruojo rajono sukuriama BVP augimas
Spartus Pakruojo rajono įmonių apyvartos augimas
Spartus tiesioginių užsienio investicijų augimas rajone
Materialinių investicijų augimas rajone
Parduotos pramonės produkcijos dalies šalies ūkyje didėjimas
Statybos darbų apimčių augimas rajone
Dideli dolomito telkinių plotai
Mokesčių lengvatos pradedantiems verslininkams
Pakruojo rajono savivaldybės parama SVV
Kryptinga SVV rėmimo fondo veikla
Efektyvi Pakruojo verslo informacijos centro veikla
Turizmas
Didelis patrauklių kultūros paveldo objektų skaičius, 6 valstybiniai draustiniai
Didelis rekreacinių ir gamtinių išteklių potencialas
Stiprus turistinis įvaizdis – Pakruojis – humoro, alaus ir varnų sostinė
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Didelis ūkininkų skaičius
Registruotų ūkininkų ūkių augimas
Aukštas žemės naudmenų našumas balais, kaip labai svarbi sąlyga konkurencingumui
Dideli melioruotos žemės plotai
Palankios sąlygos plėtoti gyvulininkystės produktų gamybą, gyvulininkystės produkcijos pagaminamo kiekio augimas
Mažas dirvožemio užterštumas, leidžiantis plėtoti ekologiškus ūkius ir natūralių produktų gamybą
Kaimiščiausias rajonas visoje apskrityje

Silpnybės
Verslas
Nors rajone didelis dėmesys skiriamas SVV įmonių veiklos skatinimui, veikiančių ūkio subjektų skaičius Pakruojo rajone mažėja
Prekybos ir paslaugų srityje veikiančių įmonių pajamų augimas Pakruojo rajone gerokai atsilieka, lyginant su kitais Šiaulių apskrities rajonais
Nepakankama parama pradedantiems verslą
Nepakankamas SVV rėmimas
Žema vartotojų perkamoji galia
Pramonės sektoriaus „sunkiškimas“
Didelis kvalifikuotų darbuotojų trūkumas
Menkas verslo subjektų suinteresuotumas parama iš ES struktūrinių fondų
Investuotojų pritraukimo politikos nebuvimas
Turizmas
Kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra pilnai išnaudotas
Neišvystyta turizmo infrastruktūra
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Kultūrinių pasėlių plotų mažėjimas, daugiametėmis žolėmis užsėtų žemės plotų didėjimas
Dominuojantys smulkūs, mažo investicinio pajėgumo ūkiai
Didelis atotrūkis tarp kaimo ir miesto gyventojų pajamų, socialinio aprūpinimo

Galimybės
Veršlas
Didėjant privačioms užsienio investicijoms, bus įgyvendinami įvairūs verslo projektai
Pragyvenimo lygio ir perkamosios galios augimas
Pridėtinę vertę sukuriančių pramonės šakų kūrimas ir vystymas
Turizmas
Rekreacinių zonų pritaikymas aktyviam poilsiui
Galimybė vystyti pažintinį turizmą
Turistų aptarnavimo sferos sukūrimas, naujų darbo vietų steigimas
Turizmo infrastruktūros plėtra skatins turistų srautų didėjimą Pakruojo rajone
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Žemės ūkio ir kaimo plėtros modernizavimo perspektyvos panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas
Žemės ūkio konkurencingumo augimo galimybė, kurią sąlygoja našūs, žemės ūkio plėtrai vertingi dirvožemiai

Grėsmės
Veršlas
Nesugebėjimas tinkamai pasinaudoti ES struktūrinių fondų bei kitų finansinių mechanizmų teikiama parama verslo ir turizmo vystymui
Lėtas ekonominis rajono vystymasis, sąlygotas jaunų žmonių ir aukštos kvalifikacijos specialistų migracijos
Smulkaus verslo rėmimo problemos
Turizmas
Lėtas turizmo ir verslo sektorių vystymasis dėl finansavimo ir investicijų trūkumo
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Ūkių smulkėjimas ir sugebėjimas konkuruoti vieningoje ES rinkoje
Nesugebėjimas ūkiuose taikyti modernias technologijas ir įsisavinti ES struktūrinių fondų teikiamos paramos lėšas

2.2 Žmogiškieji ištekliai

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Pakruojo rajone yra mažesnis nei Šiaulių apskrityje ir beveik du kartus mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje, o tai rodo, kad Pakruojo rajono gyventojų užimtumas, lyginant Lietuvos mastu, yra gana didelis. Nedarbo lygio rodiklis 2005 m. buvo žymiai mažesnis, lyginant su Šiaulių apskrities bei Lietuvos rodikliais.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2005 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Pakruojo rajone buvo 7 proc. mažesnis nei vidutinis bruto darbo užmokestis Šiaulių apskrityje ir 24 proc. mažesnis nei Lietuvoje.

Pakruojo rajone veikia 8 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Nors Šiaulių apskrityje pastebima ikimokyklinių ugdymo įstaigų auklėtinių mžėjimo tendencija, Pakruojo rajone ikimokyklinių ugdymo įstaigų auklėtinių skaičius 2004–2006 m. laikotarpiu padidėjo 7,8 proc. Rajone veikia 21 bendrojo lavinimo mokykla, kuriose mokosi 4.416 mokiniai. 2004–2006 m. laikotarpiu Pakruojo rajone pastebimas tiek bendrojo lavinimo mokyklų, tiek mokinių skaičiaus mažėjimas (mokinių sumažėjo 10 proc.). Rajone veikia viena profesinė mokykla. Nors mokinių skaičius 2004–2005/2006–2007 m. laikotarpiu didėjo, tačiau parengiamų specialistų skaičius 2004–2005/2006–2007 m. laikotarpiu sumažėjo 22 proc.

Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius 2003–2006 m. laikotarpiu išaugo 39,5 proc. Pagal sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičių 1.000–iui gyventojų Pakruojo rajonas net 30 proc. atsilieka nuo Lietuvos ir 12 proc. – nuo Šiaulių apskrities rodiklių. Pagrindinės tokio menko gyventojų išitraukimo į sporto veiklas priežastys yra nepakankama sporto infrastruktūra ir netinkama esamos infrastruktūros kokybė: trūksta stadionų, sporto salių, o esamos neatitinka higienos normų reikalavimų, nesutvarkyti miestų aikštynai.

Pakruojo rajone veikia 25 bibliotekos. Tai mažiausiai skaitytojų turintis rajonas visoje apskrityje, vienai bibliotekai tenka 280 skaitytojų. Nors kultūros centrų skaičius 2004–2006 m. laikotarpiu nekito, t.y. 15 kultūros centrų, tačiau meno kolektyvų skaičius minėtu laikotarpiu sumažėjo net 83 proc., o dalyvių skaičius – 73 proc.

Gyvenamasis fondas miestuose Pakruojo rajone sudarė 26,27 proc., likusi gyvenamojo fondo dalis – 73,73 proc., kaime. 2005 m. vienam gyventojui Pakruojo rajone teko 26,4 m²/žm. naudingo gyvenamojo ploto. Pastebimas labai didelis nuomojamų būstų, ypač mažas pajamas gaunančioms šeimoms, trūkumas. 2004–2006 m. laikotarpiu, asmenų (šeimų), kurie yra sąrašuose socialiniam būstui nuomoti skaičius išaugo 50,7 proc. Avarinio gyvenamojo fondo naudingo ploto apimtis 2006 m. sudarė tik 0,3 proc. viso gyvenamojo fondo.

Pakruojo rajonas, lyginant su kitomis šalies savivaldybėmis, pasižymi pakankamai aukštu gyventojų migracijos lygiu. Vidaus migracijos saldo 1.000–čiui gyventojų 2006 m. buvo (-7,9), o šalyje šis rodiklis buvo (-2,86). Tuo tarpu tarptautinės migracijos saldo 2006 m. buvo mažiausias visoje Šiaulių apskrityje, t.y. (-0,5) 1.000–iui gyventojų.

2.2.1 Darbo rinka ir užimtumas

Lietuvos narystė ES ir numatomos tiesioginės išmokos žemės ūkio subjektams suteikia galimybes mažinti gyventojų pajamų teritorinę diferenciaciją. Mažiausiai pajamų gaunama kaimo vietovėse, todėl ES tiesioginės išmokos žemės ūkio subjektams turėtų šiek tiek padidinti pajamas; kita vertus, prognozuojamas nedarbo padidėjimas dėl ūkių stambinimo, kurį sąlygoja tiesioginės išmokos. Prognozuojamų tiesioginių ES išmokų žemės ūkio subjektams teritorinis

pasiskirstymas rodo, kad jos tik šiek tiek (nuo 1,7 iki 1,6 karto) galėtų sušvelninti gyventojų pajamų teritorinę diferenciaciją.

Apskričių pasiskirstymas pagal gyventojų pajamas išlieka panašus kaip ir gyventojų darbo pajamų bei socialinių išmokų vienam gyventojui pasiskirstymas. Įskaitant tiesiogines išmokas žemės ūkio subjektams, mažiausiai pajamų gauna Tauragės, Marijampolės, Alytaus, Šiaulių ir Telšių apskričių gyventojai.

2.2.1.1 lentelė. Dirbančiųjų skaičiaus pasiskirstymas pagal įmonių rūšis

	2003	2004	2005	2006
Akcinės bendrovės, uždaros akcinės bendrovės	1.923	1.920	2.305	2.402
Biudžetinės įstaigos	1.991	1.994	1.976	1.989
Valstybės įmonės, savivaldybės įmonės	99	97	93	91
Viešosios įstaigos	512	494	460	470
Individualios įmonės	598	631	652	639
Žemės ūkio bendrovės	1.065	1.037	987	907
Kooperatinės bendrovės	84	89	141	117
Ūkininkų ūkiai	264	303	329	385
Kitos	38	47	57	60

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Daugiausiai žmonių 2006 m. dirbo akcinėse bei uždaroje akcinėse bendrovėse, t.y. 2.402 žmonės. Biudžetinėse įstaigose 2006 m. dirbo 1.989, žemės ūkio bendrovėse – 907, individualiose įmonėse – 639, viešosiose įstaigose – 470, ūkininkų ūkiuose – 385, kooperatinėse bendrovėse – 117, valstybės bei savivaldybės įmonėse – 91 žmogus.

2.2.1.2 lentelė. Užimtųjų skaičiaus dinamika 2004-2006m.

Teritorija	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	145.900	153.100	153.100
Akmenės r. sav.	9.200	10.400	10.400
Joniškio r. sav.	12.800	13.100	13.100
Kelmės r. sav.	17.000	16.600	16.600
Pakruojo r. sav.	11.000	11.700	11.700
Radviliškio r. sav.	20.100	20.500	20.500
Šiaulių m. sav.	57.600	62.400	62.400
Šiaulių r. sav.	18.200	18.400	18.400

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone užimtųjų skaičius 2004–2006 m. laikotarpiu padidėjo 6,4 proc. (nuo 11 tūkst. iki 11,7 tūkst.). Šiaulių apskrityje užimtųjų skaičius 2004–2006 m. padidėjo 4,9 proc.

Pakruojo rajono bedarbių skaičius 2001–2005 m. laikotarpiu sumažėjo tris su puse karto (nuo 1,8 tūkst. iki 0,5 tūkst.), nors įdarbintų žmonių skaičius per tuos metus irgi sparčiai mažėjo: 2003 m. įdarbinti 1.303 žmonės, 2004 m. – 1.192 žmonės, 2005 m. įdarbinti 948 Pakruojo rajono gyventojai.

2006 m. nedarbo lygis Pakruojo rajone buvo 4,49 proc.

2.2.1.3 lentelė. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis

Teritorija	2003	2004	2005
Šiaulių apskritis	871	958	1.049
Akmenės r. sav.	937	1.014	1.130
Joniškio r. sav.	789	836	908
Kelmės r. sav.	790	845	920

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Pakruojo r. sav.	794	880	976
Radviliškio r. sav.	754	847	915
Šiaulių m. sav.	934	1.030	1.129
Šiaulių r. sav.	757	819	879

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2006 m. duomenimis, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Pakruojo rajone buvo 5,3 proc. mažesnis nei vidutinis bruto darbo užmokestis Šiaulių apskrityje ir 21,6 proc. mažesnis nei Lietuvoje. 2004–2006 m. laikotarpiu vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Pakruojo rajone padidėjo 33,3 proc.

2.2.1.4 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Teritorija	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	7,7	5,1	3,7
Akmenės r. sav.	16,3	12,4	8,7
Joniškio r. sav.	12,4	9,9	7,1
Kelmės r. sav.	11,7	8,2	6,2
Pakruojo r. sav.	5,7	3	2,8
Radviliškio r. sav.	6,5	4,4	3
Šiaulių m. sav.	4,8	2,7	2
Šiaulių r. sav.	7	4,2	3,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada

2.2.1.5 lentelė. Pakruojo rajono darbo rinkos ir užimtumo strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Veiksmų programos rodikliai	-	-	-	-	-	-
Ilgalaikių bedarbių lygis, proc.	2005	55,0	n.d.	14,8	Vidutinis	-
Kiti rodikliai	-	-	-	-	-	-
Nedarbo lygis, proc.	2006	3,4	3,8	4,49	Vidutinis	Silpnybė
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis	2005	1.276	1.049	976	Vidutinis	Silpnybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.2 Švietimas

Pakruojo rajono savivaldybė 2006 m. švietimo reikmėms skyrė 25.227,6 tūkst. Lt. Daugiausiai lėšų teko pagrindinėms mokyklos, t.y. 10.154,7 tūkst. Lt. Mažiausiai buvo skirta pedagoginei psichologinei tarnybai (201,1 tūkst. Lt).

2.2.2.1 lentelė. Lėšos skirtos švietimo reikmėms Pakruojo rajone 2006 m., tūkst. Lt

Ugdymo įstaigos	Iš viso	Iš jų:	
		MK	AL
Ikimokyklinės įstaigos	3.633,0	184,4	3.448,6
Gimnazijos	4.253,1	2.820,2	1.432,9

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Vidurinė mokykla	4.370,1	2.876,0	1.494,1
Pagrindinė mokykla	10.154,7	6.481,9	3.672,8
Pradinė mokykla	845,0	473,8	371,2
Papildomojo ugdymo mokykla	558,4	0,0	558,4
Suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras	443,2	237,0	206,2
Pedagoginė psichologinė tarnyba	201,1	72,7	128,4
Ugdymo organizavimas, buhalterija, ūkio grupė	769,0	0,0	769,0
Iš viso švietimo skyriaus pavaldume esančių įstaigų išlaidos:	25.227,6	13.146,0	12.081,6

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu gyventojų su žemesniu išsilavinimu skaičius, kaip ir visoje Lietuvos Respublikoje, mažėjo (žr. 2.2.2.2 lentelę). Tiesa, 2006 m. tokių gyventojų skaičius kiek padidėjo, bet vis tiek išliko mažesnis nei 2004 m. Šiaulių apskrities gyventojai su žemesniu išsilavinimu 2006 m. sudarė 16 proc. visos Lietuvos Respublikos tokių išsilavinimą turinčių žmonių.

Gyventojų skaičius su vidutiniu išsilavinimu 2004–2006 m. laikotarpiu Šiaulių apskrityje taip pat svyravo, kai tuo tarpu Lietuvos Respublikos mastu šis skaičius buvo beveik stabilus. Šiaulių apskrities gyventojų su vidutiniu išsilavinimu proporcija Lietuvos Respublikos tokių išsilavinimą turinčių gyventojų dalyje 2004 m. buvo 10,3 proc., 2005 m. – 10,9 proc., o 2006 m. – 10,5 proc. Taigi proporcija kito nežymiai.

Nors Lietuvos Respublikoje gyventojų su aukščiausiu išsilavinimu 2004–2006 m. laikotarpiu nuosekliai daugėjo, Šiaulių apskrityje šis rodiklis svyravo. 2004 m. Šiaulių apskrities gyventojai su aukščiausiu išsilavinimu sudarė 8,8 proc. Lietuvos Respublikos gyventojų su tokiu išsilavinimu. 2005 m. ši proporcija pakilo iki 9,1 proc., tačiau jau 2006 m. ji nukrito iki 8,5 proc.

2.2.2.2 lentelė. Gyventojų išsilavinimas (25–64 m. amžiaus)

	Gyventojai su žemesniu išsilavinimu (tūkst.)	Gyventojai su vidutiniu išsilavinimu (tūkst.)	Gyventojai su aukščiausiu išsilavinimu (tūkst.)
Lietuvos Respublika			
2004	240,3	1.100,4	452,5
2005	223,2	1.100,7	473,2
2006	209,2	1.102,6	479,1
Šiaulių apskritis			
2004	36,9	113,8	39,7
2005	31,1	120,1	43,2
2006	33,5	116,2	40,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.2.1 Ikimokyklinis ugdymas

Pakruojo rajone veikia 8 ikimokyklinio ugdymo įstaigos: Klovainių vaikų lopšelis-darželis, Petrašiūnų vaikų darželis, Rozalimo vaikų darželis, Žeimelio vaikų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“, Žvirblonių vaikų darželis, Pakruojo vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“, Linkuvos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“, Pakruojo vaikų lopšelis-darželis „Vyturėlis“. Pakruojo rajone veikia Juozo Pakalnio muzikos mokykla (ir viena nevalstybinė).

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo įstaigų padaugėjo tik viena (žr. 2.2.2.1.1 lentelę). Tuo tarpu ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių nežymiai sumažėjo. Panaši ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičiaus mažėjimo tendencija stebima ir Akmenės rajono savivaldybėje, Kelmės rajone. Tuo tarpu Pakruojo rajone (kaip ir Radviliškio rajono, Šiaulių miesto savivaldybėse) ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių skaičius didėjo. Šis

skaičius 2006 m. sudarė 7,7 proc. visų ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių Šiaulių apskrityje.

2.2.2.1.1 lentelė. Ikimokyklinių ugdymo įstaigų bei auklėtinių skaičiaus dinamika

Teritorija	Ikimokyklinių ugdymo įstaigų skaičius			Ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtiniai		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	63	63	64	8.264	7.949	8.052
Akmenės r. sav.	5	5	5	684	527	499
Joniškio r. sav.	6	6	6	610	578	613
Kelmės r. sav.	3	3	3	566	394	409
Pakruojo r. sav.	7	8	8	577	604	622
Radviliškio r. sav.	3	3	3	767	788	790
Šiaulių m. sav.	28	29	29	4.251	4.234	4.302
Šiaulių r. sav.	11	9	10	809	824	817

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.2.2 Bendrasis lavinimas

2004–2005 m. Pakruojo rajone veikė 27 bendrojo lavinimo mokyklos, iš kurių 2006–2007 m. teliko 21. Mokinių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose taip pat sumažėjo 10 proc., t.y. 2004–2005 m. bendrojo lavinimo mokyklose mokėsi 4.909 mokiniai, o 2006 m. – 4.416 mokiniai. Laikotarpio pabaigoje Pakruojo rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai sudarė 7,9 proc. visos Šiaulių apskrities bendrojo lavinimo mokinių skaičiaus. Bendrojo lavinimo mokyklos Pakruojo rajone 2007-2008 m. m.:

- Pakruojo „Atžalyno“ gimnazija;
- Linkuvos gimnazija;
- Lygumų vidurinė mokykla;
- Rozalimo vidurinė mokykla;
- Žeimelio vidurinė mokykla;
- Balsių pagrindinė mokykla;
- Bardiškių pagrindinė mokykla;
- Degesių pagrindinė mokykla;
- Griepėdžių Broniaus Nainio pagrindinė mokykla;
- Guostagalio pagrindinė mokykla;
- Klovainių pagrindinė mokykla;
- Klovainių pagrindinės mokyklos Gačionių filialas;
- Pamūšio pagrindinė mokykla;
- Pašvitinio pagrindinė mokykla;
- Rozalimo vidurinės mokyklos Medikonių filialas;
- Stačiūnų pagrindinė mokykla;
- Triškonių pagrindinė mokykla;
- Šukionių Jono Noreikos pagrindinė mokykla;
- Pakruojo „Žemynos“ pagrindinė mokykla;
- Pakruojo „Versmės“ pradinė mokykla;
- Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras.

Visoje Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu bendrojo lavinimo mokyklų skaičius mažėjo. 2004 m. (žr. 2.2.2.2.1 lentelę) Šiaulių apskrityje buvo 208 bendrojo lavinimo mokyklos, o 2006 m. jau tik 181. Taip pat mažėjo ir mokinių skaičius.

2.2.2.2.1 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų bei mokinių skaičiaus dinamika

Teritorija	Bendrojo lavinimo mokyklų skaičius			Bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai		
	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007
Šiaulių apskritis	208	185	181	61.670	58.887	55.943
Akmenės r. sav.	18	14	13	5.389	5.220	4.960
Joniškio r. sav.	19	19	18	5.335	5.158	4.893
Kelmės r. sav.	44	30	29	6.757	6.399	6.128
Pakruojo r. sav.	27	21	21	4.909	4.644	4.416
Radviliškio r. sav.	27	27	27	8.706	8.197	7.773
Šiaulių m. sav.	44	45	44	22.991	22.048	20.915
Šiaulių r. sav.	29	29	29	7.583	7.221	6.858

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Kadangi 2004–2006 m. laikotarpiu Šiaulių apskrityje bei Pakruojo rajono savivaldybėje mažėjo bendrojo lavinimo mokyklų skaičius, todėl mažėjo ir mokytojų (žr. 2.2.2.2.2 lentelę). Mažiau mokytojų nei Pakruojo rajone, kaip ir mokyklų, yra tik Akmenės ir Joniškio rajonų savivaldybėse.

2.2.2.2.2 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų skaičius spalio 1 d.

Teritorija	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007
Šiaulių apskritis	5.006	4.683	4.623
Akmenės r. sav.	382	353	342
Joniškio r. sav.	429	404	403
Kelmės r. sav.	649	593	587
Pakruojo r. sav.	438	409	406
Radviliškio r. sav.	735	715	696
Šiaulių m. sav.	1.621	1.563	1.541
Šiaulių r. sav.	752	646	648

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.2.3 Profesinis lavinimas

Pakruojo rajone nėra aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų. Rajone veikia viena profesinė mokykla – Žeimelio žemės ūkio mokykla.

Šiaulių apskrityje ir beveik visose jos savivaldybėse 2004–2006 m. laikotarpiu profesinių mokyklų mokinių skaičius mažėjo (žr. 2.2.2.3.1 lentelę). Išimtis buvo tik Joniškio ir Pakruojo rajonų savivaldybės. Šiose savivaldybėse yra po vieną profesinę mokyklą. Radviliškio ir Šiaulių rajonų savivaldybėse minėto laikotarpio pabaigoje buvo po 2 profesines mokyklas, nors jose besimokančiųjų skaičius nuolat mažėjo.

2.2.2.3.1 lentelė. Profesinių mokyklų ir mokinių skaičiaus dinamika

Teritorija	Profesinių mokyklų skaičius			Profesinių mokyklų mokiniai		
	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007
Šiaulių apskritis	7	7	8	5.815	5.540	5.394

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Akmenės r. sav.	-	-	-	-	-	-
Joniškio r. sav.	1	1	1	421	447	480
Kelmės r. sav.	1	1	1	609	593	558
Pakruojo r. sav.	1	1	1	240	223	254
Radviliškio r. sav.	1	1	2	806	716	666
Šiaulių m. sav.	1	1	1	2.940	2.804	2.788
Šiaulių r. sav.	2	2	2	799	757	648

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. profesinėse mokyklose parengtų specialistų skaičius mažėjo (žr. 2.2.2.3.2 lentelę). Daugiausia specialistų rengiama Šiaulių miesto profesinėse mokyklose, mažiausiai – Pakruojo rajone (2006 m. čia parengti tik 38 specialistai).

2.2.2.3.2 lentelė. Profesinėse mokyklose parengtų specialistų skaičius

Teritorija	2004 - 2005	2005 -2006	2006 - 2007
Šiaulių apskritis	1.640	1.515	1.422
Akmenės r. sav.	-	-	-
Joniškio r. sav.	98	118	111
Kelmės r. sav.	141	111	157
Pakruojo r. sav.	40	49	38
Radviliškio r. sav.	148	200	178
Šiaulių m. sav.	994	861	784
Šiaulių r. sav.	219	176	154

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.2.4 Profesinis suaugusiųjų mokymas, kvalifikacijos tobulinimas, perkvalifikavimas

Nuo 1995 metų Pakruojuje veikia suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, kuris ne tik vykdo suaugusiųjų ir jaunimo formalųjį ugdymą, bet rengia programas ir organizuoja mokytojų kvalifikacijos tobulinimą, skleidžia mokytojų metodinę gerąją patirtį ir rūpinasi neformaliuoju suaugusiųjų švietimu.

Šioje programoje dalyvavo ir Pakruojo rajone esančios, Pakruojo rajono savivaldybės įsteigtos bendrąjį lavinimą teikiančios pagrindinės ir vidurinės mokyklos.

Apibendrinta išvada
2.2.2.5 lentelė. Pakruojo rajono švietimo sektoriaus strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Veiksmų programos rodikliai	-	-	-	-	-	-
4 metų vaikų dalyvavimas švietime, proc.	2003	53,1	n.d.	38,2	Mažas	-
Mokinių ir mokytojų skaičiaus santykis bendrojo lavinimo mokyklose	2003	9,7	12,6	10,8	Mažas	-
Asmenų, baigusių	2003	26,1	n.d.	18,4	Mažas	-

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
pagrindinio mokymo programos ir pasirinkusių profesinį mokymą, dalis tarp vidurinio mokslo pakopos asmenų (ISCED 3), proc.						
Kiti rodikliai						
Bendrasis lavinimas	-	-	-	-	-	-
Mokyklų skaičius	2006/2007	1.502	181	21	-	-
Mokinių skaičius	2006/2007	514.622	55.943	4.416	-	-
Mokinių skaičius, tenkantis 1 pedagogui	2006/2007	12,1	12,1	10,9	Mažas	-
Profesinis mokymas	-	-	-	-	-	-
Profesinių mokyklų mokiniai	Pokytis nuo 2004/2005 iki 2006/2007 m.m., proc.	-2,08	-7,24	+5,83	Didelis	Stiprybė
Priimta mokinių į profesines mokyklas	Pokytis nuo 2004/2005 iki 2006/2007 m.m., proc.	-5,15	-14,04	+40	Didelis	Stiprybė
Parengta specialistų profesinėse mokyklose mokslo metų pabaigoje	Pokytis nuo 2004/2005 iki 2006/2007 m.m., proc.	+0,48	-13,29	-5	Didelis	Silpnybė

Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.3 Sportas ir kultūra

2.2.3.1 Sportas

Pakruojo rajone veikia 16 nevyriausybinų sporto organizacijų ir 1 biudžetinė organizacija, kurių trumpas aprašymas pateikiamas 2.2.3.1.1 lentelėje.

2.2.3.1.1 lentelė. Pakruojo rajono sporto organizacijos, jų veikla ir tikslai

Sporto organizacija	Veikla ir tikslai
Pakruojo rajono sporto centras	Rajono sporto politikos įgyvendinimas. Sporto mokymas vaikų, jaunimo ir suaugusių tarpe. Aukšto sportinio meistriškumo sportininkų rengimas. Sportinių ir pramoginių renginių organizavimas. Sporto, rekreacijos ir kitų paslaugų teikimas gyventojams. Sporto bazių

	plėtojimas ir priežiūra.
Bėgimo mėgėjų klubas „Vėjas“	Lengvosios atletikos, sveiko gyvenimo būdo propagavimas, jaunų žmonių užimtumas, sportinių varžybų organizavimas
Pakruojo futbolo klubas	Aktyvinti futbolo sportinį gyvenimą, populiarinti futbolą, propaguoti sveiką gyvenimo būdą, organizuoti turiningą laisvalaikį, rengti aukštos kvalifikacijos futbolininkus, organizuoti varžybas, sveikatos stiprinimo ir kitus renginius
Pakruojo sporto klubas „Robusta“	Motokroso populiarinimas, motociklų sporto renginių organizavimas, jaunimo ir suaugusiųjų mokymas važinėti vandens, sniego, krosniais bei keturračiais motociklais
Sporto klubas „Cunami“	Sveiko gyvenimo būdo propagavimas, sportinio, poilsinio, pažintinio turizmo organizavimas, karate mokymo ir alpinizmo populiarinimas
Sporto klubai „Meresta“, „Kruojos Parketas“, „Aigima“, Pakruojo krepšinio klubas, „Senegalas“	Krepšinio populiarinimas, varžybų organizavimas, sveiko gyvenimo būdo propagavimas ir aukštos kvalifikacijos sportininkų rengimas
Svarsčių kilnojimo klubas „Jėga“	Aktyvinti svarsčių kilnojimo sportinį gyvenimą, propaguoti sveiką gyvenimo būdą, organizuoti aktyvų laisvalaikį ir poilsį, rengti aukštos kvalifikacijos sportininkus, rengti varžybas, sportininkų treniruotes, sveikatos stiprinimo renginius
Visuomeninis suaugusiųjų ir jaunimo sporto klubas „Aitvaras“	Sveiko gyvenimo būdo propagavimas, sportinis švietimas, jaunimo užimtumas, kūno kultūros ir sporto paslaugų teikimas
Šaškių – šachmatų klubas	Šaškių – šachmatų sporto šakų plėtojimas, gyventojų užimtumas, renginių organizavimas, rajono atstovavimas šalies sporto varžybose.
Pakruojo BMX klubas	BMX sporto šakos plėtojimas, varžybų organizavimas, aukšto sportinio meistriškumo sportininkų rengimas, dalyvavimas šalies ir tarptautinėse varžybose.
Sveikatos klubas „Valia“	Sveikos gyvensenos propagavimas, renginių organizavimas. Dalyvavimas rajono ir šalies sveikatingumo renginiuose.

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Pakruojo rajono sporto centro duomenimis, šiuo metu yra naudojamos šios sporto bazės:

- Pakruojo miesto stadionas (bėgimo takai, dirbtinės dangos aikštelė, 2 pilnų matmenų futbolo aikštės).
- BMX mažųjų dviračių kroso trasa (BMX mažųjų dviračių krosas – turinti tradicijas ir aukštus sportinius pasiekimus demonstruojanti sporto šaka Pakruojo rajone).
- Sporto kompleksas (sporto salė, pagalbinės patalpos).
- Petrašiūnų motokroso trasa (turinti licenciją vykdyti šalies ir tarptautines varžybas).

Pakruojo rajone trūksta sporto salių. Nors kasmet vidutiniškai 150 tūkst. Lt iš rajono biudžeto investuojama į rajono sporto infrastruktūrą, tačiau Pakruojo rajone jaučiamas didelis sporto salių trūkumas. Sporto centro sportininkai priversti treniruotis perpildytose salėse. Pakruojo mieste yra 2003 m. rekonstruotas stadionas. 2007 m. buvo pastatyta nauja „Atžalyno“ gimnazijos sporto salė (26x42) su treniruoklių, gimnastikos salėmis ir kitomis pagalbinėmis patalpomis.

Šiaulių apskrityje 2003–2005 m. laikotarpiu sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius nuolat augo (žr. 2.2.3.1.2 lentelę). Tik 2006 m. šis skaičius sumažėjo, tačiau vis tiek išliko didesnis nei 2003–2004 m. Pakruojo rajono savivaldybėje šis skaičius taip pat augo. Laikotarpiu nuo 2003 iki 2006 m. sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių padaugėjo net 39,5 proc., tačiau lyginant su kitomis Šiaulių apskrities savivaldybėmis, galima matyti, kad tokie skaičiai nėra labai optimistiniai. Mažiau sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių 2006 m. buvo tik Akmenės rajono ir Kelmės rajono savivaldybėse. Tokiose savivaldybėse, kaip Joniškio rajono, Kelmės rajono ir Radviliškio rajono, sporto varžybų ir sveikatingumo renginių

dalyvių skaičius augo kur kas sparčiau nei Pakruojo rajono savivaldybėje (Akmenės rajono savivaldybėje – 54,3 proc. daugiau dalyvių 2006 m. nei 2003 m., Kelmės rajono savivaldybėje – 55 proc., Radviliškio rajono savivaldybėje – net 203,3 proc. daugiau).

2.2.3.1.2 lentelė. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyviai metų pabaigoje

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	85.614	100.045	114.023	101.670
Akmenės r. sav.	1.959	2.354	2.529	3.023
Joniškio r. sav.	5.527	5.660	7.090	7.608
Kelmės r. sav.	4.505	7.787	6.758	6.981
Pakruojo r. sav.	5.112	5.407	5.976	7.130
Radviliškio r. sav.	3.067	5.038	8.915	9.301
Šiaulių m. sav.	54.078	63.374	68.484	57.493
Šiaulių r. sav.	11.366	10.425	14.271	10.134

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.3.2 Kultūra

Šiaulių apskrityje 2006 m. buvo 169 bibliotekos, kuriose saugoma 2.592 tūkst. knygų egzempliorių (žr. 2.2.3.2.1 lentelę). Šie skaičiai nuo 2004 m. sumažėjo. Per šį laikotarpį buvo uždarytos 4 bibliotekos Šiaulių apskrityje, o knygų egzempliorių 2004 m. buvo 163 tūkst. daugiau.

Pakruojo rajone veikia 25 bibliotekos, kurios 2005 m. turėjo 7 tūkstančius skaitytojų (tai mažiausiai skaitytojų turintis rajonas, vienai bibliotekai čia tenka 280 skaitytojų, kai tuo tarpu Joniškio rajone, kur yra 24 bibliotekos, vienai bibliotekai tenka 375 skaitytojai, Akmenės rajone – 571 skaitytojas, Kelmės rajone – 312 skaitytojų). Nors bibliotekų skaičius 2004–2006 m. nekito, tačiau mažėjo knygų egzempliorių skaičius: 2004 m. Pakruojo rajono bibliotekose buvo saugoma 238 tūkst. knygų egzempliorių, o 2006 m. jau tik 216 tūkst. Mažiau knygų egzempliorių saugoma tik Akmenės rajono bibliotekose.

2.2.3.2.1 lentelė. Bibliotekų bei jų lankytojų skaičius

Teritorija	Bibliotekų skaičius			Skaitytojų skaičius (tūkst.)		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	173	169	169	85	83	79
Akmenės r. sav.	14	14	14	8	8	7
Joniškio r. sav.	24	24	24	9	9	9
Kelmės r. sav.	32	31	31	10	10	10
Pakruojo r. sav.	25	25	25	7	7	6
Radviliškio r. sav.	36	34	34	13	12	12
Šiaulių m. sav.	11	10	10	27	27	26
Šiaulių r. sav.	31	31	31	11	10	10

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2005 m. Pakruojo rajone veikė 15 kultūros centrų, kuriuose veikė 85 meno kolektyvai (žr. 2.2.3.2.2 lentelę). 2004–2006 m. meno kolektyvų skaičius sumažėjo atitinkamai nuo 89 iki 79 kolektyvų. Taip pat sumažėjo meno kolektyvų dalyvių skaičius, nuo 1.067 dalyvių 2004 iki 849 dalyvių 2006 m. Pakruojo rajone nėra nė vieno kino teatro. 2004 m. įkurtas Pakruojo krašto muziejus „Žiemgala“, kuriam priklauso Pakruojo dvaro sodybos centriniai rūmai bei 4 visuomeninės ekspozicijos (prof. S. Ušinsko, rašytojo J. Paukštelio, siaurojo geležinkelio, Daugyvenės krašto). Visoje Šiaulių apskrityje 2006 m. veikė 8 muziejai, kuriuos aplankė 145 tūkstančiai lankytojų.

2.2.3.2.2 lentelė. Kultūros centrų, mėgėjiškų kolektyvų ir dalyvių skaičiaus dinamika

Teritorija	Kultūros centrų skaičius			Mėgėjų meno kolektyvų skaičius			Dalyvių skaičius		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	108	111	105	754	722	371	8.848	8.510	4.955
Akmenės r. sav.	8	12	12	72	68	70	896	796	785
Joniškio r. sav.	15	15	15	67	62	80	879	892	949
Kelmės r. sav.	23	23	22	212	144	128	1.979	1.383	1.262
Pakruojo r. sav.	16	15	15	89	85	79	1067	955	849
Radviliškio r. sav.	28	28	25	135	170	17	1.643	1.875	262
Šiaulių m. sav.	4	4	2	26	43	36	724	941	963
Šiaulių r. sav.	14	10	14	153	150	25	1.660	1.668	449

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Prie kultūrinio rajono plėtojimo priskiriamos ir tradicinės šventės, kurios perauga į regioninius renginius (folkloro šventė „Žiemgala“, liaudies muzikantų šventė „Pupų Dėdės armonika“, chorų šventė „Aušra aušrelė“, pučiamųjų orkestrų šventė, mėgėjų teatrų ir Klouno teatro šventė, Knygos šventė). Gausaus žiūrovų skaičiaus kasmet sulaukia moto kroso varžybos Petrašiūnų moto kroso trasoje bei baikerių šventė Paežeriuose, o kasmet organizuojama Pakruojo miesto šventė tampa vis spalvingesniu ir nuotaikingesniu renginiu.

Šiaulių apskrityje 2006 m. buvo leidžiami 25 laikraščiai (tai yra vienu laikraščiu mažiau nei 2005 m.), o metinis tiražas siekė 12.858 tūkst. egzempliorių (tai 475 tūkst. arba 3,7 proc. daugiau nei 2005 m.). Taigi, metinis laikraščių tiražas Šiaulių apskrityje išaugo. Tuo tarpu Pakruojo rajone ne tik sumažėjo išleistų laikraščių skaičius (iš 3 laikraščių 2005 m. liko tik 2 laikraščiai 2006 m.), bet ir sumažėjo laikraščių metinis tiražas – 2006 m. jis siekė 576 tūkst. (tai 1,5 proc. mažiau nei 2005 m.). Palyginus su kitomis Šiaulių apskrities savivaldybėmis, Pakruojo rajone išleidžiamų laikraščių metinis tiražas nėra labai mažas (žr. 2.2.3.2.3 lentelę). Mažesniais tiražais laikraščiai išleidžiami Akmenės rajono, Joniškio rajono, Šiaulių rajono savivaldybėse.

2.2.3.2.3 lentelė. Laikraščių leidyba

Teritorija	Išleista laikraščių		Metinis tiražas, tūkst.	
	2005	2006	2005	2006
Šiaulių apskritis	26	25	12.393	12.858
Akmenės r. sav.	2	2	239	240
Joniškio r. sav.	2	2	425	421
Kelmės r. sav.	3	3	838	874
Pakruojo r. sav.	3	2	585	576
Radviliškio r. sav.	3	3	416	654
Šiaulių m. sav.	12	12	9.853	10.060
Šiaulių r. sav.	1	1	37	33

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinimo išvada
2.2.3.2.4 lentelė. Pakruojo rajono gyventojų kultūrinio gyvenimo intensyvumo strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva
10.000 – ių	-	-	-	-	-

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
gyventojų tenka:						
Kultūros centrų	2006	2,4	2,9	5,3	Didelis	Stiprybė
Mėgėjų meno kolektyvų	2006	13,6	2,9	5,3	Didelis	Silpnybė
Dalyvių kolektyvuose	2006	166,2	139,4	100,7	Vidutinis	Silpnybė
Bibliotekų	2006	4,1	4,7	8,8	Didelis	Stiprybė
Skaitytojų	2006	2,2	2,2	2,1	Mažas	-
Knygų ir žurnalų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai, tūkst. egz.	2006	20,9	16,0	8,6	Didelis	Silpnybė
Knygų ir žurnalų skaičius, tenkantis vienam skaitytojui	2006	38	33	36	Mažas	-
Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius, tenkantis 1.000 - ui gyventojų	2006	357,8	286,1	251,8	Vidutinis	Silpnybė
Sportuojančių asmenų pokytis, proc.	2004-2006	+67,3	+1,6	+31,9	Didelis	Silpnybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.4 Gyvenimo lygis ir gyventojų aprūpinimas gyvenamuoju plotu

Apsirūpinimas būstu – vienas rodiklių, apibūdinančių visuomenės socialinę gerovę. 2006 m. vienam gyventojui Pakruojo rajone teko 26,4 m²/žm. naudingo gyvenamo ploto. Respublikoje – 24,1 m²/žm. (ES – 32,3 m²/žm.).

Šiaulių apskrityje gyvenamojo fondo apimtis 2003–2006 m. laikotarpiu, nors ir nežymiai, bet augo (žr. 2.2.4.1 lentelę). Taip pat didėjo ir naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui. Pakruojo rajono savivaldybėje, lyginant su visa Šiaulių apskritimi, šie rodikliai didesni. Nors Pakruojo rajono savivaldybėje gyvenamojo fondo apimtis didėjo dar lėčiau nei visoje Šiaulių apskrityje, bet naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, čia didesnis.

2.2.4.1 lentelė. Gyvenamasis fondas metų pabaigoje

Teritorija	Gyvenamasis fondas, tūkst. m ²				Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, m ²			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	8.157,4	8.214,9	8.238,4	8.269,2	22,4	22,8	23,1	23,4
Pakruojo savivaldybė	734,3	734,9	734,9	735,3	25,4	25,6	26,0	26,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.4.2 lentelė. Leistų statyti ir pastatytų butų skaičius

Teritorija	Pagal statybos leidimus leista statyti butų			Pagal statybos leidimus leistų statyti butų naudingasis plotas			Pastatyta butų		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	290	353	701	37,7	47,4	81,2	240	165	279
Pakruojo rajonas	5	6	7	0,6	0,6	0,8	5	9	12

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2005 m. Pakruojo rajone leista statyti 6 butus, 2006 m. – 7 butus. Per 2004–2006 m. rajone buvo pastatyti 26 butai. Pagal statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtį Pakruojo rajone statybų apimtys nuo 2004 iki 2006 m. padidėjo 78,6 proc.

2.2.4.3 lentelė. Pakruojo rajono gyvenamojo fondo kaita 2003-2005 m.

Pakruojo r. sav.	Gyvenamasis fondas, mieste m ²	Gyvenamasis fondas, kaime m ²
2004	192.300	542.600
2005	193.100	541.800
2006	193.600	541.700

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone miestuose yra 26,27 proc. gyvenamojo fondo, o kaime 73,73 proc. Respublikoje mieste gyvenamas fondas sudaro 63,49 proc., o kaime 36,51 proc.

2004–2006 m. laikotarpiu Pakruojo rajone 1 gyventojui vidutiniškai tenkantis gyvenamasis plotas mieste padidėjo 0,7 proc., kaime sumažėjo 0,2 proc.

2.2.4.4 lentelė. Asmenų, buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, metų pabaigoje, skaičius

Teritorija	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	876	1.061	1.314
Pakruojo rajonas	71	85	107

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajono savivaldybės gyvenamojo fondo būstai dėl nepakankamos priežiūros yra stipriai susidėvėję. Pastebimas labai didelis nuomojamų būstų, ypač mažas pajamas gaunantiems šeimoms, trūkumas. Nuo 2004 m. Šiaulių apskrityje asmenų (šeimų), kurie yra sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, nuolat daugėjo, 2006 m. jų jau buvo 29,4 proc. daugiau nei 2004 m. Panaši tendencija stebima ir Pakruojo rajono savivaldybėje, čia 2004 m. minėtų asmenų (šeimų) buvo 71, o 2006 m. jau 107 (tai 50,7 proc. daugiau).

Tik nedidelė dalis savivaldybės butų fondo nuomojama socialiai remtinoms šeimoms, tuo tarpu poreikis yra daug didesnis.

Šiaulių apskrityje 2003 m. buvo 12.291 m² avarinio gyvenamojo fondo naudingojo ploto, kuris sudarė 5 proc. viso gyvenamojo fondo ir kuriame gyveno 683 žmonės (žr. 2.2.4.5 lentelę). Šie rodikliai kiek sumažėjo iki 2006 m. Tačiau nors avarinio gyvenamojo fondo naudingojo ploto apimtį sumažėjo, žmonių, gyvenančių šiame plote, skaičius sumažėjo labai nežymiai.

Tuo tarpu Pakruojo rajono savivaldybėje šie skaičiai kur kas mažesni. 2003 m. čia buvo 316 m² avarinio gyvenamojo fondo naudingojo ploto, kuris sudarė tik 1,2 proc. viso gyvenamojo fondo. Iki 2006 m. avarinio gyvenamojo fondo naudingojo ploto apimtį sumažėjo iki 76 m² ir tai tesudarė 0,3 proc. viso gyvenamojo fondo.

2.2.4.5 lentelė. Avarinis gyvenamasis fondas metų pabaigoje

Teritorija	Avarinio gyvenamojo fondo naudingasis plotas, m ²			Avarinio gyvenamojo fondo dalis, palyginti su visu fondu, proc.			Žmonių, gyvenančių avariniame gyvenamajame fonde, skaičius		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	11.489	11.449	11.910	4,5	4,4	4,5	664	644	644
Pakruojo rajonas	79	96	76	0,3	0,4	0,3	-	-	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada**2.2.4.6 lentelė. Pakruojo rajono gyvenamojo fondo strateginis vertinimas**

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Gyvenamojo fondo (tūkst. m ²) padidėjimas (bendras)	2004-2006	1,50	0,66	0,05	Didelis	Silpnybė
Gyvenamojo fondo (tūkst. m ²) padidėjimas (kaime)	2004-2006	0,66	0,72	-0,19	Didelis	-
Gyvenamasis fondas (tūkst. m ² , tenkantis 1.000 - iui gyventojų) (bendras)	2006	23,99	23,27	25,97	Mažas	-
Gyvenamasis fondas (tūkst. m ² , tenkantis 1.000 - iui gyventojų) (kaimas)	2006	8,73	9,55	19,13	Didelis	Stiprybė
Avarinio gyvenamojo fondo dalis nuo bendrojo gyvenamojo fondo, proc.	2006	3,2	4,5	0,3	Didelis	Stiprybė
Žmonių, gyvenančių avariniame gyvenamajame fonde, dalis nuo gyventojų skaičiaus, proc.	2006	0,12	0,18	0,0	Didelis	Stiprybė
Socialinio būsto poreikis (prašymų skaičius, tenkantis 1.000 - iui gyventojų)	2006	4,8	3,7	3,8	Mažas	-

2.2.5 Gyventojų migracija

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu migracijos saldo mažėjo (žr. 2.2.5.1 lentelę). Nors vis dėlto nuolat išliko neigiamas, t.y. atvykstančiųjų yra mažiau, nei išvykstančiųjų. Vidaus migracijos rodikliai nuolat išliko didesni nei tarptautinės migracijos. Pakruojo rajono savivaldybėje stebima kiek kitokia tendencija nei visoje apskrityje. Čia vidaus migracijos saldo nuolat didėjo (nuo -101 2004 m. iki -226 2006 m.). Tuo tarpu tarptautinės migracijos saldo nuolat mažėjo, kol 2006 m. pasiekė -15 (tai yra mažiausias tarptautinės migracijos saldo palyginus su visomis kitomis Šiaulių apskrities savivaldybėmis).

2.2.5.1 lentelė. Gyventojų migracijos saldo dinamika

Teritorija	Vidaus migracijos saldo			Tarptautinės migracijos saldo		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	- 2.062	- 2.052	- 1.439	- 1.020	- 1.061	- 474
Akmenės r. sav.	- 265	- 250	- 195	- 100	- 62	- 31
Joniškio r. sav.	- 171	- 223	- 191	- 59	- 86	- 44
Kelmės r. sav.	- 254	- 321	- 256	-63	- 63	- 48
Pakruojo r. sav.	- 101	- 202	- 226	- 32	- 61	- 15
Radviliškio r. sav.	- 346	- 274	- 228	-112	- 91	-72
Šiaulių m. sav.	- 948	- 662	- 240	- 574	- 569	- 168
Šiaulių r. sav.	23	- 120	- 103	- 80	- 129	- 96

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada

2.2.5.2 lentelė. Pakruojo rajono gyventojų migracijos strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
1.000 - iui gyventojų tenka:	-	-	-	-	-	-
Emigracijos	2006	18,9	22,3	21,1	Mažas	-
Imigracijos	2006	17,5	18,3	13,2	Mažas	-
Migracijos saldo	2006	-1,4	-4,0	-7,9	Didelis	Silpnybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.2.6 SSGG analizė

Stiprybės
Darbo rinka ir užimtumas
Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Pakruojo rajone yra mažesnis nei Šiaulių apskrityje ir beveik du kartus mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje
Bedarbių skaičiaus mažėjimas Pakruojo rajone
Nedarbo lygis rajone vienas žemiausių Šiaulių apskrityje
Aktyvi darbo biržos veikla mokymų, bedarbių perkvalifikavimo srityse
Švietimas
Ikimokyklinių ugdymo įstaigų auklėtinių skaičiaus didėjimas Pakruojo rajone
Studentų skaičiaus profesinėje mokykloje augimas
Pakruojo rajone veikia suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, kuris rengia kvalifikacinius seminarus, sudaro sąlygas plėtoti metodinį darbą, skleisti gerą patirtį
Kultūra ir sportas
Pastovus lėšų iš rajono biudžeto skyrimas rajono sporto infrastruktūrai plėsti
Nuolatinis sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičiaus augimas
Aktyvus meno kolektyvų dalyvavimas koncertinėje veikloje
Kultūriniai renginiai tampa regioniniais (folkloro šventė „Žiemgala“, liaudies muzikantų šventė „Pupų Dėdės armonika“, Pakruojo miesto šventė, chorų šventė „Aušra aušrelė“, pučiamųjų orkestro šventė, Knygos šventė)
Gyvenimo lygis ir gyventojų aprūpinimas gyvenamuoju plotu
Mažas avarinio gyvenamojo fondo naudingas plotas
Didelis vienam gyventojui tenkantis naudingasis plotas

Silpnybės
Darbo rinka ir užimtumas
Mažėjantis įdarbintų žmonių skaičius
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Pakruojo rajone yra mažesnis nei vidutinis bruto darbo užmokestis Lietuvoje
Aukštos kvalifikacijos specialistų trūkumas
Didelis ilgalaikių bedarbių skaičius, priešpensinio amžiaus žmonių ir jaunimo nedarbas dėl kompetencijų ir patirties stokos
Mažas naujai kuriamų darbo vietų skaičius
Švietimas
Bendrojo lavinimo mokyklų ir pedagogų skaičius mažėja, ta pati tendencija matoma ir Šiaulių apskrityje
Pakruojo rajone veikia tik viena profesinė mokykla
Mažiausias apskrityje bendrojo lavinimo mokinių skaičius
Mažiausias parengtų profesijos specialistų skaičius Šiaulių apskrityje
Nepakankamai gera švietimo bei kultūros įstaigų pastatų būklė, nepakankama infrastruktūra
Kultūra ir sportas
Pramogų ir kultūrinių renginių trūkumas jaunimui
Meno kolektyvų vadovų trūkumas
Mažiausiai skaitytojų turintis rajonas apskrityje
Gyvenimo lygis ir gyventojų aprūpinimas gyvenamuoju plotu

Silpnybės
Stipriai nusidėvėję Pakruojo rajono savivaldybės gyvenamojo fondo būstai
Labai didelis nuomojamų būstų, mažas pajamas gaunančioms šeimoms, trūkumas
Stipriai išaugęs šeimų, kurios yra sąrašuose socialiniam būstui nuomuoti, skaičius
Gyventojų tankumas mažiausias visoje apskrityje
Natūralios kaitos rodikliai žemiausi visoje apskrityje

Galimybės
Darbo rinka ir užimtumas
Kylant pragyvenimo lygiui bei augant darbo užmokesčiui, gali mažėti emigruojančių gyventojų skaičius
Aktyvi darbo biržos veikla turės įtakos efektyviam darbo paklausos ir pasiūlos suderinamumui, mokymo programų, profesinio orientavimo ir konsultavimo sistemos plėtrai
Ekonominės infrastruktūros plėtra sąlygos naujų darbo vietų atsiradimą paslaugų sektoriuje
Švietimas
Augant profesinių mokyklų studentų skaičiui, gali didėti kvalifikuotų darbuotojų skaičius
Kultūra ir sportas
ES struktūrinių fondų lėšų, skirtų rajono švietimo, kultūros įstaigų renovacijai ir steigimui bei teikiamų paslaugų kokybės gerinimui, panaudojimas
Sporto sektoriaus infrastruktūros plėtra turės teigiamos įtakos sveikatingumo rodiklių augimui
Privačių investicijų išaugimas sporto srityje sudarys sąlygas didesnei daliai gyventojų dalyvauti sportinėje veikloje

Grėsmės
Darbo rinka ir užimtumas
Nedarbo padidėjimas dėl ūkių stambinimo, kurį sąlygoja tiesioginės išmokos
Dėl nepakankamo gyventojų pasirengimo nuolatiniams darbo rinkos pokyčiams gali didėti nedarbo lygis rajone
Dėl ekonominio augimo koncentracijos miestuose gali didėti kaimo gyventojų socialinė atskirtis
Kvalifikuotų darbuotojų bei jaunų žmonių išvykimas iš Pakruojo rajono, natūralaus gyventojų skaičiaus mažėjimas
Švietimas
Mokyklų skaičiaus mažėjimas sąlygotas gimstamumo mažėjimo
Dėl bendrų šalies tendencijų bendrojo lavinimo mokyklų ir pedagogų skaičius gali ir toliau mažėti
Kultūra ir sportas
Dėl mažo gyventojų skaičiaus ir lėto pragyvenimo lygio kilimo mažės investicijos į rajono sporto ir kultūros infrastruktūrą
Dėl neišvystytos sporto infrastruktūros gali mažėti sportuojančių gyventojų skaičius rajone
Gyvenimo lygis ir gyventojų aprūpinimas gyvenamuoju plotu
Dėl stipraus Pakruojo rajono savivaldybės gyvenamojo fondo nusidėvėjimo nepaisymo gali didėti avarinio gyvenamojo fondo naudingas plotas

2.3 Viešosios paslaugos

Pakruojo rajone 2006 m. veikė 24 medicinos punktai, 6 ambulatorinės sveikatos priežiūros įstaigos, 3 privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos. Pakruojo rajone 2006 m. gydytojų, tenkančių 10.000–ių gyventojų, rodiklis buvo 68,8 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį, bendrosios praktikos (šeimos) gydytojų, tenkančių 10.000–ių gyventojų, rodiklis buvo mažesnis 54,7 proc. Labai trūksta psichiatrų, t.y. specialistų, tenkančių 10.000–ių gyventojų, rodiklis net 76,5 proc. mažesnis už Lietuvos. Pakruojo rajono sveikatos rodikliai yra prastesni tiek už Lietuvos, tiek už Šiaulių apskrities rodiklius. Mirusių skaičius 1.000–iui gyventojų Pakruojo rajone 18 proc. viršijo Lietuvos ir 16 proc. apskrities rodiklius. Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų, tenkantis 10.000–ių gyventojų, 38 proc. viršijo Lietuvos ir 26 proc. apskrities rodiklius. Per metus 1 gyventojas vidutiniškai poliklinikoje ir ambulatorijose apsilankė 29 proc. rečiau negu statistinis Lietuvos gyventojas. Pakruojo rajone 2006 m. veikė 1 liginė LR Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje. Pagal lovų skaičių, tenkantį 10.000–ių gyventojų, Pakruojo rajono rodiklis buvo 39 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį ir 29 proc. už Šiaulių apskrities rodiklį. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2006 m. Pakruojo rajone veikė 10 vaistinių. Vaistininukų skaičiaus, tenkančio 10.000–ių gyventojų, rodiklis buvo 45 proc. mažesnis už Lietuvos rodiklį ir 22 proc. mažesnis už Šiaulių apskrities rodiklį.

Pakruojo rajone veikia 6 socialinės globos namai, 1 laikino gyvenimo namai, 4 bendruomenės įstaigos, 3 dienos socialinės globos centrai. Pakruojo rajone gyventojai, gaunantys socialines pašalpas, 2006 m. sudarė 1,2 proc. visų gyventojų. Šis rodiklis yra 8 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį, ir yra 25 proc. mažesnis už Šiaulių apskrities rodiklį. Globojamų ir slaugomų senyvo amžiaus, neįgalių asmenų ir vaikų su negalia skaičiaus, tenkančio 10.000–ių gyventojų, rodiklis Pakruojo rajone yra 45 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį ir 32 proc. didesnis už Šiaulių apskrities rodiklį. Pakruojo rajone 10.000–ių gyventojų tenka 58,6 socialinės rizikos šeimos, tai 1,5 karto viršija Lietuvos vidurkį ir 1,7 karto viršija Šiaulių apskrities vidurkį. Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, 2004–2006 m. laikotarpiu sumažėjo 26 proc. Nepaisant to, vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, rodiklis yra gerokai didesnis už Lietuvos rodiklį, t.y. didesnis 83 proc. bei Šiaulių apskrities rodiklį – 90 proc.

Pakruojo rajone nusikaltimų skaičiaus rodiklis 2006 m. buvo 16 proc. mažesnis už Lietuvos ir 16 proc. didesnis už Šiaulių apskrities rodiklius. Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų dalis nusikaltimų struktūroje buvo mažesnė nei Lietuvos ir Šiaulių apskrities. Nepilnamečių padarytų nusikaltimų skaičiaus rodiklis buvo 36 proc. didesnis už Lietuvos rodiklį ir 18 proc. didesnis už Šiaulių apskrities rodiklį.

2.3.1 Sveikatos apsauga

Pagrindiniai rodikliai, apibūdinantys bendruomenės sveikatos lygį, yra vidutinė būsimąjo gyvenimo trukmė, mirtingumas, kūdikių mirtingumas, sergamumas įvairiomis ligomis, sveikatos įstaigų tinklo optimalumas, sveikatos įstaigų prieinamumas bei kiti veiksniai.

2.3.1.1 lentelė. Gyventojų mirtingumas

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	40.990	41.340	43.799	44.813
Šiaulių apskritis	4.409	4.486	4.752	4.925
Akmenės r. sav.	410	429	469	439
Joniškio r. sav.	403	400	436	450

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Kelmės r. sav.	570	540	567	610
Pakruojo r. sav.	411	439	434	452
Radviliškio r. sav.	676	725	717	791
Šiaulių m. sav.	1.248	1.305	1.380	1.446
Šiaulių r. sav.	691	648	749	737

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Lietuvos Respublikoje gyventojų mirtingumas nuolatos augo. 2003 m. užregistruota 40.990 mirčių, o 2006 m. šis skaičius išaugo iki 44.813 mirčių. Pakruojo rajone gyventojų mirtingumas išaugo 9 proc. 2003 m. Pakruojo rajone buvo užregistruotos 411 mirtys, 2006 m. išaugo iki 452 mirčių.

2.3.1.2 lentelė. Gyventojų mirtingumas 1.000–iui gyventojų

Teritorija	2003	2004	2005	2006
Lietuvos Respublika	11,9	12,0	12,8	13,2
Šiaulių apskritis	12,1	12,4	13,2	13,9
Akmenės r. sav.	13,8	14,6	16,3	15,5
Joniškio r. sav.	12,8	12,8	14,1	14,7
Kelmės r. sav.	14,1	13,5	14,4	15,7
Pakruojo r. sav.	14,1	15,2	15,2	16,1
Radviliškio r. sav.	13,1	14,2	14,2	15,8
Šiaulių m. sav.	9,5	10,0	10,7	11,2
Šiaulių r. sav.	13,4	12,6	14,7	14,6

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Lietuvos Respublikoje 1.000–iui gyventojų 2003 m. teko 11,9 mirčių, o 2006 m. šis skaičius siekė 13,2 mirčių. Pakruojo rajone mirtingumas 1.000–iui gyventojų 2003–2006 m. buvo didesnis už Lietuvos Respublikoje 1.000–iui gyventojų tenkantį mirčių skaičių. Gyventojų mirtingumas 1.000–iui gyventojų Pakruojo rajone augo. 2003 m. 1.000–iui gyventojų teko 14,1 mirčių, o 2006 m. išaugo iki 16,1 mirčių.

2.3.1.3 lentelė. Mirtingumas pagal priežastis 100.000–ių gyventojų Pakruojo rajone

Mirtingumo priežastys	2003	2004	2005	2006
Piktybiniai navikai	213,3	277,6	249,2	238,4
Kraujotakos sistemos ligos	897,9	846,7	877,3	992,9
Kvėpavimo sistemos ligos	34,4	45,1	59,7	53,4
Išorinės priežastys	144,5	183,9	175,5	138,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Dažniausia mirtingumo priežastis Pakruojo rajone – kraujotakos sistemos ligos. 2003 m. 100.000–ių gyventojų teko 897,9 mirčių nuo kraujotakos sistemos ligų, o 2006 m. šis skaičius išaugo iki 992,9 mirčių. Mažiausias mirtingumas 100.000–ių gyventojų yra nuo kvėpavimo sistemos ligų. 2003 m. 100.000–ių gyventojų teko 34,4 mirčių, o 2006 m. – 53,4 mirčių.

2.3.1.4 lentelė. Privačios sveikatos priežiūros įstaigos

Teritorija	Privačios sveikatos priežiūros įstaigos			Privačios odontologinės priežiūros įstaigos		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	124	137	131	73	84	79
Akmenės r. sav.	5	4	5	3	2	3
Joniškio r. sav.	3	4	6	2	2	3
Kelmės r. sav.	7	7	8	4	4	5
Pakruojo r. sav.	3	4	3	3	3	2
Radviliškio r. sav.	10	10	9	9	9	8
Šiaulių m. sav.	91	101	95	47	57	53
Šiaulių r. sav.	5	7	5	5	7	5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2006 m. Pakruojo rajone veikė 3 privačios sveikatos priežiūros įstaigos bei 2 privačios odontologinės priežiūros įstaigos.

2.3.1.5 lentelė. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos SAM sistemoje

Teritorija	Ligoninių skaičius SAM sistemoje			Ambulatorinės sveikatos priežiūros įstaigos SAM sistemoje			Medicinos punktai SAM sistemoje		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	20	17	17	55	56	55	124	137	128
Akmenės r. sav.	2	2	2	6	6	6	9	8	8
Joniškio r. sav.	1	1	1	7	7	7	20	20	20
Kelmės r. sav.	5	4	4	8	8	8	25	25	24
Pakruojo r. sav.	2	1	1	6	6	6	24	24	24
Radviliškio r. sav.	3	2	2	10	11	10	27	26	26
Šiaulių m. sav.	5	5	5	10	10	10	-	-	-
Šiaulių r. sav.	2	2	2	8	8	8	26	26	26

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (Pakruojo PSPC). Šiam centrai priklauso Pakruojo poliklinika, 4 ambulatorijos: Linkuvos, Lygumų, Rozalimo ir Žeimelio bei 24 medicinos punktai, 1 greitosios medicinos pagalbos (GMP) skyrius, 1 psichikos sveikatos centras. Pakruojo pirminės sveikatos priežiūros centras aptarnauja visą Pakruojo rajono teritoriją. Pakruojo poliklinika ir Linkuvos ambulatorija aptarnauja centrinę ir rytinę rajono dalį, Rozalimo ambulatorija – pietinę, Lygumų ambulatorija – vakarinę, Žeimelio ambulatorija – šiaurinę rajono dalį. Toliau nuo Pakruojo, Rozalimo, Lygumų, Linkuvos ir Žeimelio esančiose gyvenvietėse yra įsteigti 24 medicinos punktai. Jie tolygiai pasiskirsto visame rajone. Pakruojo PSPC yra 9 bendrosios praktikos gydytojų kabinetai: Pakruojo poliklinikoje – 6, Linkuvos, Rozalimo ir Žeimelio ambulatorijose – po 1. Veikia 5 pediatrijos kabinetai, 3 iš jų poliklinikoje, po vieną Linkuvos ir Lygumų ambulatorijose. Pakruojo pirminės sveikatos priežiūros centrai priklauso 9 odontologiniai kabinetai, 5 iš jų veikia Pakruojo mieste, po vieną – Linkuvos, Lygumų, Rozalimo ir Žeimelio ambulatorijose, 1 chirurginis kabinetas.

2.3.1.6 lentelė. Gydytojų skaičiaus dinamika

Teritorija	Gydytojų skaičius			Gydytojų skaičius, tenkantis 10.000-ių gyventojų		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	831	824	825	23	23,1	23,1
Akmenės r. sav.	43	40	40	14,8	14	14
Joniškio r. sav.	50	48	49	16	15,6	15,9
Kelmės r. sav.	67	63	65	16,9	16,1	16,6
Pakruojo r. sav.	40	41	35	13,9	14,5	12,4
Radviliškio r. sav.	72	72	71	14,2	14,3	14,1
Šiaulių m. sav.	507	509	515	39	39,4	39,9
Šiaulių r. sav.	52	51	50	10,1	10	9,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2006 m. statistikos duomenimis žinoma, kad Pakruojo rajono savivaldybėje buvo 35 gydytojai. Tame tarpe bendrosios praktikos – 7 gydytojai, vidaus ligų – 9, vaikų ligų – 2, chirurgų – 3, akušerių ginekologų – 3, 1 psichiatras, 1 otorinolaringologas, 2 oftalmologai, 7 odontologai, 157 slaugytojos. 2004–2006 m. gydytojų skaičius Pakruojo rajone sumažėjo 13 proc.

Pakruojo poliklinika aptarnauja 12 medicinos punktų, kurie išsidėstę 9–29 kilometrų atstumu nuo Pakruojo miesto.

2.3.1.7 lentelė. Atstumai nuo Pakruojo poliklinikos iki aptarnaujamų medicinos punktų

Objektas	Atstumas nuo Pakruojo poliklinikos, km
Stačiūnų medicinos punktas	20
Pašvitinio medicinos punktas	29
Klovainių medicinos punktas	9
Balsių medicinos punktas	13
Gačionių medicinos punktas	18
Sosdvario medicinos punktas	20
Mikniūnų medicinos punktas	22
Šukionių medicinos punktas	14
Pamūšio medicinos punktas	14
Laipuškių medicinos punktas	13
Petrašiūnų medicinos punktas	10
Preičiūnų medicinos punktas	10

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Arčiausiai Pakruojo poliklinikos yra Klovainių (9 km), Petrašiūnų (10 km) ir Preičiūnų medicinos punktai (10 km). Tolimiausi medicinos punktai: Pašvitinio (29 km) ir Mikniūnų (22 km).

2.3.1.8 lentelė. Atstumai nuo Pakruojo poliklinikos bei ambulatorijų iki aptarnaujamų medicinos punktų

Objektas	Atstumas nuo ambulatorijos, km
Atstumas nuo Linkuvos ambulatorijos	
Guostagalio	5
Degėsių	9
Triškonių	5
Rimkūnų	7
Ūdekų	7
Atstumas nuo Lygumų ambulatorijos	
Pamūšio	8
Atstumas nuo Rozalimo ambulatorijos	

Žvirblonių	5
Medikonių	8
Plaučiškių	5
Atstumas nuo Žeimelio ambulatorijos	
Grikpėdžių	10
Bardiškių	6
Plonėnų	10

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Geriausias ambulatorijų pasiekiamumas yra Guostagalio (5 km), Trišonių (5 km), Žvirblionių, Plaučiškių gyvenamų vietovių, kurios yra nutolusios 5 km. Tolimiausiai nuo ambulatorijų yra Grikpėdžių bei Plonėnų vietovės (po 10 km).

Antrines sveikatos priežiūros paslaugas Pakruojo rajone teikia viešoji įstaiga „Pakruojo ligoninė“. Tai daugiaprofilinė gydymo įstaiga, teikianti stacionarines ir ambulatorines – konsultacines II lygio paslaugas. Pakruojo ligoninėje yra 7 skyriai, įstaiga turi 137 lovas. Ligoninėje įdiegtos šiuolaikiškos diagnostikos ir gydymo technologijos, joje veikia atestuota laboratorija, galinti atlikti išsamius tyrimus, vaikų raidos centras, kuriame dirba patyrę specialistai.

VšĮ „Pakruojo ligoninė“ konsultacinėje poliklinikoje pacientams teikiamos kardiologo, dermatologo–venerologo, otorinolaringologo, oftalmologo, reabilitologo, fiziatro, neurologo, chirurgo–traumatologo, urologo, ginekologo, pulmonologo, onkologo, radiologo, echoskopuotojo, endoskopuotojo, neurochirurgo konsultacijos.

2.3.1.9 lentelė. Asmenys, pirmą kartą pripažinti neįgaliais

Teritorija	2002	2003	2004
Šiaulių apskritis	3.630	3.884	4.107
Akmenės .	291	284	337
Joniškio r. sav.	301	280	310
Kelmės r. sav.	436	520	481
Pakruojo r. sav.	271	312	336
Radviliškio r. sav.	487	551	564
Šiaulių m. sav.	1.259	1.385	1.488
Šiaulių r. sav.	585	552	591

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius nuolatos didėjo. Tik Kelmės rajone 2004 m. asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius sumažėjo nuo 520 asmenų 2003 m. iki 481 asmenų 2004 m. Pastaraisiais metais kasmet vis didėjo Pakruojo rajono gyventojų skaičius, kuriems nustatomas neįgalumas. Asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais 2002 m. buvo 271, o 2004 m. jų skaičius išaugo iki 336.

Pagal ligų grupes 2004 m. daugiausia neįgaliųjų rajone buvo pripažinta dėl kraujotakos sistemos ligų – 79. Dėl piktybinių navikų neįgaliais pripažinti 43 rajono gyventojai, dėl psichikos ir elgesio sutrikimų – 33, dėl traumų ir apsinuodijimų – 29, dėl nervų sistemos ir jutimo organų ligų – 17, dėl tuberkuliozės – 11.

2.3.1.10 lentelė. Ligonių apsilankymai gydymo įstaigose bei suteikta greitoji medicinos pagalba

Teritorija	Vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė kartų			1.000-iai gyventojų tenka asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Šiaulių apskritis	5	5,2	5,5	229,9	229,7	230,9

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Akmenės r. sav.	4,4	4,2	4,5	293,8	298,4	286,8
Joniškio r. sav.	3,8	4,2	4,4	268,6	253,7	243
Kelmės r. sav.	4	4,3	4,7	147,5	147,1	159,3
Pakruojo r. sav.	3,4	3,9	4,1	231,5	235,2	228,8
Radviliškio r. sav.	4,1	4,2	5,1	284,2	293,5	295,2
Šiaulių m. sav.	7,2	7,6	7,5	234,9	232,1	235,4
Šiaulių r. sav.	3,1	3,1	3,5	165,7	167,9	173,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2005 m. duomenimis Pakruojo rajone 10.000–ių gyventojų teko 14,5 gydytojo. Vidutiniškai gydymo įstaigose kiekvienas gyventojas apsilankė 4 kartus. 2003 m. 1.000–iui gyventojų teko 231,5 asmenys, kuriems buvo suteikta greitoji medicinos pagalba, o 2005 m. šis skaičius sumažėjo ir 1.000–iui gyventojų teko 228,8 asmenys, kuriems buvo suteikta greitoji medicinos pagalba.

2.3.1.11 lentelė. Lovų skaičius ligoninėse, tenkantis 10.000-ių gyventojų

Teritorija	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	75,4	70,6	69,6
Akmenės r. sav.	53	53,9	49,3
Joniškio r. sav.	53,5	50,3	51
Kelmės r. sav.	81,6	67,4	69,7
Pakruojo r. sav.	55,4	48,4	49,1
Radviliškio r. sav.	48,5	41,8	39,8
Šiaulių m. sav.	117,1	114	111,8
Šiaulių r. sav.	28,6	25,2	25,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Remiantis Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių apskrityje lovų skaičius ligoninėje, tenkantis 10.000–ių gyventojų sumažėjo nuo 75,4 lovų 2004 m. iki 69,6 lovų 2006 m. Pakruojo rajone lovų skaičius ligoninėse, tenkantis 10.000–ių gyventojų taip pat mažėjo. 2004 m. 10.000–ių gyventojų teko 55,4 lovų, o 2006 m. lovų skaičius sumažėjo iki 49,1.

2.3.1.12 lentelė. Vaistinių ir vaistininkų skaičius

Teritorija	Vaistininkai			10.000-ių gyventojų tenka vaistininkų			Vaistinės		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	170	176	163	4,7	4,9	4,6	123	118	159
Akmenės r. sav.	12	11	9	4,1	3,8	3,2	12	11	14
Joniškio r. sav.	9	10	9	2,9	3,2	3	7	8	13
Kelmės r. sav.	14	15	15	3,5	3,8	3,9	12	13	17
Pakruojo r. sav.	11	10	10	3,8	3,5	3,6	7	7	10
Radviliškio r. sav.	13	16	16	2,6	3,2	3,2	20	15	21
Šiaulių m. sav.	92	94	86	7,1	7,3	6,7	53	52	68
Šiaulių r. sav.	19	20	18	3,7	3,9	3,6	12	12	16

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone 2006 m. veikė 10 vaistinių, kuriose dirbo 10 vaistininkų. Vaistinių skaičius išaugo nuo 7 vaistinių 2004 m. iki 10 vaistinių 2006 m., bet dirbančių vaistininkų skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų, buvo tik 3,6.

Apibendrinta išvada
2.3.1.13 lentelė. Pakruojo rajono sveikatos priežiūros paslaugų strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
1.000-ii gyventojų tenka mirusių	2006	13,2	13,9	16,1	Mažas	Silpnybė
1.000-ii gimusių tenka mirusių kūdikių	2006	6,8	7,5	16,2	Didelis	Silpnybė
10.000-ių gyventojų tenkantis gydytojų skaičius	2006	39,8	23,1	12,4	Didelis	Silpnybė
10.000-ių gyventojų tenkantis šeimos gydytojų (BPG) skaičius	2006	5,3	4,7	2,4	Didelis	Silpnybė
10.000-ių gyventojų tenkantis slaugytojų skaičius	2006	73,9	69,8	55,4	Vidutinis	Silpnybė
10.000-ių gyventojų tenka lovų ligoninėse	2006	80,1	69,6	49,1	Vidutinis	Silpnybė
Psichiatrų skaičius, tenkantis 10.000-ių gyventojų	2006	1,7	1	0,4	Didelis	Silpnybė
Vaistinių skaičius, tenkantis 10.000-ių gyventojų	2006	4,4	4,4	3,5	Mažas	-
Vaistininkų skaičius, tenkantis 10.000-ių gyventojų	2006	6,5	4,6	3,6	Vidutinis	Silpnybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.3.2 Socialinė apsauga

Tiek Šiaulių apskrityje, tiek ir Pakruojo rajone socialinių problemų mastas regione didėja. Trūksta lėšų socialinių paslaugų įvairovei didinti, pastatų rekonstrukcijai, įrangai įsigyti, integracijai į visuomenę neįgaliųjų ir pažeidžiamų grupių nariams.

2006 m. Pakruojo rajono savivaldybėje 1,2 proc. gyventojų gavo socialines pašalpas. Tai yra vienas mažiausių rodiklių Šiaulių apskrityje – mažiau socialinės pašalpos gavėjų yra tik Šiaulių miesto savivaldybėje (0,5 proc.). Pakruojo rajone 2006 m. buvo mažiausia socialinių pašalpų gavėjų grupė – 345 žmonių.

2.3.2.1 lentelė Socialinės pašalpos gavėjų skaičius bei išlaidos

Teritorija	Gavėjų skaičius			Išlaidos, tūkst. Lt		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	11.472	7.715	5.707	9.106	7.154,5	6.360
Akmenės r. sav.	1.557	1.411	1.074	1.296	1.432,3	1.238,1
Joniškio r. sav.	1.721	1.480	1.227	1.343,9	1.371,4	1.385
Kelmės r. sav.	2.248	1.705	1.006	1.832,6	1.669,1	1.133
Pakruojo r. sav.	830	368	345	581	309,8	355,2
Radviliškio r. sav.	1.432	822	663	1.154,4	686	782,4
Šiaulių m. sav.	2.120	1.092	692	1.768,7	1.024,2	770,7
Šiaulių r. sav.	1.564	837	701	1.129,4	661,7	695,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajono savivaldybė 2005 m. išmokėjo 4.051.500 Lt socialinių pašalpų šeimoms, auginančioms vaikus. Rajono savivaldybės mastu šių išmokų krūvis pasiskirstė po 141,66 Lt kiekvienam rajono gyventojui. Tai yra 27,96 Lt daugiau nei socialinių pašalpų krūvis pasiskirsto vidutiniškai Šiaulių apskrityje ir 36,26 Lt daugiau nei vidutiniškai Lietuvoje.

Socialinės rūpybos skyriaus duomenimis, visų socialinei paramai gaunamų lėšų pasiskirstymas pateikiamas 2.3.2.2 lentelėje.

2.3.2.2 lentelė. Socialinei paramai gaunamų lėšų pasiskirstymas

Metai	Lėšos panaudotos socialinei paramai		Viso, tūkst. Lt	Šeimų skaičius
	Valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Lt	Savivaldybės biudžeto lėšos, tūkst. Lt		
2003	1.385,1	4.399,4	5.784,5	3.274
2004	2.122,8	4.347,7	6.470,5	3.503
2005	2.840,8	4.752,4	7.593,2	3.511

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius, 2007

Statistikos departamento duomenimis, 2005 m. Pakruojo rajone gyveno 6.060 pensininkų. Nuo 2003 m. iki 2005 m. Pakruojo rajonas statistiškai „pajaunėjo“, nes senatvės pensininkų sumažėjo 5 proc. Per tą patį laikotarpį pensininkų skaičius Šiaulių apskrityje ir Lietuvoje mažėjo ne taip sparčiai, atitinkamai 2,9 proc. ir 2,6 proc. Pakruojo rajono gyventojų neaplenkė bendra visai Lietuvai ir Šiaulių apskričiai būdinga tendencija – nuo 2003 m. iki 2005 m. padaugėjo pensininkų, netekusių darbingumo. Lietuvoje jų padaugėjo 7,8 proc., Šiaulių apskrityje – 7,2 proc. Pakruojo rajone šis padidėjimas buvo proporcingas bendrai šalies statistikai, bet skaičiuojant negalios pensininkus, tenkančius 1.000–iui darbingo amžiaus gyventojų, matyti, kad Pakruojo rajonas net 30 proc. viršija Lietuvos vidurkį. Lietuvoje 2005 m. 1.000–iui darbingo amžiaus gyventojų teko 102 netekto darbingumo (invalidumo) pensininkai, Šiaulių apskrityje – 111, o Pakruojo rajone – 147.

2.3.2.3 lentelė. Socialinės rizikos šeimos ir vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose

Teritorija	Socialinės rizikos šeimų skaičius			Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	1.689	1.656	1.232	3.860	4.134	3.176
Akmenės r. sav.	115	113	106	245	271	268
Joniškio r. sav.	136	203	174	365	490	492
Kelmės r. sav.	124	124	126	370	365	387

Pakruojo r. sav.	241	267	166	647	702	479
Radviliškio r. sav.	281	274	186	678	678	496
Šiaulių m. sav.	565	448	297	960	1.008	540
Šiaulių r. sav.	227	227	177	595	620	n.d.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Pakruojo rajone 2006 m. buvo 166 rizikos šeimos, kuriose augo 479 vaikai. Socialinės rizikos šeimų bei tokiose šeimose augančių vaikų, lyginant su 2004 m., sumažėjo.

Pakruojo rajone suformuota Socialių paslaugų infrastruktūra. Veikia stacionarias ir nestacionarias paslaugas teikiančios socialinės įstaigos.

Rajone įsteigtas Socialinių paslaugų tinklas, kurį sudaro stacionarios globos įstaigos, slaugos namai ar palatos, pagalbos namuose tarnybos, dienos centrai ir bendruomenių centrai. Socialinės paslaugos teikiamos socialinės globos namuose, šeimynose, laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos namuose, socialinės priežiūros centruose, bendruomeninėse įstaigose bei kitose socialinių paslaugų įstaigose.

2.3.2.4 lentelė. Globos įstaigos seniems žmonėms

Teritorija	Įstaigų skaičius			Vietų skaičius			Gyventojų skaičius		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	8	8	8	428	471	466	417	455	430
Akmenės r. sav.	1	1	1	108	110	111	108	110	103
Joniškio r. sav.	2	2	2	55	56	55	51	51	50
Kelmės r. sav.	1	1	1	128	130	125	124	132	116
Pakruojo r. sav.	1	1	1	25	50	50	22	51	49
Radviliškio r. sav.	2	2	2	80	93	93	80	80	80
Šiaulių m. sav.	1	1	1	32	32	32	32	31	32
Šiaulių r. sav.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Pakruojo rajone veikia viena globos įstaiga seniems žmonėms, t.y. Linkuvos socialinių paslaugų centras. Ši įstaiga turi padalinį – Rozalimo senelių globos namus. Vietų skaičius nuo 25 vietų 2004 m. išaugo iki 50 vietų 2006 m.. Taip pat išaugo gyventojų skaičius – 2004 m. globos įstaigoje buvo 22 gyventojai, o 2006 m. – 49 gyventojai.

Linkuvos socialinių paslaugų centras teikia socialines paslaugas seniems, vienišiams ir negalia turintiems asmenims. Centre yra 25 vietos, jame globojama 50 gyventojų. Šis centras turi padalinį – Rozalimo senelių namus, kuriuose taip pat yra 25 vietos. Linkuvos socialinių paslaugų centras siekia sukurti socialiai pažeidžiamiems gyventojams socialiai, psichologiškai, ekonomiškai priimtinas gyvenimo sąlygas, atitinkančias Pakruojo savivaldybės galimybes. Centre apgyvendinami pagyvenę arba neįgalūs žmonės, kai nėra kam jais pasirūpinti namuose, o klientas pats to padaryti negali. Linkuvos socialinių paslaugų centras teikia socialines paslaugas bei organizuoja darbą pagal pomėgius ar rekreacinio užimtumo veiklą centro gyventojams ir kitiems centro lankytojams, aprūpina karštu maistu to pageidaujančius Linkuvos miesto gyventojus, organizuoja labdarinius (ar pusiau labdarinius) pietus skurstantiems Linkuvos gyventojams. Linkuvos socialinių paslaugų centras įsikūręs rekonstruotame buvusiame Balsevitynės dvare.

3.2.2.5 lentelė. Vaikų globos įstaigos

Teritorija	Įstaigų skaičius			Vietų skaičius			Vaikų skaičius		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	16	16	17	870	849	883	872	837	852
Akmenės r. sav.	3	3	3	268	258	255	271	254	254
Joniškio r. sav.	2	2	2	31	34	28	31	27	27
Kelmės r. sav.	-	-	1	-	-	59	-	-	55
Pakruojo r. sav.	3	3	3	55	59	59	55	59	55
Radviliškio r. sav.	1	1	1	65	60	68	65	69	68
Šiaulių m. sav.	4	4	4	318	309	307	323	302	294
Šiaulių r. sav.	3	3	3	133	129	116	127	126	108

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone yra 3 vaikų globos įstaigos. Tai Pamūšio parapijiniai vaikų globos namai, Samariečių vaikų namai „Naminukas“ bei Laikinosios globos grupė prie Rozalimo vaikų darželio. Vaikų globos įstaigose 2004 m. buvo 55 vietos, o 2006 m. 59 vietos. Vaikų skaičius globos įstaigose 2005 m., lyginant su 2004 m., buvo pakilęs, t.y. globos įstaigose buvo 59 vaikai, o 2006 m. vaikų globos įstaigose buvo 55 vaikai. Rajone veikia dvi šeimynos, globojančios 16 vaikų, netekusių tėvų globos.

Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras, įkurtas 2004 m. lapkričio 9 d. Centro tikslas: teikti nestacionarias socialines paslaugas įvairioms socialinėms žmonių grupėms, rūpintis jų socialine integracija ir rehabilitacija, siekiant pagerinti gyvenimo kokybę, sudaryti sąlygas, užtikrinančias jų savarankiškumo išsaugojimą, skatinti sugebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę. Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras teikia nestacionarias socialines paslaugas, rengia ir įgyvendina socialinių paslaugų teikimo programas bei projektus savivaldybės teritorijoje. Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro paslaugų gavėjai yra seni, pagyvenę žmonės, žmonės su negalia, probleminės šeimos, neturintys socialinių įgūdžių, nukentėję nuo smurto, rizikos grupės asmenys: benamiai, grįžę iš įkalinimo vietų; asmenys, turintys socialinių problemų. Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras teikia pagalbą namuose, informuoja ir konsultuoja socialinių paslaugų klausimais, tarpininkauja apgyvendinant stacionariose rajono ir apskrities socialinėse įstaigose, padeda pritaikyti aplinką žmonėms su negalia, aprūpina techninės pagalbos priemonėmis, suteikia specialųjį transportą, laikinai apgyvendina.

VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras, padeda Pakruojo gyventojams, miesto svečiams geriau susipažinti su šalies negalios žmonių galimybėmis ir veiklos kryptimis, suteikia galimybę bendruomenei prisidėti prie negalių turinčių žmonių gebėjimų puoselėjimo, įvertinimo, pasitikėjimo savimi ir kitais stiprinimo. VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centro veikla skatina bendradarbiavimą tarp įvairaus profilio socialinių įstaigų ir lankytojų, prisideda prie visuomenės socialinės santaikos idėjos plėtojimo, leidžia bendruomenei daugiau sužinoti ir pažinti negalią turinčius žmones. VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras siūlo užimtumą neįgaliesiems: pynimą iš vytelių, floristikos, žaislų gamybos (siūtų ir megztų), skiautinių siuvimo, bei teikia skalbimo, maudymosi, kopijavimo, apgyvendinimo ir transporto paslaugas.

Pakruojuje veikia Šv. Jono Krikštytojo parapijos vaikų dienos centras, įsteigtas 2005 m. (steigėjas Pakruojo parapija). Vaikų dienos centre teikiamos tokios bendrosios socialinės paslaugos kaip vaikų laisvalaikio organizavimas prevenciniais tikslais, pamokų ruošą, pažintinė veikla, išvykos ir kita. Veikia labdaros valgyklėlė „Spindulėlis“. Vaikų dienos centrą lanko iki 40 vaikų iš socialinės rizikos ir skurdžiai gyvenančių šeimų. Taip pat veikia neįgalių vaikų globos grupė prie vaikų darželio „Vyturėlis“, kurioje yra 10 vietų.

Lygumų bendruomenės Vaikų dienos centras veiklą pradėjo 2004 m. Vaikų dienos centrą lanko apie 50 vaikų iš socialinės rizikos ir skurdžiai gyvenančių šeimų. Rajone veikia dvi šeimynos,

globojančios 16 vaikų, netekusių tėvų globos. Pakruojo rajone taip pat veikia Klovainių miestelio bendruomenės centras bei Rozalimo bendruomenės socialinės pagalbos centras.

Nuo 2000 m. spalio mėnesio Klovainiuose veikia sutrikusio intelekto jaunuolių centras. Šiuo metu centrą lanko 28 lankytojai nuo 7 iki 40 metų. Užimtumas centre moksleiviams vyksta po pamokų, o nelankantiems mokyklos – visą dieną.

Pakruojo rajono savivaldybės administracija, rajono socialinės įstaigos, visuomeninės organizacijos aktyviai dalyvauja Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skelbiamuose Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtros programos konkursuose (žr. 2.3.2.6 lentelę).

2.3.2.6 lentelė. Pakruojo rajono dalyvavimas Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtros programos konkursuose

Metai	Konkursui pateiktų projektų skaičius	Konkurse laimėtų projektų skaičius	Viso laimėtų projektų Šiaulių apskrityje	Gautos lėšos (tūkst. Lt.)
2004	2	2	2	165,0
2005	6	5	9	355,0
2006	2	2	7	189,0

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Rajone aktyviai veikia 5 visuomeninės neįgalių žmonių organizacijos:

1. Lietuvos invalidų draugijos Pakruojo skyrius, jungiantis 420 narių, įkurtas 1988 m.
2. Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Pakruojo padalinys – 137 nariai, įkurtas 1989 m.
3. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Pakruojo taryba – 74 nariai, įkurtas 1964 m.
4. Pakruojo diabetikų klubas „Vita“ – 180 narių, įkurtas 1993 m.
5. Pakruojo ligonių klubas „Spindulys“ – 52 nariai, įkurtas 1998 m.

Apibendrinta išvada

2.3.2.7 lentelė. Pakruojo rajono socialinių paslaugų tinklo strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Socialines pašalpas gaunančių asmenų skaičius, tenkantis 1.000-ii gyventojų	2006	11,2	16,1	12,2	Mažas	-
10.000–ių gyventojų tenka:	-	-	-	-	-	-
Globojamų ir slaugomų senyvo amžiaus, neįgalių asmenų ir vaikų su negalia	2006	23,4	25,7	33,9	Vidutinis	Silpnybė
Gyventojų laikinojo gyvenimo	2006	10,2	4,8	13,1	Vidutinis	Silpnybė

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

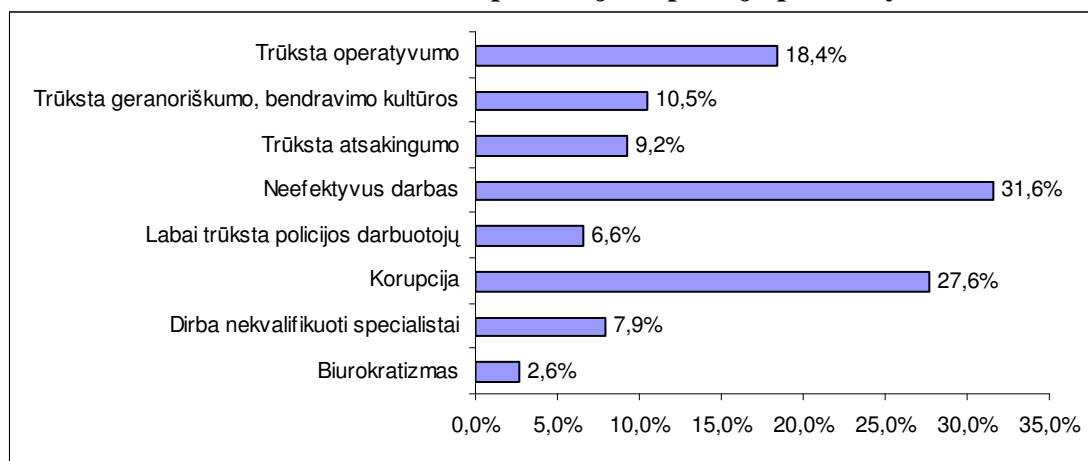
Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
įstaigose						
Vietų laikinojo gyvenimo įstaigose	2006	3,8	3,0	7,1	Didelis	Silpnybė
Socialinės rizikos šeimų	2006	39,8	34,5	58,6	Vidutinis	Silpnybė
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų	2006	92,4	88,9	169,1	Didelis	Silpnybė
Senyvo amžiaus gyventojų globos įstaigose	2006	14,7	12,0	17,3	Mažas	-
Globos įstaigose suaugusiems neįgaliesiems gyvenančių asmenų	2006	15,9	26,8	115,1	Didelis	Silpnybė
1 vietos, skirtos vaikų globali globos įstaigose, santykis su vaikų, kuriems nustatytas globos poreikis, skaičiumi, proc.	2006	93,7	96,5	93,2	Nėra	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.3.3 Viešasis saugumas

Atlikus gyventojų apklausą Pakruojo rajone paaiškėjo, kad policija pasitiki 46,8 proc., o nepasitiki – 53,2 proc. respondentų.

2.3.3.1 Paveikslas. Nepasitikėjimo policija priežastys

Šaltinis: Gyventojų apklausos rezultatai, 2007

Tarp nepasitikėjimo policija priežasčių, respondentai paminėjo neefektyvų policijos darbą (31,6 proc.), korupciją (27,6 proc.), operatyvumo trūkumą (18,4 proc.), geranoriškumo ir bendravimo kultūros trūkumą (10,5 proc.), darbo trūkumą (9,2 proc.), nekvalifikuotų specialistų darbą (7,9 proc.), policijos darbuotojų trūkumą (6,6 proc.), biurokratizmą (2,6 proc.).

2.3.3.1 lentelė. Užregistruotos nusikalstamos veikos 2004–2006 m.

Teritorija	Užregistruotos nusikalstamos veikos			10.000-ių gyventojų tenka užregistruotų nusikalstamų veikų		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	7.959	7.155	6.585	218,6	198,3	184,4
Akmenės r. sav.	535	441	394	181,3	151,7	137,8
Joniškio r. sav.	443	404	402	140,8	129,4	130,4
Kelmės r. sav.	529	461	391	131,7	116,1	99,9
Pakruojo r. sav.	667	630	591	230,3	219,7	208,7
Radviliškio r. sav.	1.262	1.159	1.120	245,9	228,4	223
Šiaulių m. sav.	3.678	3.453	3.010	280,4	265,6	233,2
Šiaulių r. sav.	845	607	677	164,1	118,3	133

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Nusikalstamumo statistikos rodiklių kaita Pakruojo rajone atitinka bendrą Lietuvos tendenciją: 2006 m. užregistruotos nusikalstamos veikos, lyginant su 2004 m., sumažėjo 11,4 proc., o užregistruoti nusikaltimai sumažėjo 2,6 proc. 10.000–ių gyventojų, tenkančių užregistruotų nusikalstamų veikų Pakruojo rajone yra 13,5 proc. mažiau nei Lietuvoje, bet beveik 13,1 proc. daugiau nei vidutiniškai Šiaulių apskrityje. Skaičiuojant sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, tenkančius 10.000–ių gyventojų, matyti, kad Pakruojo rajone jų padaroma 39,6 proc. mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje ir 21,2 proc. mažiau nei vidutiniškai Šiaulių apskrityje. Tai galima apibendrinti kaip geresnę kriminogeninę situaciją.

2.3.3.2 lentelė. Ištirtos nusikalstamos veikos 2004–2006 m.

Teritorija	Ištirtos nusikalstamos veikos			Ištirtų nusikalstamų veikų dalis, proc.		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	3.629	3.486	3.434	46	49	52
Akmenės r. sav.	259	240	270	48	54	69
Joniškio r. sav.	275	256	282	62	63	70
Kelmės r. sav.	250	253	218	47	55	56
Pakruojo r. sav.	302	276	307	45	44	52
Radviliškio r. sav.	519	566	478	41	49	43
Šiaulių m. sav.	1.605	1.571	1.482	44	45	49
Šiaulių r. sav.	419	324	397	50	53	59

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajone 2004 m. ištirtos 302 nusikalstamos veikos, 2006 m. – 307 nusikalstamos veikos. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2004 m. sudarė 45 proc., o 2006 m. 52 proc.

2.3.3.3 lentelė. Nepilnamečių padarytos nusikalstamos veikos 2004–2006 m.

Teritorija	Nusikalstamos veikos			Nusikalstamos veikos, palyginti su ištirtomis, proc.		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	593	468	458	19	15	15

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Akmenės r. sav.	67	46	53	30	21	22
Joniškio r. sav.	38	37	30	16	16	12
Kelmės r. sav.	28	23	19	14	10	10
Pakruojo r. sav.	75	34	43	27	14	16
Radviliškio r. sav.	89	94	104	20	19	24
Šiaulių m. sav.	211	150	124	15	11	9
Šiaulių r. sav.	85	84	85	24	28	23

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Iš duomenų, pateiktų 2.3.3.3 lentelėje, matyti, kad nepilnamečių padarytų nusikalstamų veiklų skaičius nuolatos mažėjo. Didžiausias skaičius nusikalstamų veiklų 2006 m., kurias padarė nepilnamečiai, buvo Šiaulių mieste, t.y. 124 nusikalstamos veikos. Pakruojo rajone 2004 m. nepilnamečiai padarė 75 nusikalstamas veikas, o 2006 m. padarytų nusikalstamų veiklų skaičius gerokai sumažėjo, t.y. buvo padarytos 43 nusikalstamos veikos.

2.3.3.4 lentelė. Policijos pareigūnų skaičius 2004–2006 m.

Teritorija	Policijos pareigūnų skaičius			10.000–ių gyventojų tenka policijos pareigūnų		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	1.058	1.039	1.050	29	28,8	29,4
Akmenės r. sav.	69	60	68	23,4	20,6	23,8
Joniškio r. sav.	83	86	80	26,4	27,6	26
Kelmės r. sav.	74	73	75	18,4	18,4	19,2
Pakruojo r. sav.	65	70	66	22,4	24,4	23,3
Radviliškio r. sav.	113	121	121	22	23,8	24,13
Šiaulių m. sav.	518	510	506	39,5	39,2	39,2
Šiaulių r. sav.	136	119	134	26,4	23,2	23,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2005 m. Pakruojo rajone dirbo 70, o 2006 m. 66 policijos pareigūnai. Pagal pareigūnų skaičių, tenkantį 10.000–ių gyventojų, Pakruojo rajonas 21 proc. atsilieka nuo Šiaulių apskrities vidurkio.

Apibendrinta išvada

2.3.3.5 lentelė. Pakruojo rajono nusikalstamumo strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
10.000–ių gyventojų tenka:	-	-	-	-	-	-
Nusikaltimų	2006	221,8	169,5	185,8	Mažas	Stiprybė
Nepilnamečių padarytų nusikalstamų	2006	11,2	12,9	15,2	Vidutinis	Silpnėybė
Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų dalis nusikaltimų struktūroje, proc.	2006	4,6	4,6	3,2	Vidutinis	Stiprybė
Ištiriamų nusikaltimų dalis, proc.	2006	43	51	51	Mažas	Stiprybė

2.3.4 SSGG analizė

Stiprybės
Sveikatos apsauga
Pastovus gydytojų skaičius rajone
Pakankamas Pakruojo ligoninės aprūpinimas diagnostine technika, galimybė atlikti išsamius tyrimus
Sergančiųjų, tenkančių 1.000–iui gyventojų, skaičius mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje
Pakankamai išvystytas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklas
Socialinė apsauga
Vienas mažiausių, socialines pašalpas gaunančių asmenų, rodiklis Šiaulių apskrityje
Pakankamai išvystytas socialines paslaugas teikiančių įstaigų tinklas
Suformuota socialinių paslaugų infrastruktūra
Aktyviai veikia 5 visuomenės neįgalųjų žmonių organizacijos
Efektyvi socialinių įstaigų tinklo veikla
Viešasis saugumas
Nusikaltimų skaičius, tenkantis 10.000–ių gyventojų, yra mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje
Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų Pakruojo rajone padaroma mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje

Silpnybės
Sveikatos apsauga
Pirminės sveikatos priežiūros įstaigos prastai aprūpintos šiuolaikine medicinine įranga ir priemonėmis
Aukščiausias gyventojų mirtingumas 1.000–iui gyventojų Šiaulių apskrityje
Neįgaliais pripažintų žmonių skaičiaus didėjimas
Mažas vaistinininkų skaičius
Socialinė apsauga
Bloga neįgalųjų ir pažeidžiamų žmonių grupių integracija į visuomenę
Kvalifikuotų specialistų trūkumas socialinių paslaugų srityje
Lėšų trūkumas socialinių paslaugų įvairovei didinti
Socialinių problemų masto rajone didėjimas
Viešasis saugumas
Mažas policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų (atsilieka nuo šalies vidurkio)
Gyventojų nepasitikėjimas policijos darbu

Galimybės
Sveikatos apsauga
Privačių pirminės sveikatos priežiūros įstaigų steigimasis rajone
Pirminių asmens sveikatos įstaigų modernizavimas, panaudojant ES SF paramą
Esant geram Pakruojo rajono ligoninės aprūpinimui diagnostine technika, gali gerėti ankstyva ligų diagnostika ir profilaktika
Socialinė apsauga
Fizinės aplinkos pritaikymas sudarytų palankias sąlygas neįgaliesiems integruotis į visuomenę
Esant pakankamam kvalifikuotų specialistų skaičiui socialinės apsaugos sferoje, pagerėtų asmenų,

Galimybės
turinčių specifinius poreikius, integracija į visuomenę
Savarankiško gyvenimo namų senyvo amžiaus žmonėms ir žmonėms, turintiems negalią, steigimas rajone

Grėsmės
Sveikatos apsauga
Esant blogam įstaigų aprūpinimui šiuolaikine medicinine įranga ir priemonėmis, gali blogėti sveikatos priežiūros įstaigų teikiama paslaugų kokybė
Neatliekant tyrimų apie socialinės ir demografinės aplinkos pokyčius bei tendencijas, gali būti netikslingai naudojamos lėšos socialinės apsaugos gerinimui
Socialinė apsauga
Netinkamai panaudojus ES SF paramą, fizinė aplinka nebus pritaikyta neįgaliesiems, nebus tobulinama socialinių paslaugų sritis, o tai nesumažins socialinės atskirties
Lėšų trūkumas socialinių paslaugų plėtrai didins socialinių problemų mastą
Socialinės srities specialistų išvykimas mažins socialinės politikos efektyvumą
Viešasis saugumas
Nesant pakankamam policijos pareigūnų skaičiui, gali išaugti nusikalstamumo lygis rajone

2.4 Infrastruktūros plėtra ir aplinkos apsauga

Pakruojo rajono savivaldybės nekerta Europos kelių tinklo koridoriai. Savivaldybės teritoriją kerta septyni krašto bei 39 rajoniniai keliai. Pakruojo rajono transporto priemonių skaičius ir automobilizacijos lygio augimas sudaro prielaidas gyventojams pasirinkti norimą transporto priemonę, priklausomai nuo ekonominių galimybių ir pageidavimų, tačiau automobilių skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų, yra mažesnis nei Šiaulių apskrityje ir Lietuvoje, t. y. apie 10,8 proc. yra mažesnis už Šiaulių apskrities bei apie 20,5 proc. už šalies automobilizacijos lygį.

Bendrame kelių tinkle Pakruojo rajono žvyrkeliai sudaro net 68,3 proc. kelių dangos.

Kelių eismo įvykių, tenkančių 1.000–iui gyventojų, rodiklis Pakruojo rajone 2006 m. buvo 19 proc. mažesnis už šalies ir 11 proc. už Šiaulių apskrities rodiklį. Žuvusiųjų skaičiaus rodiklis yra žymiai didesnis už šalies ir Šiaulių apskrities rodiklius.

Elektros energijos tiekimą ir tinklų priežiūrą Pakruojo rajone vykdo AB „Vakarų skirstomieji tinklai“ Pakruojo elektros tinklų filialas. Elektros energijos suvartojimas Pakruojo rajone 2005 m. buvo gerokai mažesnis už šalies vidurkį.

Centralizuotas šilumos tiekimas (CŠT) – pagrindinis vartotojų aprūpinimo šilumine energija būdas Pakruojo mieste. Šiluminę energiją Pakruojui teikia UAB „Pakruojo šiluma“. CŠT būklė yra sudėtinga – atsijungę gyventojų kategorijos šilumos vartotojai lemia didelius šilumos ir komercinius nuostolius. Esamos CŠT sistemos yra per didelės, nepritaikytos esamiems poreikiams.

Pakruojo rajonas yra dujofikuotas. Vartotojai gamtines dujas gauna skirstomaisiais dujotiekiais. Pakruojo mieste gerai ir tolygiai išvystytas vidutinio slėgio dujotiekio tinklas. Tačiau rajono kaimų ir miestelio dujotiekio tinklas yra labai silpnai išvystytas. Gamtinių dujų dujotiekis yra nutiestas į Pakruojo kaimą ir Žeimelį. Kitų rajono teritorijų, neturinčių gamtinių dujų tinklų sistemos, degių dujų poreikis tenkinams suskystintomis propano dujomis iš balionų arba iš suskystintų dujų rezervuarų.

Saugomų teritorijų sistemą Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje sudaro konservacinės apsaugos prioriteto ir ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos. Vertingų kraštovaizdžio išteklių apsauga Pakruojo rajone yra nepakankama, kadangi saugomos teritorijos sistema užima labai menką rajono teritorijos dalį.

Pakruojo rajono gyventojai geriamą vandenį naudoja iš centralizuoto vandentiekio tinklo, privačių šachtinių šulinių bei artezinių gręžinių. Gyventojus geriamuoju vandeniu aprūpina UAB „Pakruojo vandentiekis“. Pagal UAB „Pakruojo vandentiekis“ pateiktus duomenis, didžioji dalis gyventojų yra prisijungę ir prie vandentiekio ir prie buitinių nuotekų tinklų. Vandentiekio tinklų ilgis – 103 km. Eksploatuojamų tinklų ilgis pagal sutartis 35,7 km. Daugelį tinklų reikia renovuoti, nes kol vanduo pasiekia vartotoją, jis žymiai suprastėja dėl blogos vamzdžių būklės.

Palyginti su visomis Lietuvoje į atmosferą išmetamomis medžiagomis, Pakruojo rajono išmetamų teršalų kiekis sudarė tik 0,25 proc. Tačiau vertinant įtaką aplinkos oro kokybei pagal kietųjų teršalų emisiją vidutiniškai 1 kv. km, taršos rodiklis buvo 1,26 karto didesnis nei visos Lietuvos teritorijos vidurkis bei vienas iš didžiausių Šiaulių apskrityje (Pakruojo rajoną lenkia tik Akmenės rajonas ir Šiaulių miestas).

2.4.1 Transporto infrastruktūra

2.4.1.1 Kelių transportas (kelių, gatvių, dviračių takų tinklas)

Pakruojo rajone automobilių skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų, yra mažesnis nei Šiaulių apskrityje ir Lietuvoje. 2005 m. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų nuolatos augo. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių apskrityje 1.000–iui gyventojų 2005 m. teko 352 individualūs lengvieji automobiliai. Pakruojo rajone 2005 m. 1.000–iui gyventojų teko 314 individualių lengvųjų automobilių, kai tuo tarpu Lietuvoje – 395, t. y. apie 10,8 proc. yra mažiau už Šiaulių apskrities bei apie 20,5 proc. už šalies automobilizacijos lygį. Automobilizacijos lygio rodiklio dydis yra susijęs su Pakruojo rajono gyventojų skaičiumi, taip pat su ekonomine plėtra.

2.4.1.1.1 Lentelė. Automobilizacijos lygis, tenkantis 1.000–iui gyventojų

	1.000–iui gyventojų tenka
Lietuvos Respublika	
2003	336
2004	354
2005	395
Šiaulių apskritis	
2003	300
2004	316
2005	352
Pakruojo r. sav.	
2003	252
2004	269
2005	314

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Pakruojo rajono savivaldybės nekerta Europos kelių tinklo koridoriai, tačiau apgaubia ją iš visų pusių. Tarptautinis TEN I koridorius (greitkelis Via Baltica), jungiantis Taliną – Rygą – Saločius – Panevėžį – Kauną – Kalvariją – Varšuvą (Pakruojo rajono rytuose), t.y. europinė magistralė E67 (Helsinkis – Talinas – Ryga – Panevėžys – Kaunas – Varšuva – Vroclavas – Praha), ir jo šaka – I A koridorius (Talinas – Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas), t.y. europinė magistralė E77 (Pskovas – Ryga – Šiauliai – Karaliaučius (Kaliningradas) – Varšuva – Krokava – Budapeštas), driekiasi ties Pakruojo rajono vakariniu pakraščiu. Pietinį Pakruojo rajono pakraštį gaubia europinė magistralė E272 (Vilnius – Panevėžys – Šiauliai – Palanga – Klaipėda). Taigi Pakruojo rajoną gaubia trys E kategorijos keliai: A12 Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas (E77), A9 Panevėžys – Šiauliai (E272), A10 Panevėžys – Pasvalys – Ryga (E67) magistraliniai keliai.

Savivaldybės teritoriją kerta septyni krašto bei 39 rajoniniai keliai. Rajono keliai būtų tos jungtys, kurios tiesiogiai jungia tarpusavyje gretimų rajonų centrus. Pakruojo rajoną kertančių krašto ir rajoninių kelių vidutinis metinis paros eismo intensyvumas 2003–2005 m. pateiktas 2.4.1.2 lentelėje.

Pakruojo rajone krašto keliuose vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) yra nedidelis. Didžiausias eismo intensyvumo rodiklis nesiekia 700 aut./parą. Rajoniniuose keliuose vidutinis metinis paros eismo intensyvumas yra dar mažesnis. Rajoninės reikšmės keliuose Nr. 1609 Bariūnai – Bučiūnai – Pašvitinys – Linkuva, Nr. 2903 Rimšoniai – Klovainiai – Rozalimas, kelias Nr. 2904 Linkuva – Joniškėlis – Pumpėnai, Nr. 2905 Pakruojis – Sosdvaris – Mikniūnai, Nr. 2906 Rozalimas – Plaučiškiai – Pakalniškiai, Nr. 2908 Pakruojis – Lygumai – Naisiai, Nr.

2909 Pakruojis – Klovainiai, Nr. 2910 Petrašiūnai – Titoniai – Gailioniai, Nr. 2911 Karašilis – Derveliai – Alksniupiai – Šeduva, Nr. 2919 Klovainių aplinkelis, Nr. 3105 Saločiai – Kiemėnai – Didysis Plonėnas, Nr. 4001 Žeimiai – Pamūšis – Pašvitinys, kelias Nr. 4007 Kairiai – Norušaičiai – Degučiai vidutinis metinis paros eismo intensyvumas yra didesnis nei 250 aut./parą.

2.4.1.1.2 lentelė. Keliai pagal kelio kategorijas Pakruojo rajone

Kelio reikšmė	Kelių tinklo ilgis savivaldybėje, km	Savivaldybės kelių tinklo ilgis suskirstytas kategorijomis, km	Kelio kategorijos ilgis km						
			AM	I	II	III	IV	V	V*
Magistraliniai	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Krašto	139,79	-	-	-	-	46,50	67,51	25,78	-
Rajoniniai	351,56	-	-	-	-	-	58,16	293,40	-
Jungiamieji	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso sav.	491,35	-	-	-	-	46,5	125,6 7	319,18	-

Šaltinis: VĮ „Šiaulių regiono keliai“, 2007

Pakruojo rajone daugiausiai yra V kategorijos kelių, kurie sudaro 64,96 proc. (319,18 km) visų valstybinės reikšmės kelių, ir IV kategorijos kelių, kurie sudaro 25,58 proc. (125,67 km) visų valstybinės reikšmės kelių. Rajone visai nėra I, II kategorijos kelių. Tik du rajoną kertantys keliai priskirti III-čiai kategorijai: krašto kelias Nr. 150 Šiauliai – Pakruojis – Pasvalys ir krašto kelias Nr. 151 Pakruojis – Linkuva, taip pat kelio Nr. 211 Linkuva – Žeimelis 0,47 km ruožas. III kategorijos keliai sudaro tik 9,46 proc. (46,50 km) visų valstybinės reikšmės kelių.

2005 m. kelių eismo intensyvumo, krašto ir rajoniniai keliai savo reikšme ir ryšiais nėra vienodai svarbūs rajono susisiekimo sistemai. 2005 m. duomenimis transporto eismas krašto keliuose svyruoja nuo 384 aut./parą iki 3.248 aut./parą), o transporto eismas rajoniniuose keliuose svyruoja nuo 26 aut./parą iki 999 aut./parą). Didžiausias Pakruojo rajono užmiesčio transporto eismo intensyvumas buvo 2005 m. krašto reikšmės kelyje Nr. 149 Smilgiai – Pakruojis siekė 3.248 aut./parą.

Kelių ilgis, tenkantis 1.000-iui gyventojų

Pakruojo rajone valstybinės reikšmės kelių ilgis, tenkantis 1.000–iui gyventojų, 2004 m. buvo (16,99 km) 2,29 kartus didesnis už Šiaulių apskrities vidurkį 7,43 km/ 1.000 gyv. bei 2,74 kartus didesnis už šalies vidurkį 6,19 km/1.000 gyv. Pakruojo rajone pagrindinių kelių ilgis 1.000–iui gyventojų yra 4,94 km. Valstybinės reikšmės kelių ilgis, tenkantis 1.000–iui gyventojų, yra didžiausias Šiaulių apskrities savivaldybėse bei didesnis nei kitose, su Pakruojo rajonu besiribojančiose (Panevėžio ir Pasvalio) rajonų savivaldybėse (žr. 2.4.1.1.5 lentelę). Magistralinių ir krašto (toliau tekste pagrindinių kelių) kelių ilgis, tenkantis 1.000–iui gyventojų, Pakruojo rajone yra taip pat vienas didžiausių tarp visų Šiaulių apskrities savivaldybių bei didesnis nei kitų, su Pakruojo rajonu besiribojančių rajonų savivaldybių.

Pakruojo rajone pagrindiniai keliai sudaro tik 28,45 proc., o didžiąją dalį valstybinės reikšmės kelių sudaro rajoniniai keliai – 71,55 proc. Pakruojo rajone krašto kelių yra 6,79 proc. daugiau nei vidutiniškai Šiaulių apskrityje bei 5,62 proc. daugiau nei vidutiniškai Lietuvoje. Pakruojo rajone rajoninių kelių yra 1,13 proc. punktu daugiau nei vidutiniškai Šiaulių apskrityje, kai rajoniniai keliai sudaro 70,42 proc., bei 2,57 proc. punktu daugiau nei vidutiniškai Lietuvoje, kai rajoniniai keliai sudaro 68,98 proc.

Pakruojo rajono bendras kelių ilgis 1.000–iui gyventojų yra 49,7 proc. didesnis už šalies vidurkį bei 39,0 proc. didesnis už Šiaulių apskrities vidurkį. Valstybinės reikšmės kelių ilgis 1.000–iui gyventojų yra vienas didžiausias Šiaulių apskrityje.

Pakruojo rajone vietinės reikšmės kelių ilgis, tenkantis 1.000–iui gyventojų, 2005 m. (28,98 km) yra 1,41 kartą didesnis už Šiaulių apskrities vidurkį 20,62 km/ 1.000–iui gyv. bei 1,71 karto didesnis už šalies vidurkį 16,98 km/1.000 gyv.

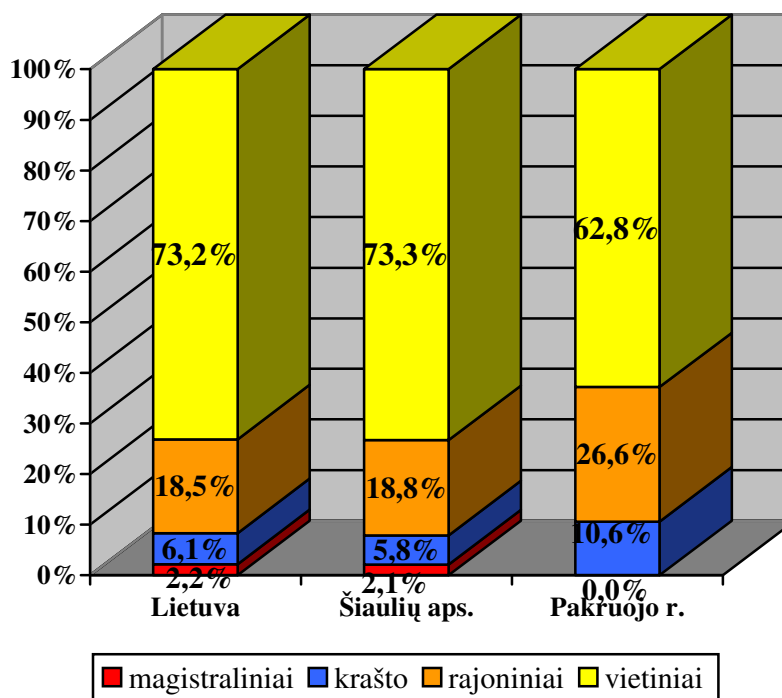
Kelių tinklo tankis

2004 m. valstybinės reikšmės kelių tinklo tankumas Pakruojo rajone buvo 373,86 km/1.000 km². Šis rodiklis yra 1,18 karto didesnis už Šiaulių apskrities vidurkį 316,86 km/1.000 km² ir 1,14 karto didesnis už šalies vidurkį – 326,88 km/1.000 km². Kadangi valstybinės reikšmės kelių tinklo kategorijų pakeitimais 2000 m. labiausiai buvo padidintas magistralinių ir krašto kelių ilgis, panaudojant esamus rajoninius kelius, tai turėjo neigiamos įtakos kelių tinklo bendriems techniniams rodikliams. Pakruojo rajono savivaldybės valstybinės reikšmės kelių tinklo tankis yra 57 km/1.000 km² didesnis už Šiaulių apskrities vidurkį. Valstybinės reikšmės kelių tinklo tankumas yra didžiausias Šiaulių apskrityje.

Pakruojo rajono bendras kelių tinklo tankis yra 17,4 proc. mažesnis už šalies vidurkį bei 15,4 proc. mažesnis už Šiaulių apskrities vidurkį.

Vietinės reikšmės kelių tinklo tankis. 2005 m. vietinės reikšmės kelių tinklo tankumas Pakruojo rajone buvo 631,46 km/1.000 km². Šis rodiklis yra 0,28 kartus mažesnis už Šiaulių apskrities vidurkį 871,19 km/1.000 km² ir 0,29 kartų mažesnis už šalies vidurkį – 890,80 km/1.000 km². Pakruojo rajono vietinės reikšmės kelių tinklo tankis buvo 259,34 km/1.000 km² mažesnis už šalies vidurkį. Pakruojo rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių tinklo tankis buvo 239,74 km/1.000 km² mažesnis už Šiaulių apskrities vidurkį. Vietinės reikšmės kelių tinklo tankumas yra mažiausias Šiaulių apskrityje, kai Pakruojo rajono vietinės reikšmės kelių ilgis 1.000–iui gyventojų yra panašus kaip ir kitose Šiaulių apskrities bei Panevėžio apskrities besiribojančiose savivaldybėse.

2.4.1.1.1 paveikslas. Kelių pagal kategorijas pasiskirstymas Lietuvoje, Šiaulių apskrityje bei Pakruojo rajone

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

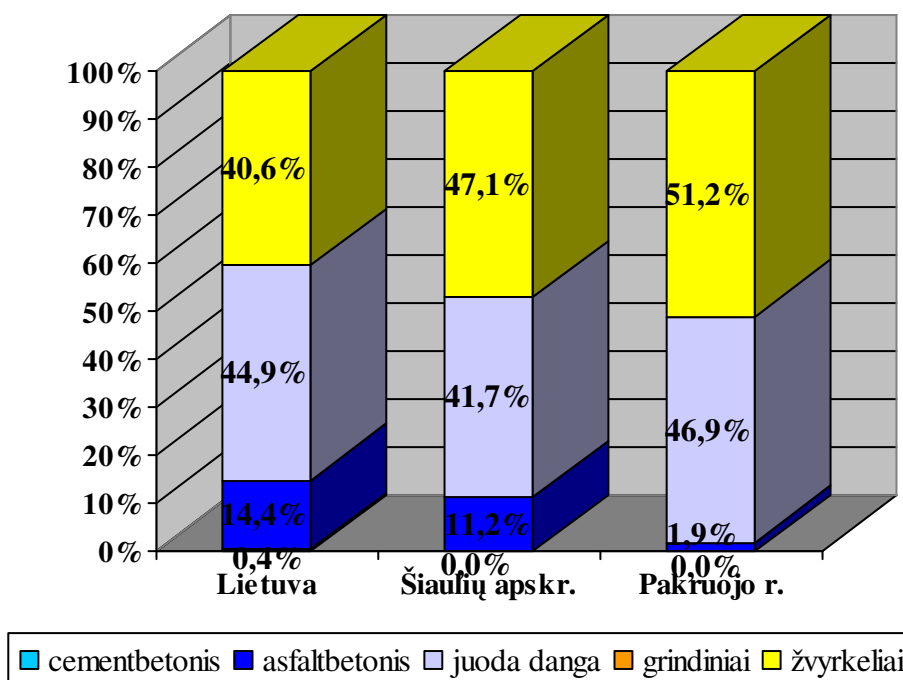
Pakruojo rajone didžiausią dalį kelių kaip ir Lietuvoje bei Šiaulių apskrityje sudaro vietinės reikšmės keliai.

Kelių dangos

48,83 proc. Pakruojo rajono valstybinės reikšmės kelių sudaro keliai su patobulinta danga, o žvyrkeliai užima 51,17 proc., kai didžiąją dalį žvyro kelių sudaro rajoniniai keliai – 72,51 proc. rajoninės reikšmės yra žvyrkeliai. Valstybinės reikšmės kelių su patobulinta danga lyginamasis svoris visame kelių ilgyje Pakruojo rajone yra 48,83 proc. 16,7 proc. Pakruojo rajono valstybinės reikšmės kelių sudaro keliai su patobulinta danga, o žvyrkeliai užima 19,7 proc. viso Šiaulių apskrities kelių tinklo, kai 52,94 proc. Šiaulių apskrityje valstybinės reikšmės kelių sudaro keliai su patobulinta danga, o žvyrkeliai užima 47,06 proc. kelių tinklo.

Asfaltbetonio dangos užima tik 1,94 proc. valstybinės reikšmės kelių tinklo Pakruojo rajone. Tai yra 5,8 kartų prastesnis rodiklis už Šiaulių apskrities vidurkį, kuris yra 11,24 proc. ir 7,3 kartus prastesnis rodiklis už šalies vidurkį – 14,11 proc. Pakruojo rajone valstybinės reikšmės kelių ilgis su asfaltbetonio danga yra mažiausias Šiaulių apskrities bei besiribojančiose su Pakruojo rajonu savivaldybėse.

2.4.1.1.2 pav. Pakruojo rajono savivaldybės, Šiaulių apskrities ir Lietuvos valstybinės reikšmės kelių tinklas pagal dangas 2005 m., proc.

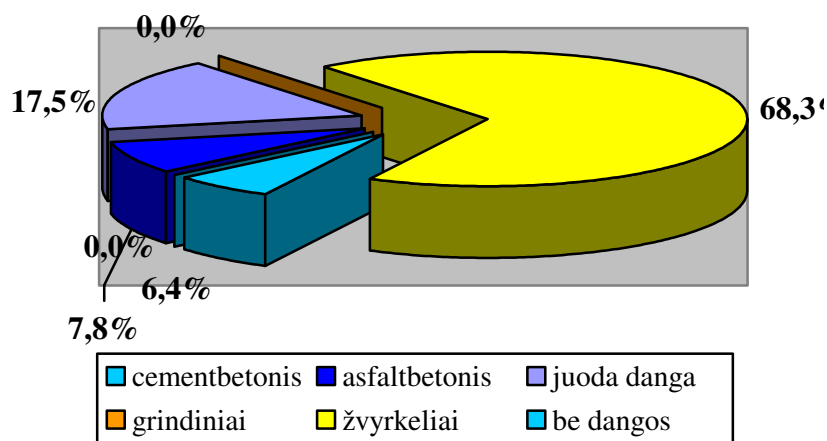

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Valstybinės reikšmės kelių tinkle Pakruojo rajono žvyrkeliai sudaro 51,17 proc., o tai yra 4,11 proc. prastesnis rodiklis už Šiaulių apskrities bei 10,58 proc. prastesnis rodiklis už šalies vidurkį – 40,59 proc.

Bendrame kelių tinkle Pakruojo rajono žvyrkeliai sudaro 68,3 proc., kurių didžiąją dalį sudaro vietiniai keliai.

2.4.1.1.3 pav. Pakruojo rajono savivaldybės, bendras kelių tinklas pagal dangas 2005 m., proc.

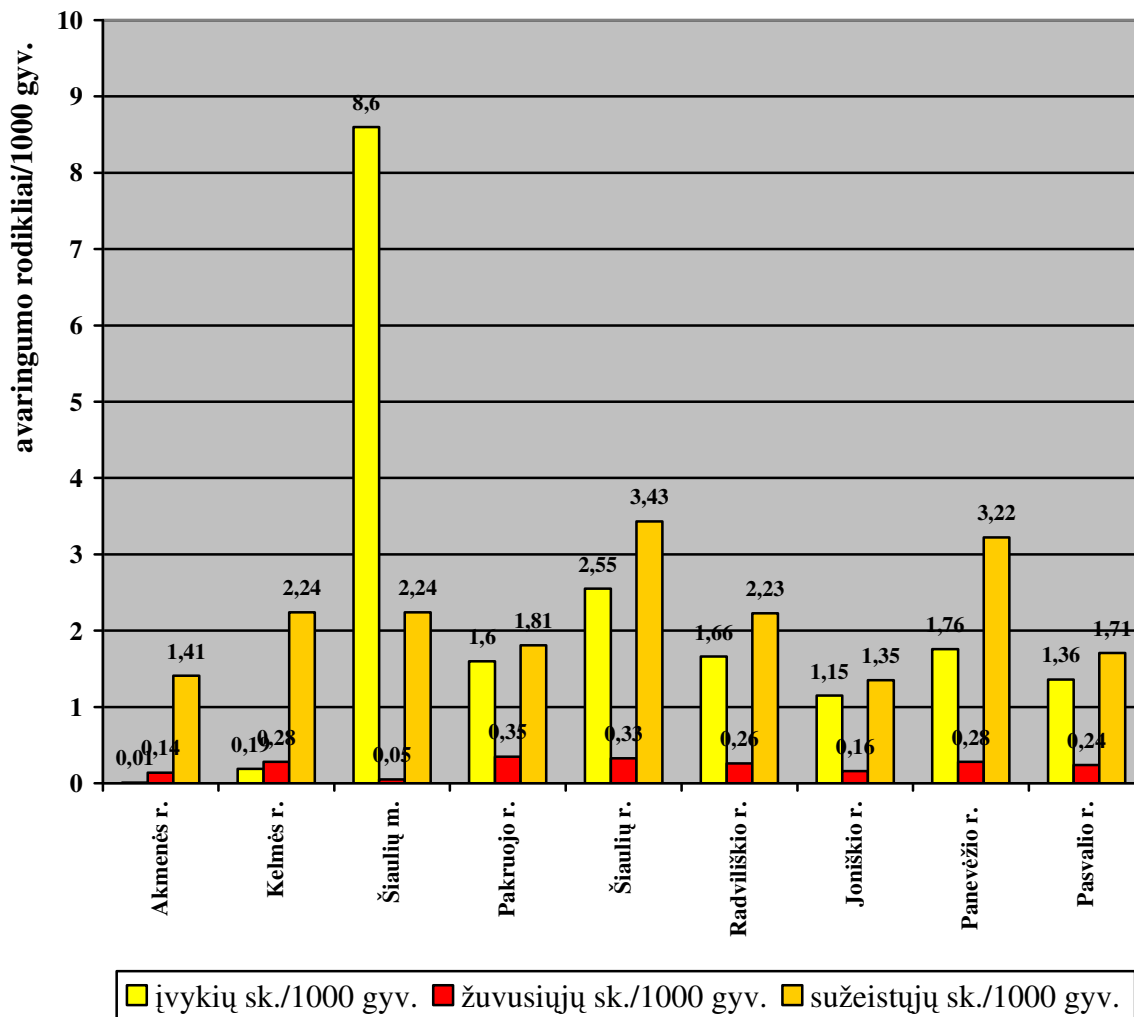

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Pakruojo rajono kelių būklės gerinimas yra viena didžiausių ir strategiškai būtinų spęsti problemų. Daugelio rajono kelių ir gatvių danga visiškai susidėvėjusi, daug duobių, dulkių, nėra kaip nubėgti paviršiniam vandeniui, nenutiesti šaligatviai, nėra nuovažų į kiemus.

Transporto eismo intensyvumui ir eismo sąlygoms daug reikšmės turi esamas susisiekimo tinklo infrastruktūros išvystymo lygis, dangų būklė bei automobilizacijos lygio augimo tempai. Esant neišvystytam tinklui ir blogos būklės dangoms, vyksta didelė srautų koncentracija keliuose, kuri sukelia daug eismo problemų. Esant išvystytam kelių tinklui srautai pasiskirsto tolygiai, nesukeldami didesnių eismo problemų, tokių kaip mažas susisiekimo greitis, eismo saugumas ir poveikis aplinkai.

2.4.1.1.4 pav. 2005 m. kelių eismo įvykių rodikliai, tenkantys 1.000–iui gyventojų, Pakruojo rajono bei su ja besiribojančių rajonų savivaldybėse

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Kelių eismo įvykių, tenkančių 1.000–iui gyventojų, rodiklis Pakruojo rajone 2006 m. buvo 19 proc. mažesnis už šalies ir 11 proc. už Šiaulių apskrities rodiklį. Žuvusiųjų skaičiaus rodiklis yra žymiai didesnis už šalies ir Šiaulių apskrities rodiklius.

2.4.1.2 Geležinkelių transportas

Geležinkelių linijų tankumas Šiaulių apskrityje yra vienas didžiausių tarp apskričių ir siekia $0,037 \text{ km/km}^2$. Tai 1,3 karto daugiau už respublikos vidurkį. Šiaulių apskrityje didžiausias tankumas yra Radviliškio ir Šiaulių rajonuose, mažiausias Pakruojo rajone. Magistralinių geležinkelių ilgis 1.000–iui gyventojų apskrityje yra pats didžiausias Respublikoje – 0,797 ir tai yra 1,6 karto daugiau už vidurkį. Šis rodiklis Šiaulių apskrityje yra taip pat didžiausias Radviliškio ir Šiaulių rajonuose⁷.

⁷ Šiaulių apskrities bendrojo plano esama būklė. AB "Urbanistika", 2004

Lietuvos teritoriją kerta du Kretos geležinkelio transporto koridoriai: I koridorius šiaurės-pietų kryptimi Varšuva – Šeštokai – Kaunas – Šiauliai – Talinas – Helsinkis su IA atšaka (Šiauliai – Pagėgiai – Sovetskai – Kaliningradas) ir IX koridoriaus (vakarų-rytų kryptimi) IXB atšaka Klaipėda – Vilnius – Minskas – Kijevas bei IXD atšaka Kaišiadorys – Kaunas – Kaliningradas, einanti ir per Marijampolės apskritį. Nagrinėjamą apskritį taip pat kerta geležinkelio šaka Kaunas – Šeštokai – Alytus.

Šiaulių apskritį kerta 2 tarptautiniai geležinkelio transporto koridoriai IX B ir Via Baltica (numatomos ir europinės vėžės), ko neturi nei viena Lietuvos apskritis ir jos centras. Rytinėje apskrities dalyje į šį tarptautinį tinklą įsijungia dar viena geležinkelio linija iš Daugpilio. Šiaulių apskrityje yra pagrindinės šiaurinės Lietuvos stotys. Radviliškyje ir jo priegose yra stambiausias Lietuvos geležinkelių susikirtimo mazgas, nuo kurio atsišakoja penkios geležinkelio atšakos. Šiauliai su Radviliškiu sudaro didžiausią šalyje geležinkelio mazgą su didžiausiu geležinkelio aptarnavimo įstaigų tinklu.⁸

Esama krašto geležinkelio atkarpa Linkuva – Petrašiūnai – Pakruojis – Kutiškiai (Radviliškis) jungia Pakruojo rajoną su kita Šiaulių apskrities savivaldybe – Radviliškiu. Ši geležinkelio linija susijungia su magistraline geležinkelio linija. Šiaulių apskritį turėtų kirsti planuojama transeuropinė (europinės vėžės) geležinkelio linija, tačiau Pakruojo rajone neplanuojama nei viena stotis.

Pakruojo rajono ribose pervežami tik vietinės, rajoninės reikšmės kroviniai, kurių srautai nėra dideli.

Pakruojo rajone yra viena veikianti geležinkelio stotis Jovarų kaime prie Pakruojo miesto. Geležinkelio kelio atkarpos ilgis tarp Radviliškio ir Pakruojo sudaro 33 km. Pakruojo geležinkelio stotyje yra 8 privažiuojamieji keliai, kurių bendras ilgis 4,09 km ir 7 stoties keliai, kurių bendras ilgis 6,58 km. Iš Pakruojo geležinkelio stoties išeina dvi geležinkelio atkarpos, kurių viena veda į Petrašiūnų kaimą, kita į UAB „Klovainių skalda“. Tarpstočių ilgis tarp Pakruojo ir Petrašiūnų kaimo yra 11,1 km. Bendras privažiuojamųjų geležinkelio kelių ilgis Petrašiūnų kaime sudaro 5,84 km. Geležinkelio atšaka, vedanti į UAB „Klovainių skalda“, kuri yra šios įmonės nuosavybė, yra 7,1 km ilgio.⁹

Pagrindinių ir privažiuojamųjų Šiaulių apskrities geležinkelio linijų ilgiai pateikti 2.4.1.2.1 lentelėje.

2.4.1.2.1 lentelė. Pakruojo rajono pagrindinių (valstybinių) geležinkelio linijų ilgiai

Kryptis	Ekspluatacinis ilgis, km	Kelias (platus, siauras)
Petrašiūnai – Panevėžys (Radviliškis, Klovainiai – Pakruojis – Petrašiūnai)	36,0	platus
Radviliškis – Pakruojis	33,0	platus
Atšaka Pakruojis – Petrašiūnai	11,1	platus
Atšaka Pakruojis – UAB „Klovainių skalda“ (privati)	7,1	platus
Petrašiūnai-Linkuva (Linkuva – Petrašiūnai – Pakruojis – Kutiškiai)	7,0	siauras (750 mm pločio vėžė)
Tarpstočių ilgis: Pakruojis – Petrašiūnai, Petrašiūnai – Daugpilis	11,1	siauras (750 mm pločio vėžė)
Privažiuojamieji keliai	4,09	-
Stoties keliai	6,58	-

Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“ filialas „Šiaulių geležinkelių infrastruktūra“, 2007

⁸ Šiaulių apskrities bendrojo plano esama būklė. AB „Urbanistika“, 2004

Siaurasis geležinkelis, kurio ilgis yra apie 20 km, neeksploatuojamas. Lietuvos siaurasis geležinkelis (750 mm pločio vėžė) – unikalus kultūrinis paminklas – yra ilgiausias Europoje (68,4 km)¹⁰. Šiuo metu siaurojo geležinkelio (750 mm vėžės pločio) tinklą sudaro Jonišio – Petrašiūnų – Linkuvos ruožas. Pakruojo mieste bei nuo Pakruojo miesto iki Petrašiūnų nebėra siaurojo geležinkelio.

Pakruojo rajone nėra keleivinio geležinkelio linijos. Nėra numatyta naikinti geležinkelių linijų, taip pat tiesti naujų geležinkelio atšakų¹¹.

Visam geležinkelio sektoriui būdingas investicijų trūkumas ir pasenusi infrastruktūra. Viena iš labai aktualių problemų yra mediniai pabėgiai, kurių kas ketvirtas supuvęs, o pakeitimui gelžbetoniniais reikia daug fizinės jėgos ir lėšų. Nors pastaraisiais metais vis daugiau lėšų skiriama geležinkelio infrastruktūros ir riedmenų kapitaliniam bei vidutiniam remontui, vis dar atsiliekama nuo europinių standartų.

Pakruojo rajono geležinkelio infrastruktūros būklė nėra gera. Pabėgių ūkis taip pat tik patenkinamos būklės – didžiąją dalį pabėgių sudaro mediniai. Bėgiai nusidėvėję.

Pakruojo rajone geležinkelių ilgis, geležinkelių ilgis 1.000–iui gyventojų, geležinkelių tankumas yra vienas mažiausių (šie rodikliai mažesni tik Kelmės rajone) Šiaulių apskrityje.

2.4.1.3 Vandens transportas (vandens keliai, vandens turizmas)

Ne tik Šiaulių apskrityje, bet ir visos šalies mastu vidaus vandens transportas bendroje transporto sistemos veikloje yra nereikšmingas dėl šių svarbiausių priežasčių: ribotas navigacijos periodas, keliai yra seklūs, jiems būdinga sezoninė vandens lygio kaita, ribotas laivybos maršrutų skaičius, pasenęs ir nepritaikytas įvairių rūšių krovinių ir keleivių vežimui vidaus vandens laivynas, trūksta šiuolaikinės infrastruktūros.

Pakruojo rajone nėra vandeningų upių (Mūša, Kruoja, Daugyvenė, Ežerėlė), tačiau yra tankus mažesnių upelių tinklas. Pakruojo rajono upės netinkamos laivybai.

Nors buvo parengtas „Mūšos vandens maršrutas“ (nuo Impolės) projektas, vandens turizmas Pakruojo rajone nėra plėtojamas, nėra tam tinkamos infrastruktūros.

Apibendrinta išvada

2.4.1.3.1 lentelė. Pakruojo rajono susisiekimo sistemos strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Kelio dangą – žvyras (proc. nuo bendrojo kelių ilgio)	2006	39,5	53,4	68,3	Didelis	Silpnybė
Transporto priemonių skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų	2005	483	433	409	Mažas	-
Eismo saugumo rodikliai	-	-	-	-	-	-

¹⁰ 2006-09-04. Susisiekimo sistema Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerija. Internetinis puslapis. Susisiekimo sistema. <http://www.transp.lt/> Žiūrėta 2006-08-28

¹¹ AB „Lietuvos geležinkeliai“

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
KEĮ*, tenkantys 1.000–iui gyventojų	2005	1,97	1,79	1,60	Mažas	Stiprybė
Žuvusiųjų skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų	2005	0,22	0,18	0,35	Didelis	Silpnybė
Sužeistųjų skaičius, tenkantis 1.000–iui gyventojų	2005	2,5	2,2	1,8	Vidutinis	Stiprybė

*Pastaba: KEĮ – kelių eismo įvykiai

Šaltinis: sudaryta remiantis Statistikos departamento, Lietuvos kelių direkcijos duomenimis ir Šiaulių regiono strateginiu plėtros planu 2007–2013 m.

2.4.2 Energetinė infrastruktūra

2.4.2.1 Elektros energijos tiekimas

Šiaulių apskrčiai elektros energiją tiekia ir tinklų priežiūrą atlieka AB „Vakarų skirstomieji tinklai“ Šiaulių elektros tinklų filialas, kuriam priklauso 148,0 km 330 kV oro linijos ir 457 km 110 kV oro linijos. Skirstomieji tinklai susideda iš 110 kV, 35 kV, 10 kV bei 0,4 kV elektros perdavimo linijų ir rajoninių pastočių bei mažinančių įtampą transformatorių tinklo ir yra respublikos energetinės sistemos sudedamoji dalis.

Elektros energijos tiekimą ir tinklų priežiūrą Pakruojo rajone vykdo AB „Vakarų skirstomieji tinklai“ Pakruojo elektros tinklų filialas.

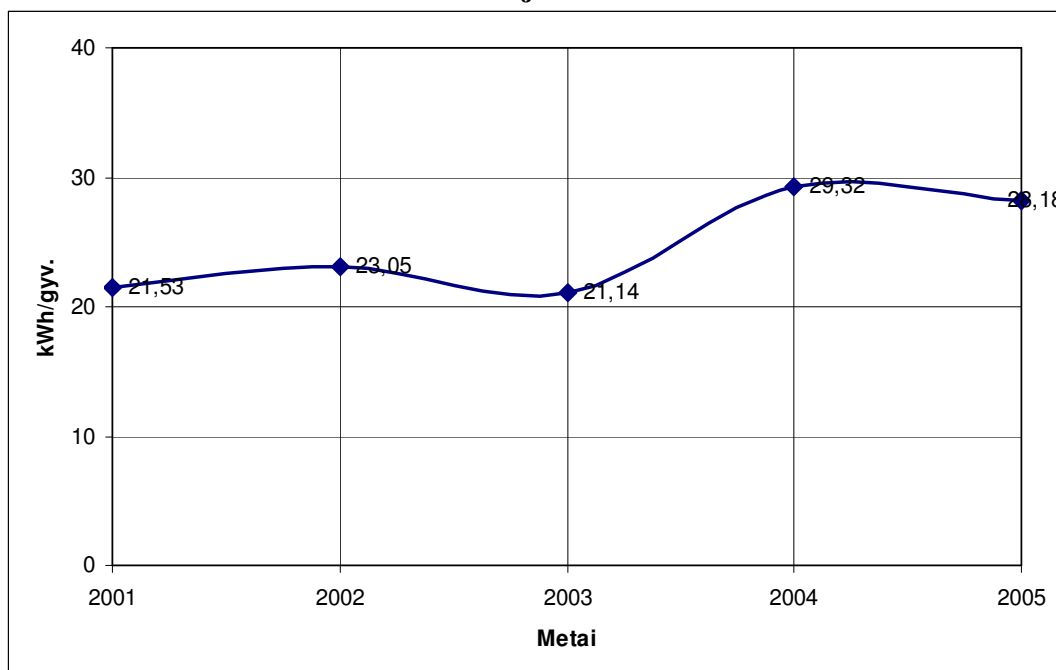
Vartotojams ateina 35,10, 6 ir 0,4 kV elektros tinklai, kurių bendras ilgis apskrityje yra apie 14.054 km arba vidutiniškai 1,6 km/km². Pakruojo rajone mažiausiai išplėtotas elektros perdavimo linijų tinklas yra 1,4 km/km².

Kaimo vietovėse ir individualių namų kvartaluose daugiausia 10–0,4 kV oro linijos su gelžbetoninėmis atramomis, kurių eksploatacijos amžius apie 15–30 metų, daugumą jų reikia keisti. Elektros ūkyje didelė dalis įrangos ir tinklų, ypač aukštos įtampos, yra susidėvėjusi, todėl yra didelis gedimų skaičius. Modernizuojant elektros įrenginius ir perdavimo sistemas, palaipsniui mažinami elektros perdavimo nuostoliai.

Pakruojo rajone yra viena hidroelektrinė – tai Dvariūkų HE. Jos galia 500 kW, metinė elektros gamyba (MWh) – darbo valandos nominaliu apkrovimu (h). Hidroelektrinė dirba optimaliai.

2.4.2.1.1 pav. pateikiamas elektros energijos suvartojimas MWh/metus vienam gyventojui Pakruojo rajone per 2000–2005 m. Taip pat šiame grafike pateikiamas bendras elektros suvartojimo kiekis, išreikštas KWh/metus.

2.4.2.1.1 pav. Elektros energijos suvartojimas KWh/metus vienam gyventojui Pakruojo rajone

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Žiūrint į grafiką matome, kad elektros energijos suvartojimas žymiai išaugo per pastaruosius porą metų. Elektros energijos suvartojimas atskirose grupėse pasiskirsto tam tikromis proporcijomis. Panagrinėjus atskiras elektros energijos vartotojų grupes, buvo nustatyta, kad gyventojai per pastaruosius metus sunaudoja vis daugiau elektros energijos.

2.4.2.2 Šilumos tiekimas

Šiuo metu centralizuotas šilumos tiekimas (CŠT) yra pagrindinis vartotojų aprūpinimo šilumine energija būdas Pakruojo mieste. Šiluminę energiją Pakruojui teikia UAB „Pakruojo šiluma“. Bendras pastatų šildomas plotas sudaro 100 tūkst. m², bendra visiems vartotojams pateikiama šiluma per metus sudaro apie 19000 MWh. Dauguma vartotojų, ypač gyventojai centralizuotai tiekiamą šilumą naudoja ir šildymui ir karšto vandens tiekimui, tačiau kai kurie vartotojai, daugiausiai įmonės ir organizacijos, karštą vandenį ruošia atskirai, dažniausiai el. energijos pagalba.

Šilumnešis centralizuoto šilumos tiekimo vartotojams Pakruojo mieste daugiausiai tiekiamas požeminiiais vamzdynais, praktotais nepraeinamuose kanaluose ir bekanaliu būdu. Antžeminiu būdu prakloto vamzdyno nėra daug. Bendras centralizuoto šiluminės energijos tiekimo tinklų vamzdynų ilgis yra apie 14 km. Karšto vandens, garo ir kondensato vamzdynų Pakruojo mieste nėra. Parametrai pateikti 2.4.2.2.1 lentelėje.

2.4.2.2.1 lentelė. Pakruojo miesto katilinių pagrindiniai duomenys

Katilinės pavadinimas	Katilai	Kuro rūšis	Instaliuota galia, MW
Pakruojo rajoninė katilinė	DE10/14GM	Mazutas/ skalūnų alyva	7,5
	DEV10/14GM	Mazutas/ skalūnų alyva	7

	DEV10/14GM	Gamtinės dujos	7
Ligoninės kvartalinė katilinė	VK21	Skalūnų alyva	1,86
	VK22	Gamtinės dujos	3
	VK21	Gamtinės dujos	1,86
Knygyno katilinė	2RC17	Gamtinės dujos	0,059
	2RC19	Gamtinės dujos	0,075
Vytauto Didžiojo 41 katilinė	SEC 80	Gamtinės dujos	0,1
	SEC 80	Gamtinės dujos	0,1

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Centralizuotas šilumos tiekimas šiuo metu yra šiose Pakruojo rajono vietovėse: Pakruojo kaime, Linkuvoje, Klovainiuose.

Pakruojis. Šiluminė energija centralizuoto šilumos tiekimo vartotojams tiekama iš kaime esančios Dvaro katilinės požeminiais ir antžeminiais vamzdynais. Šiluminės energijos tiekimo tinklas buvo paklotas 1989–1994 m. Namai Pakruojo kaime yra statyti iki 1992 metų pagal tuo metu galiojusius statybos normų ir taisyklių reikalavimus pastatų šiluminei varžai. Bendras vamzdynų ilgis Pakruojo kaime yra apie 450 m.

CŠT būklė yra sudėtinga – atsijungę gyventojų kategorijos šilumos vartotojai lemia didelius šilumos ir komercinius nuostolius. Esamos CŠT sistemos yra per didelės, nepritaikytos esamiems poreikiams.

Linkuva. Šiuo metu CŠT yra pagrindinis vartotojų aprūpinimo šilumine energija būdas Linkuvoje. Dauguma vartotojų centralizuotą šilumos tiekimą naudoja šildymui ir karšto vandens tiekimui. Tačiau kai kurie vartotojai, ypač įmonės ir organizacijos, karštą vandenį ruošia atskirai, dažniausiai elektros energijos pagalba. Šiuo metu Linkuvos KK neekspluatuojama.

Dėl ekonominių priežasčių dalis gyventojų jau yra atsijungę nuo CŠT sistemos ir šildosi individualių kieto kuro krosnių pagalba. Tokia situacija nepalanki nei šilumos tiekėjui, nei vartotojams: atsijungiantys vartotojai didina šilumos kainą, pažeidžiamos pastatų inžinerinės sistemos.

Šilumos energija CŠT vartotojams tiekama požeminiais kanaliniiais ir antžeminiais vamzdynais. Vėlesniame tinklų plėtimo etape yra paklota ir bekanalė šilumnešio trasa. Bendras CŠT tinklo vamzdynų ilgis Linkuvoje siekia apie 1.000 m. Šiuo metu šiluminė energija miesto vartotojams gaminama dvejose katilinėse: Joniškėlio g. 2 katilinėje ir Joniškėlio g. 8 katilinėje.

Klovainiai. Miestelyje yra nedidelis CŠT tinklas. Šiuo metu Klovainių KK neekspluatuojama. Klovainių vaikų darželio katilinė pradėta eksploatuoti 2000 m. lapkričio mėn. ir centralizuotai teikia šilumą mokyklai ir vaikų darželiui. Šilumnešio vamzdynai plieniniai, pakloti bekanaliu būdu. Bendras CŠT tinklo vamzdynų ilgis Klovainiuose siekai apie 90 m.

2.4.2.3 Dujų tiekimas

Pakruojo rajonas yra dujofikuotas. Vartotojai gamtines dujas gauna skirstomaisiais dujotiekiais iš Bališių DSS ir Bauskės DSS. Bendras dujotiekio tinklų ilgis Pakruojo rajone yra:

- didelio slėgio (6 bar) dujotiekis 23 km;
- vidutinio slėgio (4 bar) dujotiekis – 14 km;
- mažo slėgio (200 mm v.st.) dujotiekis – 8 km.

Pakruojo miestas. Pakruojui gamtinės dujos tiekiamos iš Pakruojo DSS nuo 2001 m. Skirstomojo aukšto slėgio 6 bar dujotiekio į Pakruojo miestą projektinis pralaidumas yra 2.000 nm³/val. Mieste gerai ir tolygiai išvystytas 4 bar vidutinio slėgio dujotiekio tinklas. Mažo slėgio 200 mm v st dujotiekio tinklas išvystytas daugiausia daugiabučių namų kvartaluose. Bendras gamtinių dujų tinklo ilgis mieste pateiktas 2.4.2.3.1 lentelėje.

2.4.2.3.1 lentelė. Vidutinio ir mažo slėgio gamtinių dujų dujotiekio tinklų ilgis Pakruojo m.

Dujotiekio kategorija	Vamzdynų tipas	Dujotiekio ilgis, m
Vidutinio slėgio dujotiekis	Plieninis	80
	Polietileninis	9.500
Mažo slėgio dujotiekis	Plieninis	4.500
	Polietileninis	60
Iš viso		14.140

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Gamtinės dujos tiekiamos įmonėms ir kitiems vartotojams į privačius ir daugiabučius namus maisto ruošimui ir patalpų šildymui.

Pakruojo rajono kaimų ir miestelių dujotiekio tinklas yra labai silpnai išvystytas. Gamtinių dujų dujotiekis yra nutiestas į Pakruojo miesto priemiesčio zonoje esantį Pakruojo kaimą ir Žeimelį.

Pakruojo kaimas. Kaimas dujofikuotas 2005 m. lapkričio mėnesį. Skirstamojo 3,5 bar DN90 polietileninio dujotiekio tinklo ilgis nuo Pakruojo miesto skirstomųjų tinklų yra apie 1.300 m.

Žeimelis. Miestelis dujofikuotas 1991–1992 m. iš skirstamojo 3 bar DN200 dujotiekio nuo Bauskės DSS. Skirstamojo vidutinio slėgio plieninio dujotiekio tinklo ilgis per Lietuvos teritoriją iki Žeimelio – apie 6 km.

1997–1998 m. Žeimelyje nutiestas polietileninis 3 bar skirstomasis dujotiekis, kurio ilgis yra DN100 – apie 400 m, DN90 – apie 800 m. pajungta 150 gyvenamųjų namų abonentų.

Kitų rajono teritorijų, neturinčių gamtinių dujų tinklų sistemos, degių dujų poreikis tenkinamas suskystintomis propano – butano dujomis iš balionų arba iš suskystintų dujų rezervuarų.

Naftotiekis. Pakruojo rajono šiaurinę teritorijos dalį (Žeimelio seniūniją) kerta naftotiekis.

Apibendrinta išvada**2.4.2 3.2 lentelė. Pakruojo rajono energijos tiekimo sistemos strateginis vertinimas**

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Veiksmų programos rodikliai	-	-	-	-	-	-
Elektros energijos gamyba, tenkanti vienam gyventojui, kWh	2003/2005	2.338 (2005 m.)	1.420 (2003 m.)	1.392 (2003 m.)	-	-
Kiti rodikliai	-	-	-	-	-	-
Elektros energijos sunaudojimas, tenkantis 1.000 - iui gyventojų, GWh/metus	2005	2,35	1,62	1,42	Didelis	Silpnybė (vertinant ūkio rodiklius)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.4.3 Aplinkos apsauga

2.4.3.1 Saugomos teritorijos

Saugomų teritorijų sistemą Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje sudaro:

- konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos (biosferos poligonas, draustiniai, gamtos paveldo objektai);
- ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos (ekologinės apsaugos zonos).

Konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos. Ypatingos vertės kraštovaizdžio išteklius Pakruojo rajone sudaro valstybiniai draustiniai, biosferos poligonas ir gamtos paveldo objektai. (žr. 2.4.3.1.1 lentelė). Visų draustinių būklė yra gera.

Pakruojo rajono teritorijoje yra:

Valstybiniai draustiniai (bendras plotas 1769 ha):

1. Linkuvos geomorfologinis draustinis;
2. Daugyvenės hidrografinis draustinis;
3. Glėbavo pedologinis draustinis;
4. Laumekių botaninis draustinis;
5. Laumenio botaninis zoologinis draustinis;
6. Draumėnų kraštovaizdžio draustinis.

Biosferos poligonas:

1. Gedžiūnų miško biosferos poligonas.

Gamtos paveldo objektai:

1. Geologiniai objektai;
2. Geomorfologinis objektas;
3. botaniniai objektai.

Į valstybės saugomų gamtos paveldo objektų sąrašą, patvirtintą LR Aplinkos ministro įsakymu (Žin., 2005, Nr. 71-2566), Pakruojo rajone įtraukti 3 geologiniai objektai: Bulotiškio, Kundročių akmenys ir Raudonpamūšio atodanga, geomorfologinis objektas – Lapgirio ozas bei 5 botaniniai objektai – ažuolai.

Vertingiausi Pakruojo rajono gamtos paveldo objektai: Kundročių akmuo, Raudonpamūšio atodanga ir Lapgirio ozas LR Vyriausybės nutarimu paskelbti gamtos paminklais (Žin., 2000, Nr. 24-621).

2.4.3.1.1 lentelė. Saugomos teritorijos ir objektai

Eil. Nr.	Rūšis, pavadinimas	Žemės kadastro vietovė	Plotas, ha	Paskirtis
Valstybiniai draustiniai				
1.	Linkuvos geomorfologinis draustinis	Kalpokų, Triškonių	742	saugoti Linkuvos pakraštinio moreninio gūbrio fragmentą
2.	Daugyvenės hidrografinis draustinis	Žvirblonių, Plaučiškių	171	saugoti negilaus salpinio slėnio stipriai vingiuotą Daugyvenės vidurupio atkarpą
3.	Glėbavo pedologinis draustinis	Mikoliškio	85	išsaugoti Mūšos-Nemunėlio lygumos velėninius glėjinius priemolio dirvožemius

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

4.	Laumekių botaninis draustinis	Griepėdžių	43	išsaugoti Mūšos-Nemunėlio lygumų plačialapių miškų augalų bendrijas su retų rūšių augalų augavietėmis
5.	Laumenio botaninis zoologinis draustinis	Lauksodžio, Degėsių	642	išsaugoti retus plėšriuosius paukščius bei būdingus jų biotopus, nendrių rupūžių populiacijas
6.	Draumėnų kraštovaizdžio draustinis	Medikonių, Preičiūnų	257	išsaugoti Šiaurės Lietuvos moreninėms lygumoms būdingą kraštovaizdį
Europinės Bendrijos saugoma teritorija				
7.	Gedžiūnų miško biosferos poligonas	Pamūšio, Sosdvario, Triškonių, Mažeikonių, Dvariškių, Lygumų, Šukonių	13.693	išsaugoti perinčių erelių rėksnių (<i>Aquila pomarina</i>) buveines
Gamtos paveldo objektai				
8.	Bulotiškio akmuo	Griepėdžių	-	
9.	Kundročių akmuo	Preičiūnų	-	
10.	Raudonpamūšio atodanga	Guostagalio	-	
11.	Lapgirio ozas	Kauksnujų	-	
12.	Ažuolas	Gačionių	-	
13.	Klovainių ažuolas	Klovainių	-	
14.	Klovainių storasis ažuolas	Klovainių	-	
15.	Rozalimo ažuolas	Rozalimo		
16.	Storasis ažuolas	Pamūšio		
			15.633	

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

2.4.3.1.2 lentelėje pateikta charakteristika apie gamtos objektus, kurie galėtų būti įtraukti į savivaldybės gamtos objektų sąrašą.

2.4.3.1.2 lentelė. Pakruojo rajone skelbtini saugomais gamtiniais objektais

Eil. Nr.	Objektas	Vieta	Reikšmingi Požymiai	Aukštis (cm)	Plotis (cm)	Ilgis (cm)	Apimtis (cm)
Atodangos							
1.	Gedžiūnų dolomitinė atodanga	Gedžiūnų k.	Kairysis Mūšos krantas	300	-	600	-
Akmenys							
2.	Aleknaičių	Aleknaičių k.	Ovali forma	225	240	320	950
3.	Bulotų	Bulotų k.	Plokščia forma	175	310	570	1410
4.	Dūčių	Dūčių k.	Stačia, piramidiška forma	435	85	450	1070
5.	Jovaišių	Jovaišių k.	Stačiakampė kūgiška forma	230	140	275	690
6.	Klovainių	Klovainių k.	Piramidiška forma, juodos spalvos	210	110	440	940
7.	Mažučių	Mažučių k.	Stati, piramidiška forma	270	180	220	740
8.	Pagirių	Pagirių k.	Stati forma, karbuota briauna	245	160	230	720
9.	Ruponių	Ruponių k.	Kūgiška forma	180	180	280	860
10.	Sutkūnų	Sutkūnų k.	Stačiakampio forma	180	140	200	680

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Iki 2003 m. Pakruojo rajone saugomos teritorijos sudarė 12,00 proc. šalies ploto. Šiuo metu saugomos teritorijos sistema užima virš 998 tūkst. ha, t.y. apie 15,3 proc. šalies ploto. Pakruojo rajono savivaldybės saugomos teritorijos iki 2004 m. sudarė tik 1,34 proc. rajono teritorijos.

Atskirą saugomų teritorijų grupę sudaro kultūros paveldo objektai (nekilnojamosios kultūros vertybės): 3 urbanistinės vietovės (Linkuva, Rozalimas ir Žeimelis), 17 dvarų sodybų, 16 vėjo malūnų ir 143 architektūros, istorijos, dailės bei archeologijos paminklų.

2.4.3.2 Nuotekų išleidimas

Bendras nuotekų tinklų ilgis Pakruojo rajone yra 69,40 km, o nuotekų tinklų eksploatuojamų pagal sutartis 22,7 km. UAB „Pakruojo vandenys“ duomenimis kanalizacijos sistemos būklė yra prasta.

Yra gyvenviečių, kaimų individualių gyvenamųjų namų kvartalų, kuriuose visiškai nėra nuotekų tinklų bei jų valymo įrengimų. Čia nuotekos išleidžiamos į nuotekų surinkimo rezervuarus, kurie yra nepritaikyti joms surinkti ir neturi izoliacinio pagrindo. Prisipildžius rezervuarams, nuotekos ne visada išvežamos į nuotekų valyklas.

Prisijungimų prie centralizuotos nuotekų sistemos skaičius svyruoja nuo 10 proc. iki 77 proc. Pakruojo mieste yra 11 nuotekų išsėmimo duobių, kurių bendras tūris yra 50 m³. Linkuvoje yra 22 nuotekų išsėmimo duobės, kurių bendras tūris yra 120 m³.

Iš visų gyvenviečių, išskyrus Lygumas, Jovarus, Šukonis, nuotekos, išvalytos vietiniuose nuotekų valymo įrenginiuose, išleidžiamos į aukščiau lentelėje nurodytas upes. Lygumų mstl. valymo įrenginių nėra. Baigiami statyti valymo įrenginiai į kuriuos pateks nuotekos iš Lygumų pagrindinės mokyklos ir vieno gyvenamo namo. Išvalytos nuotekos bus išleidžiamos į Kruojos upę. Šukionių k. valymo įrenginiai statomi tik mokyklos nuotekoms valyti. Padubysio k. nuotekoms naudojami filtracijos laukai, išleidimo taškų nėra. Žvirblonių ir Degesių kaimų nuotekų valymo įrenginių savininkai yra ne UAB „Pakruojo vandentiekis“, todėl nuotekų išleidėjai nežinomi.

Nuotekų apskaita Pakruojuje, Linkuvoje, Žeimelyje, Pamūšyje (Klov. sen.) atliekama debitomačiais, o kituose Pakruojo rajono nuotekų valyklose pagal siurblio našumą ir siurblio motovalandą.

Viso yra 5 laikinos dumblo saugojimo aikštelės, kiekvienos jų plotas 900 m². Bendras aikštelių plotas 4.500 m². Per parą yra išvaloma apie 868,2 m³ nuotekų. Pakruojo nuotekų ir lietaus vandens surinkimo sistema yra mišrioji.

Lietaus vandens ir nuotekų sistemos. Šiaulių apskrityje lietaus vanduo nuo žaliųjų plotų ir kietųjų dangų yra apyšvaris. Įmonių vandenys nuvedami į valymo įrenginius arba paviršinio vandens telkinius. Lietaus nuotekų sistema yra nepakankamai išplėtotą, būklė prasta, vamzdynai neremontuoti, vanduo dažniausiai išleidžiamas nevalytas.

Pakruojo rajone infiltracija į vamzdynus yra maždaug 37 proc. Daugelis avarijų nuotekų vamzdynuose atsiranda dėl plieninių dalių korozijos ir ketinių vamzdžių gedimų.

Pakruojo rajone lietaus nuotekoms surinkti skirtų kanalizacijos tinklų ilgis nėra žinomas. Lietaus surinktųjų skaičius taip pat nėra žinomas. Specialiai lietaus nuotekoms valyti skirtų įrenginių nėra. Lietaus nuotekos yra nevalomos išskyrus tuos atvejus, kai lietaus vanduo patenka į buitinių nuotekų valymo įrenginius. Dėl visų šių priežasčių lietaus nuotekų tinklus tiek miesto, tiek kaimo teritorijose būtina renovuoti arba kloti iš naujo.

2.4.3.3 Vandens sunaudojimas

Gruntiniai vandenys Pakruojo regione yra palyginti švarūs, tačiau šio vandens kokybę mažina didelis geležies, karbonatų (vanduo yra kietas) kiekis.

Pakruojo rajono gyventojai geriamą vandenį naudoja iš centralizuoto vandentiekio tinklo, privačių šachtinių šulinių bei artezinių gręžinių. Pakruojo rajone yra įrengta ir išgręžta apie 380 įvairios paskirties gręžinių. Didžiąją jų dalį sudaro gręžiniai skirti gėlo požeminio vandens eksploatacijai. 40 požeminio vandens gręžinių priklauso vienintelei visame rajone centralizuotai gyventojus geriamuoju vandeniu aprūpinančiai įmonei UAB „Pakruojo vandentiekis“. Iš jų veikiantys yra 25, 13 yra užkonservuoti, 2 užšampuoti. Taip pat UAB „Pakruojo vandentiekis“ priklauso 17 vandens bokštų, iš kurių tik 7 yra veikiantys. Gręžiniuose instaliuotų siurblių skaičius yra 24 vnt. Visi jie nauji ir veikia gerai.

Šiuo metu tik Linkuvos, Petrašiūnų, Pamūšio ir Žeimelio kaimų vandenvietės turi vandens kokybės gerinimo įrenginius. Juose yra mažinamas bendras geležies kiekis.

Bendras vandens suvartojimas. Vidutinis buitinis suvartojamo vandens kiekis rajone – 56 l/d. Iš tiesų, visos gyvenvietės per dieną suvartoja maždaug plus 10 proc. arba minus 10 proc. Paros vandens norma rajone 125 l/d. Vidurkį stipriai įtakoja nenormalūs trijų gyvenviečių dydžiai ir labiau visuomeninės įstaigos, bet ne pramonė.

2.4.3.3.1 lentelė. Pakruojo rajono vandens suvartojimas

Metai	Pakruojo r. susidarančių nuotekų kitimas, tenkantis vienam gyventojui (Ltr)	Vandens suvartojimas, tenkantis vienam gyventojui (Ltr)	Vandentiekio vartotojų skaičiaus kaita
2005	49,3	49,2	8.798
2004	51,1	47,8	8.466
2003	53,9	50,3	7.684
2002	68,2	75,5	6.457

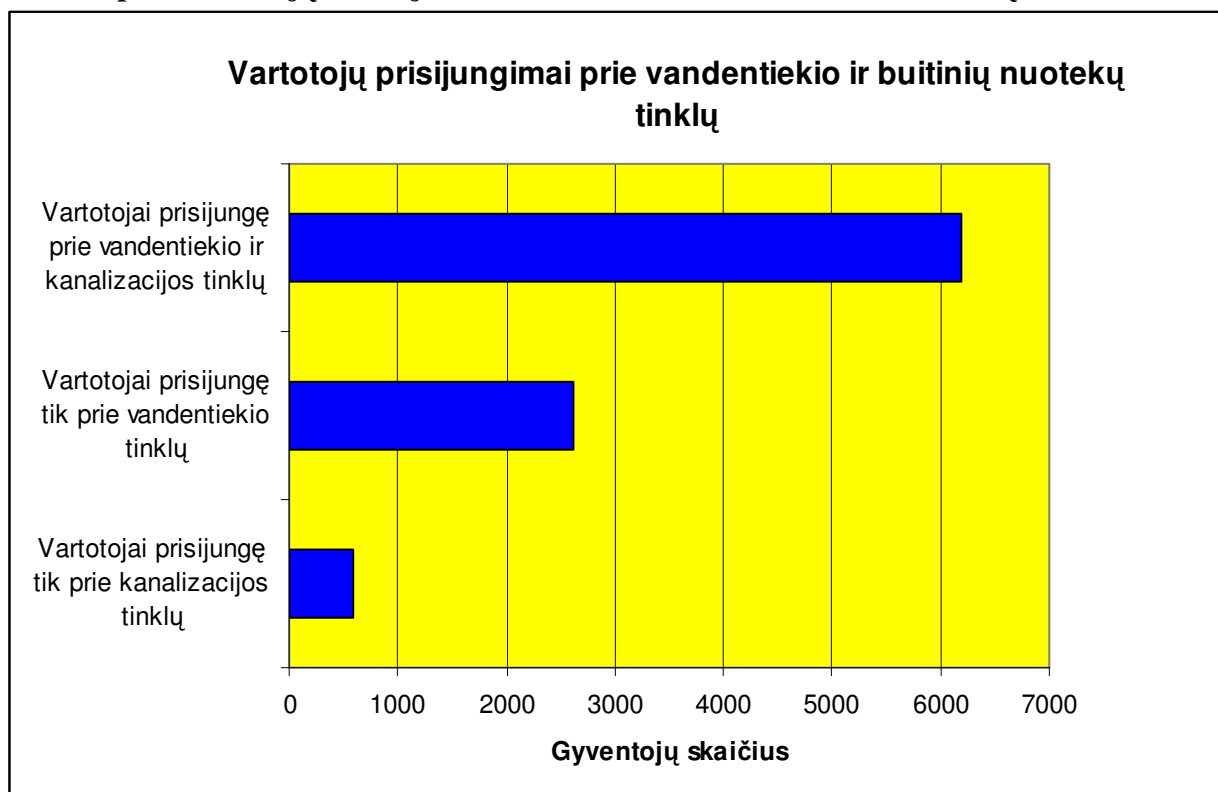
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

- Vanduo ruošiamas tik Petrašiūnų kaime, Linkuvos mstl., Žeimelio ir Pamūšio gyv. (Klov. sen.).
- Visos tiekimo sistemos gali nutraukti paslaugą, jei sugestų bet koks sistemos komponentas, kadangi nėra vandens kaupimo rezervuaro.
- Vandens bokštai neveikiantys, o slėgį sistemose užtikrina dažnio keitikliai.

UAB „Pakruojo vandenys“ vandentiekio tinklų ilgis 103,0 km. Eksploatuojamų tinklų ilgis pagal sutartis 35,7 km. Nors geriamojo vandens bandiniai paimti iš gręžinių viršija tik indikatorinius rodiklius, tačiau galiniuose taškuose, kol vanduo pasiekia vartotoją, vanduo žymiai suprastėja dėl blogos vamzdžių būklės. Daugelį tinklų reikia renovuoti.

Vandens užterštumo rodikliai labiausiai pasireiškiantys Pakruojo rajone yra padidėjęs bendrosios geležies kiekis, drumstumas bei amonis. Geriamojo vandens tarša nuo sezonų kaitos nepriklauso. Pagal UAB „Pakruojo vandentiekis“ pateiktus duomenis, didžioji dalis yra prisijungę ir prie vandentiekio ir prie buitinių nuotekų tinklų. Kiti vartotojai yra prisijungę tik prie vandentiekio arba tik prie buitinių nuotekų sistemos. Šis pasiskirstymas pateiktas 2.4.3.4.1 paveiksle.

2.4.3.3.1 pav. Vartotojų naudojimosi centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklais skaičius

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

2.4.3.4 Teršalai

2.4.3.4.1 Oro tarša

Aplinkos oro kokybei didžiausią įtaką daro transportas, pramonė ir energetika, žemės ir namų ūkis. Nors aplinkos orą veikia skirtingi ūkio sektoriai, šiuo metu koordinuotai vykdoma tik teršalų, išmetamų iš leidimais kontroliuojamų stacionarių taršos šaltinių, apskaita pagal apskritis ir savivaldybes. Taigi dėl duomenų trūkumo nėra galimybės nustatyti, kokią dalį visoje oro taršoje Pakruojo rajone sudaro kiekvieno ūkio sektoriaus teikiamos taršos.

Transportas, kitaip mobilieji taršos šaltiniai, neabejotinai daro įtaką oro kokybei Pakruojo rajono teritorijoje. Tačiau tikslių duomenų apie tai, kokią dalį mobilių taršos šaltinių išmetami teršalai sudaro Pakruojo rajone, nėra.

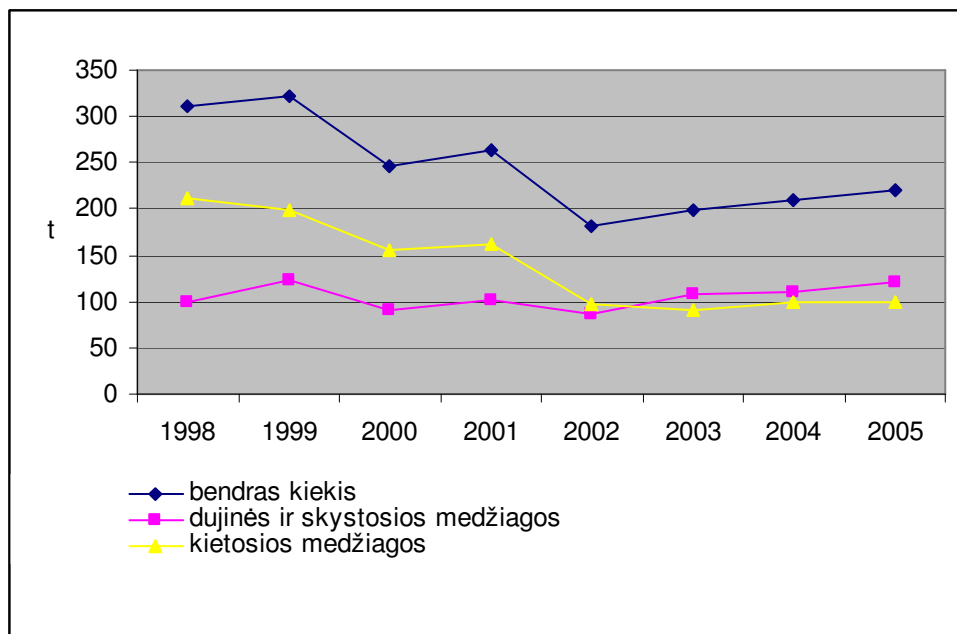
Namų ūkis daro įtaką aplinkos oro kokybei, tačiau šis taršos šaltinis iki šiol nėra deramai kontroliuojamas. Iš privačių gyvenamųjų namų kaminų išmetama nemažai teršalų. Jų ypač padaugėja šaltuoju metų laiku, kai smarkiai kūrenamos krosnys, o meteorologinės sąlygos nėra palankios jiems išsisklaidyti. Tai ypač aktualu Pakruojuje, Linkuvoje, Žeimelyje, kur užstatymo tankumas yra sąlyginai didelis.

Teršalų išmetimas iš stacionarių taršos šaltinių. Labiausiai aplinkos orą rajone teršia (pagal išmetamų teršalų kiekį nuo labiausiai teršiančių):

- UAB „Pakruojo šiluma“ (Pakruojo sen.);
- AB „Dolomitas“ (Klovainių sen.);
- AB „Pamūšio linai“ (Klovainių sen.);
- AB „Klovainių skalda“ (Klovainių sen.);

- AB „Šiaulių grūdai“ Pakruojo malūno katilinės (Pakruojo sen.);
- Linkuvos pensionatas (Linkuvos sen.);
- AB „Panevėžio keliai“ Pakruojo asfalto bazė (Pakruojo sen.);
- ŽŪK „Getautų ūkininkas“ (Klovainių sen.).

2.4.3.4.1.1 pav. Teršalų išmetimo į orą kitimas Pakruojo rajone

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Iš septynių Šiaulių apskrities savivaldybių pagal 2005 m. statistinius duomenis Pakruojo rajonas yra ketvirtoje vietoje pagal bendrą išmetamų teršalų kiekį į atmosferą, nors šis rodiklis ir sudarė tik 3,75 proc. visų Šiaulių apskrities teritorijoje išmetamų teršalų. Lyginant oro taršą Pakruojo rajone su besiribojančių tiek Šiaulių, tiek Panevėžio apskrities savivaldybių rodikliais, matyti, kad Panevėžio rajone yra išmetama 1,12 kartų, o Radviliškio rajone net 2,06 kartų daugiau nei Pakruojo rajono teritorijoje. Palyginti su visomis Lietuvoje į atmosferą išmetamomis medžiagomis Pakruojo rajono „indėlis“ 2005 metais tesudarė 219,3 tonų per metus, t.y. 0,25 proc.

Tačiau, vertinant pagal kitokį kriterijų, – kietųjų teršalų emisiją vidutiniškai 1 km² – Pakruojo rajono padėtis nėra tokia palanki. Šis rodiklis 2005 m. buvo 1,26 karto didesnis nei visos Lietuvos teritorijos vidurkis, jis yra didžiausias ir besiribojančių savivaldybių tarpe.

2.4.3.4.2 Vandenu tarša

Požeminio vandens ištekliai yra pagrindinis geriamojo vandens šaltinis, todėl jo kokybės užtikrinimas yra labai svarbus tiek aplinkosauginiu, tiek žmogaus sveikatos požiūriu. Pakruojo rajone požeminis vanduo ūkio reikmėms išgaunamas iš vandenviečių. Pramonės reikmėms požeminis vanduo nėra naudojamas.

Paminėtinas šiuo metu potencialus požeminio vandens taršos šaltinis – UAB „Saerimner“ kiaulininkystės kompleksas, esantis Veselkiškių kaime Linkuvos seniūnijoje. Kompleksui nustatyta 1.000 m sanitarinė apsauginė zona. Šiuo metu Pakruojo rajone patvirtinti du detalieji planai dėl kiaulių penėjimo kompleksų statybos – UAB „Oltas“ kompleksas Siečių k. Klovainių sen. ir UAB „Sofita“ kompleksas Palašmenio k. Klovainių sen. Šie kompleksai nors ir mažesnių

nei UAB „Saerimner“ gamybinių pajėgumų (jiems nustatytos 500 m sanitarinės apsaugos zonos) dėl savo veiklos pobūdžio taip pat yra nauji potencialūs požeminio vandens taršos židiniai.

Paviršinio vandens kokybė priklauso nuo teršalų, patenkančių į vandens telkinius kiekių ir savybių, bei pačių vandens telkinių ypatybių. Labiausiai vandens telkinius teršia namų ūkis, žemės ūkis ir pramonė.

2004 m. Pakruojo rajono teritorijoje nuotekų į vandenį išleista net 47 proc. daugiau nei 2003 m., o 2005 m. išleistų nuotekų sumažėjimas yra palyginti nedidelis – tik 3 proc. Tokią situaciją galima paaiškinti padidėjusiomis žemės ūkio gamybos apimtėmis (2004 m. savo veiklą pradėjo UAB „Saerimner“ kiaulių kompleksas).

Pakruojo rajone nuotekų į paviršinius vandenį yra išleidžiama mažiausiai palyginus su besiribojančių savivaldybių ir visų Šiaulių apskrities savivaldybių rodikliais.

2005 m. Pakruojo rajono savivaldybėje išleista 2,5 proc. (2003 m. dar mažiau – tik 1,7 proc.) Šiaulių apskrities teritorijoje išleistų nuotekų ir tik 0,01 proc. visoje šalyje išleistų nuotekų. Tokie maži rodikliai dar kartą patvirtina, kad Pakruojo rajono teritorija neišsiskiria tarp kitų teritorijų ypatinga vandenų tarša. Pažymėtina ir tai, kad Pakruojo rajone per nagrinėjamą laikotarpį vandenys nebuvo teršiami visiškai nevalytomis nuotekomis, o nepakankamai išvalytos 2005 m. sudarė kiek daugiau nei 1,2 proc. visų išleistų nuotekų.

2.4.3.4.3 Dirvožemio tarša

Dirvožemio būklė priklauso nuo geologinės aplinkos taršos židinių pavojingumo ir technogeninės taršos. Potencialūs geologinės aplinkos taršos šaltiniai – tai ūkinės veiklos objektai (degalinės, sąvartynai, veikiančios bei neveikiančios fermos ir pan.), kuriuose saugomos, naudojamos ar šalinamos teršiančios medžiagos. Jie kelia grėsmę geologinės aplinkos: dirvožemio, grunto ir požeminio vandens kokybei. Taršos židinių išsidėstymas netiesiogiai parodo technogeninės apkrovos intensyvumą ir neigiamų aplinkos kokybės pokyčių tikimybę. Inventorizuojant šiuos židinius, preliminariai vertinamas jų pavojingumas. Tai leidžia išskirti šių objektų tvarkymo prioritetus.

Bendru atveju pagrindiniai potencialūs dirvožemio taršos šaltiniai gali būti: geležinkelio stotys, pesticidų sandėliai, skystų naftos produktų saugyklos ir kiti objektai, kuriuose yra saugomos, naudojamos ar šalinamos teršiančios medžiagos (degalinės, filtracijos laukai, sąvartynai ir pan.), buvusių karinių dalinių teritorijos, pramonės įmonių, magistralinių ir krašto kelių teritorijos bei jų įtakos zonos. Dirvožemio tarša yra neatsiejama nuo kitų išteklių (paviršinio ir požeminio vandens) kokybės.

Šiuo metu Pakruojo rajone pesticidų atliekų nėra.

2.4.3.5 Atliekų tvarkymas

Atliekų tvarkymas Pakruojo rajone šiuo metu kelia nemažai rūpesčių. Daugybė atliekų, kurios galėtų būti panaudotos kaip antrinės žaliavos, patenka į sąvartynus, kurių dauguma neatitinka elementarių aplinkos apsaugos reikalavimų. Į sąvartynų SAZ įeina įvairūs objektai: miškai, upeliai, melioracijos grioviai ir kt. Daugelis sąvartynų įrengti apleistuose karjeruose, kur kyla didelis tiesioginio sąlyčio su požeminiais vandenimis pavojus. Sąvartynai įrengti be inžinerinio paruošimo, nėra apsauginių grunto pylimų, nesurenkamas sąvartynų filtratai, biodujos, neįrengti gręžiniai požeminio vandens kokybės kontrolei, nevykdoma šalinamų atliekų apskaita, nepakanka technikos sąvartynų eksploatacijai. Absoliuti dauguma sąvartynų įrengti savavališkai.

Atliekų surinkimo paslaugos teikiamos Pakruojo ir Linkuvos miesteliuose bei 49 gyvenvietėse ir kaimuose. Rajone veikia 1 komunalinio ūkio tarnyba – tai UAB „Pakruojo komunalininkas“. Dalinai atliekų surinkimo paslaugas teikia UAB „Švarinta“.

Atliekų tvarkymą regione organizuoja Apskritis viršininko administracija, Savivaldybės, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (ŠRATC) bei atliekų tvarkytojai (atliekų surinkimo paslaugas teikiančios įmonės).

Visos komunalinės atliekos, surinktos atliekų tvarkytojų iš gyvenamųjų teritorijų, įmonių, viešųjų įstaigų ir kitų vietų, patenka į sąvartynus. Įmonėse, įstaigose ir organizacijose susidariusios komunalinės atliekos turėtų būti surenkamos atskirai nuo gamybos procesuose susidarančių atliekų. Faktiškai smulkiosios organizacijos, o dalis ir didesniųjų nesirūpina atliekų rūšiavimu ir pateikia jas visas kaip nerūšiuotas komunalines atliekas.

Atskirai yra surenkamos buitinės pavojingos atliekos: akumulatoriai, elektrolitas, liuminiscencinės, su gyvsidabriu lempos, baterijos, tepalinė alyva, dažai, lakai, elektroninė įranga (televizoriai, radijos ir t.t.). Gyventojai šias atliekas gali pristatyti į surinkimo punktą. O iš tolimesnių gyvenviečių buitinės pavojingos atliekos surenkamos pagal iš anksto paskelbtą grafiką (pavasariį ir rudeniį). Šios atliekos išvežamos utilizuoti.

Pakruojo rajone susidarantys atliekų kiekiai. Pagal Pakruojo rajono gyventojų skaičių, įvertinant atliekų susidarymo normas mieste ir kaime, paskaičiuoti komunalinių atliekų kiekiai. Gauti duomenys pateikti 2.4.3.5.1 lentelėje.

2.4.3.5.1 lentelė. Duomenys apie susidarančių komunalinių atliekų kiekius t/metus (paskaičiuota pagal buitinių atliekų susidarymo normas 2003 m.),

Atliekų grupės	Pakruojo rajonas
Gyventojų skaičius, viso:	29.179
mieste	7.795
kaime	21.384
Atliekų susidarymo norma	
mieste (m ³ /metus)	1,3
kaime (m ³ /metus)	0,7
Atliekų kiekis m ³ /per metus	
mieste	25.102,3
kaime	10.133,5
Atliekų kiekis tonos/per metus (iš gyventojų)	14.968,8
mieste	4.392,9
kaime	1.773,36
Atliekų kiekis tonos/per metus (iš įmonių ir įstaigų)	2.619,54
mieste	979,48
kaime	560,38
	419,1
Viso komunalinių atliekų	5.372,38

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Iš Pakruojo rajono miestų surenkama 43,4 proc. komunalinių atliekų, o iš kaimų – 56,6 proc. Be to, 18,2 proc. nuo bendro komunalinių atliekų kiekio, susidaro komunalinių atliekų iš įmonių ir įstaigų.

Į sąvartyną patenkantis atliekų kiekis yra nustatomas vizualiai, todėl šių duomenų negalima laikyti patikimais. Jie yra pateikti 2.4.3.5.2 lentelėje.

2.4.3.5.2 lentelė. Duomenys apie faktinius atliekų kiekius t/metus pagal atliekų grupes 2003m.

Eil. Nr.	Atliekų grupės	Pakruojo rajonas
1.	Mišrios komunalinės	4.042,6
2.	Pramonės atliekos	-
3.	Pakuočių atliekos	-
4.	Perdirbamos (popierius, stiklas ir kitos)	-
	Biodegraduojančios atliekos	-
	Pavoingos atliekos	-
5.	Stambiagabaritinės atliekos	-
6.	Nekomunalinės atliekos	-
7.	Sąšlavos	-
8.	Bendras atliekų kiekis	4.042,6
9.	Bendras surenkamų komunalinių atliekų kiekis ir patenkantis į sąvartyną	4.042,6

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracija, 2007

Palyginus 2.4.3.5.1 ir 2.4.3.5.2 lentelėse pateiktus duomenis, matome, kad teorinis paskaičiuotas komunalinių atliekų kiekis yra 5.372,38 tonos per metus, tuo tarpu faktinis surenkamų komunalinių atliekų kiekis yra 4.042,6 tonos per metus. Pakruojo rajono komunalinių atliekų surinkimo procentas 75 proc. Atlieku rūšiavimas Pakruojo rajone nėra organizuotas.

Atliekų šalinimo įrenginiai. Pakruojo rajone yra 26 uždaryti sąvartynai.

Apibendrinta išvada
2.4.3.5.3 lentelė. Pakruojo rajono vandentiekos ir vandenvalos bei nuotekų sistemų strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Vandens suvartojimas, tenkantis 1.000–iui gyventojų	2006	1102,4	35,5	24,2	Didelis	Silpnybė
<i>Iš jų – pramonės reikmėms</i>	2006	15,33	2,80	0,03	Didelis	Silpnybė
<i>Iš jų – žemės ūkio veikloms</i>	2006	0,67	0,51	0,28	Didelis	Silpnybė
Nepakankamai išvalytų nuotekų dalis (proc. nuo bendrai išleistų nuotekų)	2006	1,43	18,15	0,0	Didelis	Stiprybė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

2.4.4 SSGG

Stiprybės
Transporto infrastruktūra
Didelis valstybinės reikšmės kelių tinklo tankumas rajone
Energetinė infrastruktūra
Pakruojo rajono hidroelektrinės teikiamos elektros energijos panaudojimo galimybės
Išplėtotas energetikos sektorius sukuria prielaidas ekonomikos plėtrai
Žymiai išaugęs elektros energijos vartotojų skaičius
Šilumos ūkio modernizavimas ir perėjimas prie dujų kuro, o tai sudaro sąlygas mažinti neigiamą poveikį aplinkai
Skirstomieji dujotiekio tinklai, prie kurių galima prijungti naujus vartotojus be didelių investicijų
Aplinkos apsauga
Gera draustinių būklė Pakruojo rajone
Įgyvendinama regiono atliekų tvarkymo sistema

Silpnybės
Transporto infrastruktūra
Valstybinės reikšmės kelių ilgis su asfaltbetonio danga yra mažiausias Šiaulių apskrityje
Daugelyje vietų kelių danga visiškai nusidėvėjusi, žvyrkeliai sudaro didelę dalį rajono kelių
Avaringumo rodikliai gerokai aukštesni už Šiaulių apskrities ir šalies vidurkį
Rajono automobilizacijos lygis yra mažesnis už Šiaulių apskrities ir šalies automobilizacijos lygį
Pakruojo rajone nėra dviračių – pėsčiųjų takų
Investicijų trūkumas geležinkelių transporto sektoriuje, nusidėvėjusi infrastruktūra
Energetinė infrastruktūra
Didelė elektros ūkio įrangos bei tinklų dalis yra nusidėvėjusi, o tai sąlygoja didelį gedimų skaičių, mažina energijos tiekimo patikimumą ir kokybę
Didelės šilumos energijos kainos lemia mažėjančias vartojimo apimtis
CŠT sistemos yra per didelės ir nepritaikytos esamiems poreikiams
Miestelių ir kaimų dujotiekio tinklas yra labai silpnai išvystytas
Nepakankamai išplėtotas dujų tinklas, o naudojamas kietas kuras didina oro taršą, dėl to susidaro didesni šilumos nuostoliai
Aplinkos apsauga
Nepakankama vertingų kraštovaizdžio išteklių apsauga
Prasta kanalizacijos sistemos būklė
Dalyje gyvenviečių visiškai nėra nuotekų tinklų ir jų valymo įrenginių
Nepakankamai išplėtotas lietaus nuotekų sistema, būklė prasta, vamzdžiai neremontuoti, vanduo dažniausiai išleidžiamas nevalytas
Daugelį vandentiekio tinklų reikia renovuoti, nes dėl blogos vamzdžių būklės vartotoją pasiekia prastesnės kokybės vanduo
Atliekų rūšiavimas rajone nėra organizuotas
Neišplėtotas kelių infrastruktūra prie turizmo traukos objektų

Galimybės

Galimybės
Transporto infrastruktūra
Kelių būklės gerinimas sąlygos geresnį susisiekimą ir skatins paslaugų plėtrą
Išvysčius kelių tinklą padidės susisiekimo greitis, eismo saugumas ir sumažės poveikis aplinkai
Energetinė infrastruktūra
Modernizavus elektros įrenginius ir perdavimo sistemas, bus sumažinti elektros perdavimo nuostoliai
Aplinkos apsauga
Skiriant didesnę dėmesį aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimui, pagerėtų gyvenamosios aplinkos kokybė, vandens telkinių apsauga ir vandens kokybė
Gera Pakruojo rajono draustinių būklė gali sudaryti vertingas sąlygas floros ir faunos išsaugojimui

Grėsmės
Transporto infrastruktūra
Nesant lėšų kelių rekonstrukcijai, gali didėti avaringumas, transporto eksploatavimo kaštai, blogės susisiekimo sąlygos
Neskiriant lėšų dviratininkų – pėsčiųjų takų tinklų plėtrai, nebus skatinamas ekologiškų transporto priemonių naudojimas, nedidės sveikatingumo rodikliai
Energetinė infrastruktūra
Nemodernizuojant energetikos sektoriaus gali didėti energijos išlaidos ir aplinkos tarša
Neskiriant lėšų vandentvarkos objektų modernizavimui, gyventojai nesijungs prie vandentiekio ir kanalizacijos tinklų, todėl didės grėsmė gyventojų sveikatai
Aplinkos apsauga
Esant nepakankamai aplinkos apsaugai, gali sunykti vaizdingas kraštovaizdis

3. PAKRUOJO RAJONO PLĖTROS STRATEGIJA

I-2-oje Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginio plėtros plano dalyje pateikti pagrindiniai Pakruojo rajono išsivystymo netolygumai bei privalumai lyginant su Šiaulių apskritimi, rajonais ir Lietuva. Atitinkamo sektoriaus strateginio vertinimo veiksniai, pateikti atlikus esamos būklės analizę, gali turėti įtakos rajono plėtrai bei tapti vystymosi prielaidomis. Atsižvelgus į veiksmų strateginio vertinimo rezultatus, formuluojami kryptingi ateities rajono plėtros kriterijai: plėtros vizija, plėtros prioritetai, juos apibūdinantys tikslai, uždaviniai ir priemonės.

Kadangi Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginis plėtros planas buvo rengiamas, derinamas ir tvirtinamas, atsakomybės nustatomos 2008 m. rugpjūčio mėn., faktinis Pakruojo rajono plėtros planas apima 2007–2013 m.

3.1. Vizija, bendrieji vystymo tikslai ir principai

Įvertinus Pakruojo rajono strateginę būklę ir atskirų sektorių plėtros galimybes bei tendencijas, suformuluota rajono strateginė vizija:

PAKRUOJO RAJONO PLĖTROS VIZIJA IKI 2014 METŲ

Aukštos darbo ir gyvenimo kokybės, modernus bei savitas, orientuotas į žinių ekonomiką, žemės ūkio, pramonės ir verslo rajonas, pasižymintis šiais aspektais:

- Moderniai įrengta ir išplėtotą kelių infrastruktūra bei tikslingai pritaikyta geležinkelio atšaka, patogus transporto susisiekimas su regionu; modernizuotas energetinis ūkis, taupus energijos naudojimas naujuose ir renovuotuose senuose pastatuose; patrauklus gyvenamųjų vietovių architektūrinis ir urbanistinis įvaizdis; ekologiškai švari aplinka; lengvai prieinama, patikima ir efektyvi sveikatos priežiūra bei socialinės apsaugos sistema;
- Efektyvus rinkos poreikius atitinkančių specialistų kompetencijų formavimas bei gebėjimų prisitaikyti prie pokyčių ugdymas; įgyvendinama mokymosi visą gyvenimą sistemos plėtra; efektyvus įvairių sričių suaugusiųjų švietimas ir perkvalifikavimas; stiprus švietimo potencialas, integruotas į rajono ekonomiką bei sociumą; pilietinė ir konkurencingų gebėjimų rajono bendruomenė, pasižyminti eurointegracinių projektų ir procesų vadybos kompetencijomis; išplėtotą rajono bendruomenės kultūros ir sporto veiklos sistema;
- Konkurencinga pramonė ir verslas, grindžiami investicijomis į įmonių modernizavimą, inovacijų diegimą ir naujų produktų kūrimą bei tarptautinių ryšių plėtrą; pramonei ir verslui palanki paslaugų aplinka; efektyvi informacinių technologijų plėtotė; patraukli investicijoms turizmo infrastruktūra, išplėtotas Pakruojo rajono turistinis įvaizdis; patrauklus šalies ir užsienio investicijoms rajonas;
- Į vietinę ir tarptautinę rinką orientuotas, restruktūrizuotas, modernus bei konkurencingas žemės ūkis; sukurtas alternatyvus tradiciniam žemės ūkiui verslas; produktyvios miškų valdos su išplėtotą infrastruktūra, patraukli kaimo aplinka; iniciatyvios kaimo bendruomenės ir vietinės grupės, aktyvūs lyderiai.

Aukštos darbo ir gyvenimo **kokybės ir aplinkos lygį** apibrėžia šie veiksniai:

- maža skurdo rizika ir socialinė atskirtis;
- geras kokybiškų viešųjų paslaugų (švietimo, sveikatos priežiūros ir kt. prieinamumas;
- palankios darbo sąlygos asmens saugumui (fizinis, socialinis, ekonominis), savęs realizavimui;
- palankios sąlygos asmens dalyvavimui vietos bendruomenių veikloje.

Pakruojo rajono vizijai siekti keliami šie ilgalaikiai socialiniai - ekonominiai **tiksiai**:

- subalansuota rajono ekonomikos plėtra;
- gyvenimo lygio kilimas rajone;
- rajono patrauklumo investicijoms didinimas;
- rajono įmonių konkurencingumo didinimas;
- efektyvus įvairių finansinių mechanizmų paramos įsisavinimas.

Siekiant numatytų ilgalaikių socialinių - ekonominių tikslų, laikomasi šių pagrindinių Pakruojo rajono **vystymo principų**:

- subalansuota teritorijos plėtra (inžinerinė, aptarnavimo, viešųjų paslaugų infrastruktūra) - mažinami teritoriniai Pakruojo rajono išsivystymo skirtumai;
- aplinkos apsauga - racionalus vietos išteklių panaudojimas, palankių sąlygų rajono gyventojams naudotis infrastruktūra sudarymas, paslaugomis ir kitomis priemonėmis, tausojančiomis aplinką;
- racionalus planavimas, valdymas ir kontrolė - numatomų priemonių įgyvendinimo užtikrinimas, grįžtamuju ryšiu paremtas sprendimų priėmimas;
- lygių galimybių įgyvendinimas - lygių galimybių užtikrinimas kiekvienam Pakruojo rajono gyventojui ir įvairioms gyventojų grupėms švietimo, socialinės, kultūros, užimtumo ir kt. srityse;
- gyventojų, jų grupių, verslo subjektų, vietos valdžios organų ir kitų institucijų **vieninga** veikla – planavimas, planuojamų priemonių įgyvendinimas, pasiektų rezultatų vertinimas, tęstinumas;
- vykdomų vietos politinių sprendimų **viešumas** – visuomenės, Pakruojo rajono bendruomenės dalyvavimo užtikrinimas rajono plėtroje, sprendimų priėmimo procese.

3.2. Pakruojo rajono vystymo prioritetų nustatymas, vystymo priemonės ir įgyvendinimo planas

Pakruojo rajono strateginės **plėtros prioritetai** derinami su Šiaulių regiono plėtros plane 2007-2013 m. numatytais apskrities vystymosi prioritetais:

I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA
II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA
III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI
IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO

MODERNIZAVIMAS

Pakruojo rajono plėtros strategija, užtikrinanti vizijos ir plėtros prioritetų įgyvendinimą, išdėstyta formuluojant strateginius tikslus bei uždavinius ir apibūdinant strategines priemones šiems tikslams realizuoti. Strategija bus įgyvendinama, rengiant ir realizuojant strategines priemones atitinkančius projektus.

3.2.1. I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA

Šio prioriteto investicijos nukreiptos paramos institucijų verslo skatinimui ir plėtrai sukūrimui ir modernizavimui Pakruojo rajone. Pakruojo rajono savivaldybė planuoja remti įmonių verslo iniciatyvas, prisidėti prie jų finansavimo, taip skatinant darbo vietų augimą, eksporto plėtrą ir našumo augimą. Savivaldybė taip pat planuoja aktyvias investicijas į turizmo infrastruktūros vystymą, taip sudarant vietas verslininkams kuo geresnes veiklos sąlygas bei pritraukiant į rajoną aktyvių turistų srautus.

Pagrindinės investicijos planuojamos:

- Viešųjų paslaugų verslui programų įgyvendinimui;
- Smulkaus ir vidutinio verslo paramai;
- Verslo paramos institucijų modernizavimui;
- Turizmo infrastruktūros plėtrai (programų, strategijų, rinkodaros priemonių rengimas, kultūros paveldo objektų restauravimas, rekreacinių teritorijų išvystymas, kultūrinio, pažintinio turizmo objektų modernizavimas ir plėtra, sporto objektų pritaikymas turizmui, vandens turizmo plėtra ir pritaikymas turizmui, lankytinų turizmo objektų informacinės sistemos plėtra).

Įgyvendinus I prioriteto „Progresyvi rajono pramonės, verslo ir turizmo plėtra“ priemones, būtų skatinama aktyvi parama verslo plėtrai Pakruojo rajone, didinant darbo našumą ir produktyvumą, generuojant didesnes pajamas. Taip siekiama, kad verslo apimtys Pakruojo rajone augtų ir taip prisidėtų prie paties rajono finansinio bei ekonominio išsivystymo. Tokia verslo aplinka taip pat skatintų rajono ekonomikos augimą, gyventojų ekonominio saugumo užtikrinimą, investavimo galimybių plėtrą.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Progresyvi rajono pramonės, verslo ir turizmo plėtra	<i>1. Skatinti ir remti verslo įmonių steigimąsi ir plėtrą</i>	1.1 Teikti paramą ir plėtoti konsultacines paslaugas bei užtikrinti SVV galimybes pasinaudoti teikiamomis paslaugomis
	<i>2. Gerinti verslo aplinką ir sudaryti palankesnius veiklos sąlygas</i>	2.1 Modernizuoti ir kurti naujas verslo paramos institucijas
	<i>3. Didinti turizmo potencialą ir efektyviau išnaudoti turizmo išteklius</i>	3.1 Pritaikyti paveldo objektus ir gamtos vertybes efektyviam turizmui

		3.2 Plėtoti turizmo informacinę sistemą Pakruojo rajone 3.3 Plėtoti konferencinio, rekreacinio, sportinio, kultūrinio turizmo infrastruktūrą
--	--	---

3.2.2. II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA

Šio prioriteto investicijos yra nukreiptos sveikatos infrastruktūros, socialinių paslaugų, kelių infrastruktūros, dviračių takų ir pėsčiųjų takų, urbanistinės infrastruktūros, švietimo infrastruktūros, kultūros įstaigų infrastruktūros, vandens ir nuotekų infrastruktūros kūrimą bei atnaujinimą.

Gerinant Pakruojo rajone teikiamų socialinių, sveikatos paslaugų kokybę, reikalingas infrastruktūros ir bazinės įrangos atnaujinimas rajono įstaigose (ligoninėse, sveikatos priežiūros centruose, dienos užimtumo centruose, pensionatuose, vaikų namuose, savarankiško gyvenimo namuose ir kt.). Su šių įstaigų paslaugų teikimu rajono gyventojai susiduria kiekvieną dieną ir jų paslaugų kokybė atspindi rajono išsivystymo lygį.

Itin didelis demesys bus teikiamas kelių infrastruktūrai, urbanistinei miestų, miestelių ir kaimų infrastruktūrai sutvarkyti ir patrauklumui padidinti. Ši veikla prisidės prie turizmo patrauklumo didinimo ir bendros gyvenimo kokybės.

Siekiant sumažinti aplinkos teršimą Pakruojo rajone bei visoje apskrityje, reikalingas nuotekų valymo įrenginių atnaujinimas, eksploatuojamų sąvartynų modernizavimas, anksčiau eksploatuotų sąvartynų likvidavimas, šilumos tinklų modernizavimas.

Vystant kultūrinį ir pažintinį turizmą bei gerinant kultūrinio gyvenimo infrastruktūrą rajone, numatoma dalį investicijų skirti kultūros cenrų atnaujinimui, modernizavimui, bibliotekų pritaikymui.

Derinant II prioriteto priemones, būtų užtikrintas ilgalaikis prioriteto poveikis, numatantis rajono gyventojų gyvenimo kokybės didinimą, plečiant ir modernizuojant susisiekimo, sveikatos, švietimo, socialinių, kultūros įstaigų infrastruktūrą.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Sveika, saugi, kokybiška gyvenimo aplinka	1. Gerinti sveikatos apsaugos infrastruktūrą ir užtikrinti optimalų paslaugų prieinamumą bei kokybę	1.1 Modernizuoti sveikatos priežiūros įstaigas rajone, diegti informacines sistemas
	2. Plėsti socialinių paslaugų tinklą, užtikrinti optimalų socialinių paslaugų prieinamumą bei kokybę, kurti socialinės apsaugos sistemą, mažinančią socialinę atskirtį	2.1. Modernizuoti socialinių paslaugų infrastruktūrą rajone 2.2. Užtikrinti pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją
	3. Modernizuoti ir vystyti Pakruojo rajono kelių infrastruktūrą, gerinant susisiekimą, mažinant oro taršą,	3.1 Plėtoti kelių infrastruktūrą tiesiant naujus ir rekonstruojant esamus kelius, gatves, apvažiavimus

	<i>didinant saugumą keliuose</i>	<p>3.2 Tiesti ir atnaujinti dviračių takus</p> <p>3.3 Plėtoti kelių infrastruktūros informacinę sistemą</p> <p>3.4 Plėtoti urbanistinę infrastruktūrą rajone atnaujinant viešąsias erdves ir pritaikant jas gyventojų poreikiams (techninės dokumentacijos rengimas)</p>
	<i>4. Tobulinti švietimo, kultūros paslaugų įstaigų tinklą rajone, gerinant paslaugų kokybę bei prieinamumą gyventojams</i>	<p>4.1 Modernizuoti ir plėtoti ikimokyklinio, pradinio, vidurinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą</p> <p>4.2 Modernizuoti ir plėtoti profesinio rengimo įstaigų infrastruktūrą</p> <p>4.3 Modernizuoti ir plėtoti kultūros įstaigų, centrų infrastruktūrą</p> <p>4.4 Plėsti ir atnaujinti bibliotekų tinklą rajone</p>
	<i>5. Siekti geresnės aplinkos kokybės, ypatingą dėmesį skiriant energijos panaudojimo efektyvumui didinti</i>	<p>5.1 Plėtoti ir atnaujinti elektros energijos paskirstymo tinklus, didinant energijos prieinamumą vartotojams, urbanistinės infrastruktūros plėtra</p> <p>5.2 Energijos naudojimo efektyvumo didinimas viešajame ir privačiame sektoriuose</p> <p>5.3 Šilumos energijos ir dujų tiekimo sistemos modernizavimas ir optimizavimas</p> <p>5.4 Gyventojų pavežėjimo efektyvumo didinimas, optimalaus susisiekimo užtikrinimas</p>
	<i>6. Gerinti vandens ir nuotekų paskirstymo infrastruktūrą, optimizuoti atliekų surinkimo ir paskirstymo sistemą</i>	<p>6.1 Vandens ir nuotekų tinklų rekonstravimas ir tiesimas</p> <p>6.2 Užterštų teritorijų valymas ir ekologinės sistemos atkūrimas</p> <p>6.3 Atliekų tvarkymo sistemos optimizavimas</p> <p>6.4 Aplinkosaugos informacinės sistemos tobulinimas</p>

3.2.3. III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Šio prioriteto veiklos nukreiptos savivaldybės administracijos administracinių gebėjimų stiprinimui, administravimo ir valdymo veiklai tobulinti, bendradarbiavimo tarp savivaldybės ir bendruomenių skatinimui, nevyriausybinų organizacijų paramai.

Savivaldybės administracijos gebėjimas efektyviai valdyti ir administruoti jai pavestas veiklas, užtikrina sklandų projektų įgyvendinimą bei greitą poveikį rajono bendruomenei. Siekiama įdiegti informacines sistemas, kuo labiau priartinančias rajono bendruomenės atstovus prie savivaldybės, skatinant savivaldybės administracinių gebėjimų tobulinimą ir bendruomeninio dialogo stiprinimą.

Užtikrinus prioriteto įgyvendinimą bei derinant prioriteto priemones su kitais prioritetais, būtų kuriama kuo efektyvesnė administravimo ir valdymo sistema, taip remiant ir skatinant vietos valdžios ir bendruomenės dialogą bei sklandžią rajono plėtrą.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Didėjantys ir konkurencingi žmogiškieji ištekliai	1. Didinti gyventojų ekonominę aktyvumą ir užimtumą, skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą ir užtikrinti lygias galimybes visiems dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime	1.1 Ugdyti gyventojų bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, rengti planavimo programas
	2. Didinti Pakruojo rajono gyventojų galimybes mokytis visą gyvenimą, sudarant sąlygas plėtoti dinamiškai žinių visuomenei	2.1 Tobulinti įvairių sričių suaugusiųjų švietimo kompetencijas (mokytojų, auklėtojų ir kt.)
	3. Stiprinti administracinius gebėjimus ir didinti viešojo administravimo efektyvumą	3.1 Tobulinti viešojo administravimo specialistų kompetencijas 3.2 Skatinti ir remti savivaldybės ir bendruomenių dialogą 3.3 Diegti informacines viešojo administravimo efektyvumo sistemas, gerinti viešojo administravimo infrastruktūrą

3.2.4. IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS

Šio prioriteto veiklos nukreiptos paramos žemės ūkio plėtrai ir kaimo modernizavimui sukūrimui. Šio prioriteto priemonės įgyvendins privatūs investuotojai, bendrovės. Įvertinant tai, kad Pakruojo rajone yra stipriai išvystytas žemės ūkis, įvardintų priemonių įgyvendinimas turės teigiamą poveikį rajono gyventojų gyvenimo kokybei. Numatoma kuo aktyviau modernizuoti esamus ūkius, skatinti jaunųjų ūkininkų įsikūrimą, plėtoti ir didinti ekologinius ūkius, plėsti miškingų teritorijų plotus, modernizuoti žuvininkystės ūkius. Šias priemones įgyvendins privatūs

investuotojai, tuo tarpu savivaldybės funkcija sudaryti kuo palankesnius sąlygas investuotojams įsikurti Pakruojo rajone, priimti teigiamus ir rajono plėtrą žemės ūkyje plėtojančius sprendimus.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas	1. Didinti žemės, maisto ūkio konkurencingumą	1.1 Gyvulininkystės ūkių konkurencingumo didinimas 1.2 Augalininkystės, daržininkystės ir sodininkystės ūkių konkurencingumo didinimas 1.3 Ekologinių ūkių plėtra ir skatinimas 1.4 Jaunųjų ūkininkų rėmimas
	2. Didinti miškininkystės ir žuvininkystės konkurencingumą	2.1 Miškų plotų didinimas ir panaudojimas 2.2 Žuvininkystės veiklos skatinimas ir plėtra
	3. Kaimo modernizavimas ir skirtumų tarp kaimo ir miesto mažinimas	3.1 Kaimo atnaujinimas ir plėtra, darnios kaimo bendruomenės kūrimas

4. PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007 – 2013 m. STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS PRIEMONIŲ LENTELE

I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA

1 TIKSLAS. SKATINTI IR REMTI VERSLO ĮMONIŲ STEIGIMĄSI IR PLĖTRĄ								
1 Uždavinys. Teikti paramą ir plėtoti konsultacines paslaugas bei užtikrinti SVV galimybes pasinaudoti teikiamomis paslaugomis								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiiekimo indikatorius	Pasiiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Viešųjų paslaugų verslui programų įgyvendinimas Pakruojo rajone	Suteiktos viešosios paslaugos verslui	2007–2013	Pakruojo verslo informacijos centras	500,0	700,0	-	180,0
2.	Intelektinės verslo atstovų nuosavybės plėtojimas	Parengtas mokymo paslaugų paketas verslo gebėjimams didinti, apmokyti Pakruojo rajono verslo atstovai	2009–2010	Pakruojo verslo informacijos centras	-	60,0	300,0	15,0
3.	Viešųjų verslo informacinių ir konsultacinių paslaugų kokybės gerinimas Pakruojo rajone	Pagerinta viešųjų verslo paslaugų teikimo sistema	2011	Pakruojo verslo informacijos centras	20,0	50,0	250,0	-
4.	Įmonių gyvybingumo didinimo ir verslumo skatinimo kompanijos įgyvendinimas	Įgyvendintos priemonės įmonių gyvybingumui padidinti	2012–2013	Pakruojo verslo informacijos centras	50,0	80,0	400,0	10,0
5.	Smulkaus ir vidutinio verslo parama	Paremta verslo įmonių ir ūkininkų – 200	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	1200,0	-	-	-
6.	Verslo plėtra, sukuriant darbo vietas moterims	Parama verslo įmonėms	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	214,0	-	214,0	-
					1984,0	890,0	1164,0	205,0

2 TIKSLAS. GERINTI VERSLO APLINKĄ IR SUDARYTI PALANKESNES VEIKLOS SĄLYGAS								
1 Uždavinys. Modernizuoti ir kurti naujas verslo paramos institucijas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	VšĮ Pakruojo verslo informacijos centro modernizavimas	Modernizuotas Pakruojo verslo informacijos centras	2012	Pakruojo verslo informacijos centras	120,0	120,0	600,0	-
2.	Amatų plėtra, panaudojant vietos amatų tradicijas ir vietos išteklius	Įkurtas amatų centras	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	250,0	-	250,0	-
					370,0	120,0	850,0	-
3 TIKSLAS. DIDINTI TURIZMO POTENCIALĄ IR EFEKTYVIAU IŠNAUDOTI TURIZMO IŠTEKLIUS								
1 Uždavinys. Pritaikyti paveldo objektus ir gamtos vertybes efektyviam turizmui								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Kompozitoriaus J. Pakalnio memorialinės sodybos gyvenamojo namo restauravimas	Restauruotas 1 pastatas	2010–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	110,0	-	730,0	-
2.	Steigvilių vėjo malūno restauravimas	Restauruotas 1 malūnas	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	52,5	-	297,5	-
3.	Mikniūnų kaimo karčemos restauravimas	Pastatas pritaikytas turizmui	2012	Mikniūnų bendruomenė, Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	200,0	-
4.	Rozalimo miško parko tvarkymas	Sutvarkytas 1 parkas	2010	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	200,0	-
5.	Poilsia vietės įrengimas prie Mūšos upės Gedžiūnų girininkijos teritorijoje	Įrengta poilsia vietė	2008	VšĮ Pakruojo poilsio ir turizmo centras, Pakruojo miškų urėdija	2,0	-	12,0	-

6.	Pakruojo krašto muziejaus "Žiemgala" restauravimas	Restauruotas muziejus, įvestas šildymas, kanalizacija, vandentiekis, pakeista elektros instaliacija	2008–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	467,0	1402,0	-	-
7.	Pakruojo dvaro sodybos dalies pastatų ir jos teritorijoje esančios Kruojos upės pritaikymas viešiesiems turizmo poreikiams	Išvalyta Kruojos upė, rekonstruoti dvaro pastatai	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	1212,0	-	7273,0	-
8.	Pakruojo dvaro sodybos pritaikymas turizmo reikmės	Restauruoti dvaro pastatai	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	588	-	5546	-
9.	Dalies Pakruojo dvaro sodybos pastatų restauravimas ir pritaikymas viešosioms reikmėms	Restauruoti dvaro pastatai	2008–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	1571,0	-	12240,0	-
10.	Buvusios gaisrinės pastato (Laisvės a. 10, Pakruojis) restauravimas ir pritaikymas viešiesiems turizmo poreikiams, įkūriant meno mokyklą ir amatų centrą	Įkurta meno mokykla, amatų centras	2012–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	400,0	-	3600,0	-
11.	Senosios regulos karmelitų vienuolyno ansamblio pritaikymas viešiesiems turizmo poreikiams	Restauruotas ir pritaikytas vienuolyno namas Linkuvoje	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	500,0	5000,0	5000,0
12.	Siaurojo geležinkelio infrastruktūros sukūrimas	Atkurta 6,416 km siaurojo geležinkelio atkarpa nuo Linkuvos iki Petrašiūnų	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	75,0	-	425,0	-
13.	Projektai, atskleidžiantys ir puoselėjantys krašto savitumą	Išryškinti Pakruojo krašto savitumai	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	35,0	-	140,0	-
14.	Patrauklų krašto įvaizdį formuojantys projektai	Suformuotas Pakruojo krašto įvaizdis	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	140,0	-	560,0	-
15.	Vienuolyno restauravimas (1 pastatas)	Restauruotas vienuolyno pastatas	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	2000,0	-
16.	Tryčių piliakalnio pritaikymas efektyviam turizmui, Joninių šventei	Piliakalnis	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	90,0	-	600,0	-

17.	Ekstremalaus sporto plėtra Pakruojo rajone, pritaikant jaunimo reikmėms	Įrengtos sporto, sveikatingumo, rekreacinės aikštelės jaunimui, parkai riedutininkams, riedlentininkams bei dviratininkams	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	-	1800,0	-
18.	Gamtos išteklių pritaikymas jaunimo reikmėms bei turizmo poreikiams įrengiant „Jaunimo saviraiškos parkus“	Įrengti „Jaunimo saviraiškos“ parkai Pakruojo ir Linkuvos mieste	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	800,0	-
19.	Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia	Restauruotas bažnyčios šventorius ir tvora	2009-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	700,0	-	-
20.	Peleniškių piliakalnio sutvarkymas	Sustiprinti šlaitai, įrengti laiptai, pastatytas informacinis stendas	2009-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	250,0	-	-
					6392,5	2852,0	41423,5	5000,0

2 uždavinys. Plėtoti turizmo informacinę sistemą Pakruojo rajone								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Informacinių ženklų, filmų, stendų, leidinių apie Pakruojo rajono lankytinas vietas parengimas	Ženkilai, stendai, leidiniai, informacinė medžiaga	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	340,0	100,0
2.	Linkuvos miesto galimybių studijos parengimas	Parengta galimybių studija	2009	Linkuvos seniūnija, Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	-	-
					110,0	-	340,0	100,0
3 Uždavinys. Plėtoti konferencinio, rekreacinio, sportinio, kultūrinio turizmo infrastruktūrą								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Turizmo informacinio centro įkūrimas (S. Nėries g. 4)	Pastatas pritaikytas TIC reikmėms	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	370,0	370,0	-	1000,0
2.	Rekreacinės poilsio zonos prie Paežerių tvenkinio plėtra	Pritaikytas paplūdimys turizmui	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	75,0	-	425,0	-
3.	Rekreacinės poilsio zonos Linkuvos miesto Pakalnio g. sukūrimas	1 ha plote Pakalnio g. įrengtos lauko teniso, plažo, tinklinio aikštelės, sveikatingumo trasa	2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Linkuvos seniūnija	-	-	700,0	6,0
4.	Sutvarkyti vandens telkinių pakrantes pritaikant rekreacijai	8 teritorijose	2010	Pakruojo rajono savivaldybė	75,0	-	425,0	-
5.	Krepšinio aikštelių įrengimas Klovainiuose, Pamūšyje, Titoniuose	Įrengtos 3 krepšinio aikštelės	2009–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	80,0	-	120,0	-

6.	Infrastruktūros prie BMX trasos Pakruojo m. įrengimas, trasos tobulinimas	Pėščiųjų tiltu bus sujungta BMX trasa ir miesto stadionas, įrengti inžineriniai tinklai, tribūnos, sanitarinės ir administracinės patalpos, žaidimų aikštelės, rekonstruota BMX trasa	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo rajono sporto centras	300,0	-	1700,0	-
7.	Lygumų vidurinės mokyklos stadiono rekonstrukcija	Sutvarkytas 1 stadionas	2009–2011	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	100,0	-	-
8.	Teniso kortų įrengimas	Įrengti teniso kortai Pakruojuje	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	-	100,0
9.	Pakruojo mieste esančios salos sutvarkymas ir pritaikymas renginių ir švenčių organizavimui bei Pėsčiųjų ir sveikatingumo trasos įrengimas abipus Kruojos upės nuo Linksmučių pušyno iki Pakruojo dvaro sodybos arkinio tilto	Išvalytos upės vagos, sutvarkyti šlaitai, pasėta veja, įrengtas elektros įvadas, pastatyti tualetai, įrengta stacionari scena koncertams, pastatyti suolai. Nutiesti takai, įrengtos smulkios poilsio zonos, sutvarkytos upės pakrantės	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	700,0	-
10.	Maudyklų Pakruojuje, Linksmučiuose ir Jovaruose įrengimas	Sutvarkytos maudyklos	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	-	-
11.	Pakruojo rajone sportinio turizmo infrastruktūros kūrimas Petrašiūnų gyvenvietėje	Sukurta sportinio turizmo infrastruktūra ir paslaugos	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	2000,0	4000,0	500,0
12.	Etnografinės sodybos Balsių kaime remontas	Suremontuotas 1 pastatas	2010	Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	-	-	-
13.	Klovainių karjerų tvenkinių pakrančių pritaikymas turizmo reikmėms	Pritaikytas objektas turizmui	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	-	70,0	-
14.	Privažiavimo kelio prie Linksmučių poilsia vietės sutvarkymas	Sutvarkytas privažiavimo kelias	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	37,5	-	212,5	-
15.	Rekreacinės poilsio zonos prie Baltausių tvenkinio (Žeimelio sen.) sukūrimas	Sukurta rekreacinė zona	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	45,0	-	255,0	-
16.	Stovyklaviečių kaimo gyvenvietėse įrengimas	Įrengtos stovyklavietės	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	138,0	-	138,0	-

17.	Parko įrengimas ir užsodinimas Lygumų miestelyje	Įrengtas parkas	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	-	2,0	-
18.	Pakruojo miesto stadiono renovacija	Renovuotas stadionas	2009–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	-	3500,0	-
19.	Paplūdimių įrengimas ir sutvarkymas prie Ūdekų ir Dūčių tvenkinių	Sutvarkyti ir įrengti Ūdekų ir Dūčių tvenkinių paplūdimiai	2010	Pakruojo rajono savivaldybė	7,5	-	50,0	-
20.	Aplinkos sutvarkymas prie išvalyto tvenkinio Joniškėlio g.	Sutvarkyta aplinka prie tvenkinio Joniškėlio g.	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	7,5	-	50,0	-
21.	Fontano įrengimas Linkuvos miesto parke	Įrengtas Linkuvos miesto parke fontanas	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	15,0	-	100,0	-
22.	Sporto aikštelės įrengimas Rimkūnų kaime	Įrengta sporto aikštelė Rimkūnų kaimo bendruomenei (0,29 ha)	2010	Pakruojo rajono savivaldybė	15,0	-	100,0	-
23.	Ūdekų kaimo laisvalaikio centro aplinkos sutvarkymas, pritaikymas poilsiui	Sutvarkyta ir pritaikyta poilsiui Ūdekų kaimo laisvalaikio centro aplinka	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	18,0	-	120,0	-
24.	Buvusios Ūdekų mokyklos stadiono sutvarkymas, pritaikymas sportui	Sutvarkytas ir pritaikytas sportui buvusios Ūdekų mokyklos stadionas (0,37 ha)	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	15,0	-	100,0	-
25.	Poilsio, rekreacinių zonų Judiškių ir Dovydiškio parkuose įrengimas ir sutvarkymas	Sutvarkytos ir įrengtos poilsio, rekreacinės zonos Judiškių ir Dovydiškio parkuose	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	18,0	-	120,0	-
					2746,5	2470,0	12887,5	1606,0

II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA

1 TIKSLAS. GERINTI SVEIKATOS APSAUGOS INFRASTRUKTŪRĄ IR UŽTIKRINTI OPTIMALŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ BEI KOKYBĘ								
1 Uždavinys. Modernizuoti sveikatos priežiūros įstaigas rajone, diegti informacines sistemas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Visuomenės sveikatos biuro įkūrimas	Įkurtas sveikatos biuras Pakruojo mieste	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	-	-	-
2.	VšĮ Pakruojo ligoninės vėdinimo sistemos rekonstrukcija	Modernizuotas ligoninės pastatas	2008–2009	VšĮ Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	64,0	236,0	-	-
3.	Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros sistemos modernizavimas ir paslaugų kokybės gerinimas	Modernizuotas PASPC	2008	PASPC, Pakruojo rajono savivaldybė	76,0	-	2373,0	-
4.	Medicinos punktų modernizavimas	Modernizuoti medicinos punktai	2007–2013	PASPC, Pakruojo rajono savivaldybė	360,0	-	-	-
5.	VšĮ Pakruojo ligoninės dienos chirurgijos skyriaus įkūrimas	Skyriaus įkūrimas	2008–2009	VšĮ Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	703,0	-	-
6.	VšĮ Pakruojo ligoninės priėmimo – skubios pagalbos skyriaus sutvarkymas ir veiklos sustiprinimas (įvykdyta)	Skyriaus pertvarkymas	2007–2008	VšĮ Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	-	500,0	-	-
7.	VšĮ Pakruojo ligoninės konsultacinės poliklinikos pertvarkymas	Poliklinikos pertvarkymas	2009-2013	VšĮ Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	2648,0	-
8.	VšĮ „Pakruojo ligoninė“ vaikų sveikatos priežiūros skyriaus modernizavimas	Skyriaus modernizuotas	2009–2010	Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	120,0	-	800,0	-
9.	VšĮ „Pakruojo ligoninė“ širdies kraujagyslių ir neinfekcinių ligų skyriaus modernizavimas	Skyrius modernizuotas	2009–2010	Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	120,0	-	800,0	-
10.	VšĮ Pakruojo ligoninės slaugos ir	Skyrius modernizuotas	2010–2013	VšĮ Pakruojo	800,0	950,0	-	-

	palaikomojo gydymo skyriaus plėtra			ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė				
11.	VšĮ Pakruojo ligoninės ambulatorinės reabilitacijos skyriaus plėtra	Išplėsti skyrių, pagausėjus paslaugoms	2009	VšĮ Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	672,0	-
12.	Elektroninės sveikatos paslaugos		2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	15,0	-	85,0	-
13.	VšĮ Pakruojo ligoninės kardiologinės pagalbos infrastruktūros gerinimas	Skyrius modernizuotas	2009—2010	VšĮ Pakruojo ligoninė, Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	500,0	-
					2005,0	2389,0	7878,0	-

2 TIKSLAS. PLĖSTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TINKLĄ, UŽTIKRINTI OPTIMALŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ BEI KOKYBĘ, KURTI SOCIALINĖS APSAUGOS SISTEMA, MAŽINANČIĄ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ

1 Uždavinys. Modernizuoti socialinių paslaugų infrastruktūrą rajone

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Rozalimo bendruomenės senelių globos namų įkūrimas	Įkurti senelių globos namai	2010—2013	Rozalimo miestelio bendruomenė	100,0	800,0	100,0	-
2.	Savarankiško gyvenimo namų įkūrimas senyvo amžiaus žmonėms	Rekonstruotos ir modernizuotos Linkuvos ambulatorijos patalpos, kuriose įkurti Savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus žmonėms	2008—2009	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	150,0	380,0	-
3.	Šeimos krizių centro įkūrimas Pakruojo seniūnijoje	Įkurtas krizių centras	2009—2010	Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	20,0	-
4.	Vaikų ir jaunimo centrų, daugiafunkcinių centrų įsteigimas Pakruojo rajono seniūnijose	Įsteigtų centrų skaičius	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	200,0	1700,0	-
5.	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centro sutvarkymas	Sutvarkyta centro infrastruktūra	2008—2013	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	100,0	-	900,0	-
					680,0	1150,0	3100,0	-

2 Uždavinys. Užtikrinti pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją

Eil.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo	Atsakingas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)
------	-----------------------	------------------------	-----------	------------	--

Nr.			laikas	vykdytojas	Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Būsto (aplinkos) pritaikymas žmonėms su negalia	Pakruojo rajonas – 25 būstai	2007–2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Socialinės rūpybos skyrius	150,0	800,0	-	-
2.	Kasmetinis socialinių paslaugų plano rengimas ir įgyvendinimas	Įgyvendinti planai	2007—2013	Socialinės rūpybos skyrius	500,0	-	-	-
3.	Neįgaliųjų socialinės integracijos programų rengimas ir vykdymas	Įgyvendintos programos	2007—2013	Socialinės rūpybos skyrius VŠĮ, socialinių paslaugų centrai	35,0	100,0	-	-
4.	Socialinių programų rengimas, vykdymas, socialinių paslaugų, teikiamų rajono gyventojams pirkimas, socialinių paslaugų teikimas	Įgyvendintos programos	2007—2013	Socialinės rūpybos skyrius	100,0	900,0	-	-
5.	Vaikų ir jaunimo dienos centro įkūrimas Linkuvoje	Įkurtas dienos centras	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	224,0	-
					785,0	1800,0	224,0	-
3 TIKSLAS. MODERNIZUOTI IR VYSTYTI PAKRUOJO RAJONO KELIŲ INFRASTRUKTŪRĄ, GERINANT SUSISIEKIMĄ, MAŽINANT ORO TARŠĄ, DIDINANT SAUGUMĄ KELIUOSE								
1 Uždavinys. Plėtoti kelių infrastruktūrą tiesiant naujus ir rekonstruojant esamus kelius, gatves, apvažiavimus								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
Pakruojo seniūnija								
1.	Pakruojo m. Vasario 16-ios gatvės šaligatvis (1000 m ²) ir Vasario 16-osios gatvės tęsinys	0,168 km šaligatvio 0,1 km gatvės	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	250,0	300,0	-	-
2.	Pakruojo miesto Rožių gatvės tęsinys	0,39 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	2000,0	-

3.	Pakruojo miesto Savanorių g. rekonstrukcija	0,47 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	700,0	-	-	
4.	Kelio Mažeikonai–Pakruojo dvaro sodyba rekonstrukcija	1,2 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	600,0	-	-	
5.	Pakruojo m. Kęstučio g. rekonstrukcija	0,345 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	900,0	-	
6.	Pakruojo m. Vytauto Didžiojo g. rekonstrukcija	1,0 km	2007–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	2500,0	4000,0	-	
7.	Pakruojo m. Taikos g. šaligatvio statyba	1,0 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	40,0	300,0	-	-	
8.	Pakruojo m. Cvirkos g. šaligatvio statyba	0,630 km	2010–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	250,0	-	-	
9.	Pakruojo m. Šilo g. statyba	0,460 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	20,0	400,0	-	-	
10.	Linksmučių k., Naujosios g. rekonstrukcija	0,4 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	250,0	-	-	
11.	Linksmučių k., Medelyno g. statyba	0,4 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	250,0	-	-	
12.	Sigutėnų k., Sodžiaus g. rekonstrukcija	0,3 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	200,0	-	-	
13.	Sigutėnų k., Svajonių g. rekonstrukcija	0,2 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	150,0	-	-	
14.	Pakruojo miesto Purėnų g. rekonstrukcija	0,210 km	2008	Pakruojo rajono savivaldybė	-	350,0	-	-	
15.	Jovarų k. Naujadvario g. rekonstrukcija	0,2 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	200,0	-	-	
16.	Sigutėnų k. Malūno g. rekonstrukcija	0,2 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	200,0	-	-	
17.	Preičiūnų k. Jaunimo g. rekonstrukcija	0,3 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	300,0	-	-	
Linkuvos seniūnija									
18.	Ūdekų gyvenvietės g. rekonstrukcija	1,0 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	-	1000,0	-	
19.	Linkuvos miesto J. Paukštelio gatvės rekonstrukcija	0,5 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	80,0	-	440,0	-	
20.	Linkuvos miesto Ryto gatvės rekonstrukcija	0,25 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	260,0	-	-	
21.	Linkuvos miesto Stadiono g. rekonstrukcija	0,5 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	500,0	-	-	

22.	Kelio Rimkūnai–Ziniūnai rekonstrukcija	6,03 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	-	1000,0	-	
23.	Kelio Girbutkiai–Veselkiškis–Linkuva rekonstrukcija	7,9 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	1300,0	-	
24.	Kelio Ūdekai–Gataučiai–Puodžiūnai rekonstrukcija	5,7 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	190,0	-	950,0	-	
25.	Šaligatvių Taikos, Pakalnio gatvėse rekonstrukcija	2 šaligatviai, ilgis – 0,48 km	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	400,0	-	-	
Lygumų seniūnija									
26.	Kelio Šukioniai–Kalneliai–Užubaliai rekonstrukcija	0,5 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	450,0	-	
27.	Kauksnųjų gyvenvietės gatvės rekonstrukcija (prioritetas)	0,67 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	1000,0	-	
28.	Gatvės Nr. 5 Stačiūnų kaime rekonstrukcija	0,55 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	70,0	500,0	-	-	
29.	Janiškaičių gatvės Lygumų miestelyje rekonstrukcija	0,28 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	40,0	250,0	-	-	
30.	Degučių kaimo gatvės rekonstrukcija	0,32 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	300,0	-	
31.	Poškėčių kaimo gatvės rekonstrukcija	1,47 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	300,0	1200,0	-	
32.	Kelio Kauksnėjai–Pavėzgiai (nuo kelio Pakruojis–Radviliškis iki kelio Pakruojis–Stačiūnai) rekonstrukcija	1,07 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	200,0	-	-	
33.	Kelio Vėbariai (kelias Nr.150)–Joniškaičiai–Dargužiai rekonstrukcija	3,53 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	600,0	-	
Guostagalio seniūnija									
34.	Kelio Šikšniai–Dvariukai rekonstrukcija	2,46 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	400,0	-	
35.	Lauko gatvės Guostagalio kaime rekonstrukcija	0,38 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	90,0	300,0	-	
36.	Kelio Guostagalis–Uniūnai (nuo kelio Linkuva–Gedučiai iki kelio Raudonpamūšis–Gruzdžiai) rekonstrukcija	4,1 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	170,0	600,0	-	
Klovainių seniūnija									

37.	Kelio nuo krašto kelio Šiauliai–Pasvalys iki Vaišvydžių gyvenvietės rekonstrukcija	1,7 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	-	1000,0	-	
38.	Kelio Pamūšis–Lašmenpamūšis rekonstrukcija	0,34 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	70,0	360,0	-	
39.	Kelio Getautai–Moniūnai rekonstrukcija	5,05 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	950,0	-	-	
40.	Klovainių mstl., Laipuškių kaimo, Balsių kaimo, Titonių kaimo gatvių asfaltavimo darbai		2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	3000,0	-	
Žeimelio seniūnija									
41.	Plytinės gatvės Žeimelio miestelyje rekonstrukcija	0,3 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	310,0	-	-	
42.	Kelio Mikoliškis–Plonėnai rekonstrukcija	3,58 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	670,0	-	-	
Rozalimo seniūnija									
43.	Kelio Padubysys–Rokoniai rekonstrukcija	1,5 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	280,0	-	-	
44.	Kelio Gačioniai – kelias Nr. 149 rekonstrukcija	5,35 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	1000,0	-	-	
45.	Kelio Padubysys–Bunčiai–Žvirbloniai rekonstrukcija	3,3 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	620,0	-	-	
46.	Naujakurių gatvės Rozalimo miestelyje rekonstrukcija (Yra techninis projektas)	0,5 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	520,0	-	-	
Pašvitinio seniūnija									
47.	Trivalakių gatvės Mikniūnų kaime rekonstrukcija (Yra techninis projektas)	1,019 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	1000,0	-	-	
48.	Burniškių gatvės Pamūšio kaime rekonstrukcija	0,25 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	260,0	-	-	
49.	Kelio Mikniūnai–Joniškis rekonstrukcija	2,85 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	540,0	-	-	
50.	Kelio Vainiūnai–Binėnai rekonstrukcija	2,52 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	470,0	-	-	
51.	Kelio Pamūšis–Sosdvaris rekonstrukcija	5,84 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	1100,0	-	-	

52.	Kelio nuo Pelaniškių iki kelio „Lauksodis–Žeimiai“ rekonstrukcija	1,93 km	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	360,0	-	-
53.	Rajoninių kelių ruožų asfaltavimas Pakruojo rajono gyvenvietėse	19 kaimų bendrai išasfaltuota 10 km rajoninių kelių ruožai	Valstybinė kelių direkcija	2009–2013	-	5000,0	5000,0	-
					3490,0	22770,0	25800,0	-
2 Uždavinys. Tiesti ir atnaujinti pėsčiųjų ir dviračių takus								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Dviračių tako per Balsių kaimą tiesimas	Nutiestas dviračių takas – 1,4 km	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	-	300,0	-	-
2.	Pėsčiųjų–dviratininkų tako Pakruojis–Petrašiūnai tiesimas	Nutiestas dviračių takas – 5,0 km	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	-	1100,0	-	-
3.	Pėsčiųjų–dviratininkų tako Petrašiūnai–Linkuva tiesimas	Nutiestas dviračių takas – 6,0 km	2011–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	2000,0	-	-
4.	Pėsčiųjų–dviratininkų tako Klovainių mstl., Linkuvos g. tiesimas	Nutiestas dviračių takas – 1,0 km	2011–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	340,0	-	-
5.	Pėsčiųjų–dviratininkų tako Jovarų kaime, Paupio g. tiesimas	Nutiestas dviračių takas – 0,850 km	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	-	200,0	-	-
6.	Pėsčiųjų, dviratininkų tako Pakruojo m. per Kruojos upę nuo V. Didžiojo g. iki Mašiotų g. tiesimas	Nutiestas dviračių takas – 0,350 km	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	350,0	-
7.	Linkuvos m. Pakalnio g. šaligatvio įrengimas	0,480 km	2009–2011	Pakruojo rajono savivaldybė	-	400,0	-	-
8.	Dviračio tako iki Ūdekų tvenkinio tiesimas	Nutiestas dviračių takas iki Ūdekų tvenkinio	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	225,0	-	1500,0	-
9.	Dviračio tako iki Dūčių tvenkinio tiesimas	Nutiestas dviračių takas iki Dūčių tvenkinio	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	56,3	-	375,0	-
					281,3	4340,0	2225,0	-
3 Uždavinys. Plėtoti kelių infrastruktūros informacinę sistemą								

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Pakruojo rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizacija	Inventorizuota 100 proc. vietinių kelių	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	79,5	-	450,5	-
					79,5	-	450,5	-
4 Uždavinys. Plėtoti urbanistinę infrastruktūrą rajone, atnaujinant viešąsias erdves ir pritaikant jas gyventojų poreikiams (techninės dokumentacijos rengimas)								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Lygumų miestelio aikštės rekonstrukcija	Sutvarkyta aikštė	2012	Bendruomenė, Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	220,0	-
2.	Privažiavimų ir mašinų stovėjimo aikštelių prie Pakruojo miesto daugiabučių namų rekonstrukcija (techninės dokumentacijos parengimas ir darbai)	Įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės, sutvarkyta daugiabučių namų kiemų danga bei gyvenamoji aplinka	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	1700,0	-
3.	Sausinimo sistemų įrengimas Jaunimo, Vienuolio, Parko gatvių kvartale; Palydovo ir Sodų gatvių kvartaluose, Žaliosios g. kvartale, Paupio ir P. Cvirkos gatvių susikirtime, Laisvės a. ties Gedimino gatve	Įrengtos sausinimo sistemos, geresnė gyvenamoji aplinka	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	-	-	-
4.	Daugiabučių namų kiemų vaikų žaidimų aikštelių įrengimas	Sutvarkyti kiemai, saugūs vaikai	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	-	-
5.	Šunų vedžiojimo aikštelių įrengimas pagal ES reikalavimus	Įrengtos aikštelės, geresnė gyvenamoji aplinka	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	-	-
6.	Privažiavimo kelių prie Pakruojo dvaro sodybos rekonstrukcija		2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	270,0	-	1530,0	-
7.	Kraštovaizdžio ir visuomeninės paskirties erdvių tvarkymas		2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	138,9	-	1250,0	-

8.	Linkuvos miesto Vienybės a. Rekonstrukcija (urbanistikos paminklas)	Rekonstruota Vienybės aikštė	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	600,0	2400,0	-	-
9.	Pakruojo miesto vienybės aikštės rekonstrukcija	Rekonstruota aikštė	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	780,0	-	4420,0	-
10.	Pakruojo m. Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialiojo plano rengimas	Parengtas specialusis planas	2008-2009	Pakruojo rajono savivaldybė	18,0	-	72,0	-
11.	Pakruojo miesto teritorijos ribų patikslinimo plano rengimas	Patikslintos miesto teritorijos ribos	2008-2009	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	-	70,0	-
12.	Pakruojo miesto teritorijos ribų paženklinimas	Paženklintos Pakruojo miesto ribos	2009-2010	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	-	60,0	-
13.	Pakruojo miesto bendrojo plano rengimas	Parengtas Pakruojo miesto bendrasis planas	2010-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	48,0	-	195,0	-
					2504,9	2400,0	9517,0	-

4 TIKSLAS. TOBULINTI ŠVIETIMO, KULTŪROS PASLAUGŲ ĮSTAIGŲ TINKLĄ RAJONE, GERINANT PASLAUGŲ KOKYBĘ BEI PRIEINAMUMĄ GYVENTOJAMS
1 Uždavinys. Modernizuoti ir plėtoti ikimokyklinio, pradinio, vidurinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Balsių pagrindinės mokyklos rekonstrukcija Klovainių seniūnijoje	Priestatas prie mokyklos	2010	Pakruojo rajono savivaldybė	800,0	5200,0	-	-
2.	Sporto aikštyno prie Balsių pagrindinės mokyklos atnaujinimas	Atnaujintas aikštynas	2009	Pakruojo rajono savivaldybė, Balsių pagrindinė mokykla	15,0	-	135,0	-
3.	Klovainių pagrindinės mokyklos atnaujinimas	Modernizuotas ugdymo procesas, atnaujinant kompiuterines mokymo priemones Rekonstruotas mokyklos klasių apšvietimas Modernizuota mokyklos valgykla Užbaigtas sporto salės įrengimas	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė, Klovainių pagrindinė mokykla	97,0	-	-	-

4.	Linkuvos gimnazijos atnaujinimas	Gimnazijos renovacija, įskaitant šiluminių, vandentiekio, elektros, fekalinių tinklų renovaciją arba modernizaciją, stogo dangos, langų keitimą, koridorių ir klasių grindų dangos keitimą, sienų šiltinimą, klasių ir kabinetų durų keitimą, mokyklinių baldų atnaujinimą klasėse (pagal poreikį), darbo kabinetų baldų ir įrenginių bei mokymo priemonių keitimą naujais. Higienos mazgų (tualetų) remontas valgykloje ir mokykloje	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Linkuvos gimnazija	1235,0	-	7000,0	-
5.	Linkuvos gimnazijos stadiono atnaujinimas (kaimo diversifikavimas)	Įrengtos stadione krepšinio, tinklinio aikštelės ir sutvarkyti lengvosios atletikos ir gimnastikos sektoriai	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Linkuvos gimnazija	-	621,0	-	69,0
6.	„Žemynos“ pagrindinės mokyklos infrastruktūros atnaujinimas	1. Atliktas patalpų remontas 2. Nupirkta nauja įranga, baldai	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė, „Žemynos“ pagrindinė mokykla	1200,0	4800,0	-	-
7.	„Atžalyno“ gimnazijos infrastruktūros atnaujinimas	1. Atliktas mokyklos remontas 2. Atnaujinta mokyklos įranga 3. Valgyklos statyba	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	2750,0	-	-
8.	„Atžalyno“ gimnazijos sporto aikštyno atnaujinimas	Atnaujintas sporto aikštynas ir stadionas	2009	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	-	-
9.	Pakruojo "Atžalyno" gimnazijos sporto salės statyba (pradėta statyti 2006 m.)	Pastatyta sporto salė	2008	Pakruojo rajono savivaldybė	640,0	1331,0	-	-
10.	Pakruojo „Žemynos“ ir Balsių pagrindinių mokyklų specialiųjų pedagogų ir socialinių pedagogų darbo aplinkos modernizavimas	Specialiųjų pedagogų ir socialinių pedagogų kabinetai aprūpinti baldais, įranga, mokymo priemonėmis	2012	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	14,0	120,0	-
11.	Mokytojų darbo vietų kompiuterizavimas bendrojo lavinimo mokyklose	Įsigyti kompiuteriai	2012	Pakruojo rajono savivaldybė	20,0	624,0	215,0	-

12.	Mokinių pavėžėjimo gerinimo programos įgyvendinimas	Įsigyti mokykliniai autobusai šioms mokykloms Balsių, Klovainių, Šukionių Jono Noreikos, Triškonių pagrindinėms mokykloms, Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijai ir Rozalimo vidurinei mokyklai	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	300,0	-	-
13.	Pakruojo rajono ugdymo įstaigų pritaikymas judėjimo negalią turintiems vaikams	Ugdymo įstaigų skaičius	2008—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	150,0	150,0	-
14.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigas aprūpinti moderniomis ugdymo priemonėmis	Visi savivaldybės darželiai turi modernias ugdymo priemones	2008–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	200,0	-	-
15.	Universalių daugiafunkcinių centrų Medikonyse ir Pamūšyje įsteigimas	Įsteigti universalūs daugiafunkciniai centrai aprūpinti patalpomis, įranga, baldais ir mokymo priemonėmis	2010—2012	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	1700,0	-
16.	Suaugusių virš 18 metų asmenų formaliojo ugdymo infrastruktūros plėtra	Patalpų suaugusiųjų mokyklai įrengimas	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras	80,0	400,0	-	-
17.	Rozalimo vaikų darželio sporto salės anstato statyba	Pastatytas anstatas	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	340,0	-
18.	Klovainių vaikų darželio pastato rekonstrukcija	Rekonstruotas pastatas	2008– 2010	Pakruojo rajono savivaldybė	75,0	-	425,0	-
19.	Žeimelio vaikų darželio pastato rekonstrukcija	Rekonstruotas pastatas	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	75,0	-	425,0	-
20.	Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos reorganizavimas į meno mokyklą	Mokykloje šalia muzikos skyriaus įsteigti dailės ir choreografijos skyriai, aprūpinti patalpomis baldais įranga ir mokymo priemonėmis	2012	Pakruojo rajono savivaldybė	450,0	-	2550,0	-
21.	Pašvitinio pagrindinės mokyklos stadiono rekonstrukcija	Sutvarkytas 1 stadionas	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	-	-
22.	Stadiono įrengimas Klovainių miestelyje	Įrengtas 1 stadionas	2010–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	100,0	-	-

23.	Apšvietimo sistemų renovavimas Stačiūnų ir Triškonių pagrindinėse mokyklose	Stačiūnų ir Triškonių pagrindinėse mokyklose klasių ir kabinetų apšvietimas atitinka Higienos normos HN21:2005 reikalavimus	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	150,0	-	-	-
24.	Sudaryti žemės sklypų planus ir teisiškai įregistruoti juos šioms ugdymo įstaigoms: Linkuvos gimnazijai, Lygumų, Rozalimo, Žeimelio vidurinėms, Bardiškių, Degesių, Guostagalio, Pamūšio, Triškonių pagrindinėms mokykloms, Pakruojo Juozo pakalnio muzikos mokyklai, Pakruojo darželiui „Saulutė“, Petrašiūnų, Rozalimo, Žeimelio, Žvirblonių vaikų darželiams	Visos ugdymo įstaigos turi sudarytus ir teisiškai įregistruotus žemės sklypų planus	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	90,0	-	-	-
					6557,0	16490,0	13060,0	69,0

2 Uždavinys. Modernizuoti ir plėtoti profesinio rengimo įstaigų infrastruktūrą

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Žeimelio žemės ūkio mokyklos praktinių mokymo dirbtuvių rekonstrukcija	Rekonstruotos dirbtuvės	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	2500,0	-
2.	Sporto bazės modernizavimas	Modernizuota sporto bazė	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	850,0	-	-
3.	Mokyklos infrastruktūros ir mokymo priemonių atnaujinimas	Atnaujinta mokyklos infrastruktūra	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	160,0	-
4.	Mokyklos bendrabučio renovacija	Renovuotas mokyklos bendrabutis	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	1500,0	-	-
					-	2350,0	2660,0	-

3 Uždavinys. Modernizuoti ir plėtoti kultūros įstaigų, centrų infrastruktūrą

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
----------	-----------------------	------------------------	------------------	-----------------------	--	--	--	--

					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Kultūros įstaigų įrangos modernizavimas ir inventoriaus atnaujinimas	Atnaujinta įranga ir inventorius	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	-	-	-
2.	Pakruojo kultūros centro modernizavimas	Pagerės darbo sąlygos, renginių kokybė	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	1500,0	-	-
3.	Laisvalaikio salės Medikoniuose įrengimas	Įrengta laisvalaikio salė	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	-	-
4.	Klovainių, Pamūšio, Linkuvos, Rozalimo, Stačiūnų kultūros namų remontas	Suremontuoti 5 kultūros namai	2009-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	450,0	-	-	-
5.	Atlikti 8 kultūros namų sklypų geodezinius matavimus	Suformuotas sklypas, atlikta teisinė registracija	2008–2012	Pakruojo rajono savivaldybė	100,0	-	-	-
					1450,0	1500,0	-	-
4 Uždavinys. Plėsti ir atnaujinti bibliotekų tinklą rajone								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Bibliotekų pastatų renovacija: Titonių biblioteka – filialas, Triškonių biblioteka – filialas, Guostagalio biblioteka- filialas, Stačiūnų biblioteka – filialas, Šukionių biblioteka – filialas	Atliktas 5 bibliotekų remontas	2009-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	600,0	-	-	-
2.	Bibliotekų aprūpinimas baldais	Įsigyti baldai 4 bibliotekoms	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	130,0	-
3.	Bibliotekų kompiuterizavimas	Kompiuterizuotos 5 bibliotekos	2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė.	-	-	100,0	-

4.	Pakruojo „Atžalyno“ ir „Linkuvos“ gimnazijų bibliotekų modernizavimas	Suremontuotos bibliotekų patalpos, jos aprūpintos šiuolaikinėmis technologijomis ir baldais	2012	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	9,0	77,0	-
5.	LIBIS programos skaitytojų posistemės įdiegimas Linkuvos miesto filiale	Įdiegta moderni skaitytojų aptarnavimo sistema, panaudojant elektronines informavimo priemones	2009	Pakruojo rajono savivaldybė	5,0	-	15,0	-
6.	Internetinių skaityklų įrengimas 5 kaimo bibliotekose	Įrengtos internetinės skaityklos	2010—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	-	65,0	-
7.	Kaimo bibliotekų filialų pastatų pritaikymas šiuolaikinės bibliotekos reikalavimams	Suremontuotos 4 - ių bibliotekos filialų, esančių kaimuose, patalpos, atnaujinti baldai, įranga	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	80,0	-	320,0	-
8.	Pakruojo J.Paukštelio viešosios bibliotekos statyba	Įrengta biblioteka, informacinis ir kultūros centras	2010—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	1350,0	-	7650,0	-
					2055,0	9,0	8357,0	-

5 TIKSLAS. SIEKTI GERESNĖS APLINKOS KOKYBĖS, YPATINGĄ DĖMESĮ SKIRIANT ENERGIJOS PANAUDOJIMO EFEKTYVUMUI DIDINTI
1 Uždavinys. Plėtoti ir atnaujinti elektros energijos paskirstymo tinklus, didinant energijos prieinamumą vartotojams. Urbanistinės infrastruktūros plėtra

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiiekimo indikatorius	Pasiiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Gyvenviečių gatvių, kitų viešų vietų apšvietimo tinklų rekonstrukcija ir įrengimas	Geresnė gyvenamoji aplinka, saugūs gyventojai	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	1000,0	-	-	-
					1000,0	-	-	-

2 Uždavinys. Energijos naudojimo efektyvumo didinimas viešajame ir privačiame sektoriuose

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiiekimo indikatorius	Pasiiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos

1.	Linkuvos, Bardiškių, Rozalimo, Guostagalio, Pamūšio kultūros namų pastatų renovacija	Renovuoti 5 kultūros namų pastatai	2009-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	600,0	-	3300,0	-
2.	Balsių pagrindinės mokyklos renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	135,0	-	766,0	-
3.	Guostagalio pagrindinės mokyklos renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	169,0	-	958,0	-
4.	Stačiūnų pagrindinės mokyklos renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	133,0	-	754,0	-
5.	Šukionių Jono Noreikos pagrindinės mokyklos renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	158,0	-	894,0	-
6.	Triškonių pagrindinės mokyklos renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	189,0	-	1072,0	-
7.	Pakruojo m. „Versmės“ pradinės mokyklos renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis, renovuotas pastatas	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	214,0	-	1214,0	-
8.	Pakruojo m. lopšelio-darželio „Vyturėlis“ renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis, renovuotas pastatas	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	323,0	-	1830,0	-
9.	Žeimelio vidurinės mokyklos pastato rekonstrukcija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	726,0	-	4115,0	-
10.	Pakruojo rajono savivaldybės pastato renovacija	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	462,0	-	2618,0	-
11.	Linkuvos ambulatorijos energetinio efektyvumo didinimas (energetinių auditų nėra)	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	38,0	212,0	-	-
12.	Žeimelio ambulatorijos energetinio efektyvumo didinimas (energetinių auditų nėra)	Modernizuotas energetinis ūkis	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	8,0	42,0	-	-
13.	PASPC stomatologinės poliklinikos, vaikų konsultacijos ir psichikos sveikatos centro pastato energetinio efektyvumo didinimas	Modernizuotas energetinis ūkis	2010-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	1700,0	-
14.	Pakruojo rajono sporto centro sporto salės ir administracinio pastato renovacija	Pastatų apšiltinimas ir ventiliacinės sistemos įdiegimas	2010	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo rajono sporto centras	200,0	-	1800,0	-
15.	Pakruojo rajono daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimas, didinant jų energijos vartojimo efektyvumą	Atnaujintų daugiabučių gyvenamųjų namų skaičius – 10	2008-2013	Pakruojo rajono savivaldybė	3750,0	7500,0	-	3750,0

16.	Pakruojo turizmo informacijos centro (S. Neries g. 4, Pakruojis) rekonstrukcija	Rekonstruotas pastatas	2009–2011	Pakruojo rajono savivaldybė	250,0	-	2750,0	-
17.	Pakruojo ligoninės stogo ir sienų apšildymas (yra energetinis auditas, sąmatos nėra)	Renovuotas ligoninės pastatas	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo ligoninė	975,0	5525,0	-	-
18.	Visuomeninės paskirties pastatų atnaujinimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams		2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	414,5	-	3730,0	-
19.	Žemynos pagrindinės mokyklos renovacijos užbaigimas	Modernizuotas energetinis ūkis,renovuota mokykla	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	1300,0	2200,0	-	-
20.	Dalies patalpų, esančių negyvenamame pastate L. Giros g. 3, Pakruojis, rekonstrukcija ir pritaikymas Jaunimo centro įkūrimui ir veiklai	Rekonstruotos patalpos	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Jaunimo organizacijos	-	-	1900,0	50,0
					10344,5	15479,0	29401,0	3800,0

3 Uždavinys. Šilumos energijos ir dujų tiekimo sistemos modernizavimas ir optimizavimas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Pakruojo miesto pagrindinėje katilinėje 2 MW biokatilo su kondensaciniu ekonomizeriu, dirbančio šiaudų granulėmis, įrengimas	Įrengtas 2 MW biokatilas	2009	Pakruojo rajono savivaldybė	1100,0	-	600,0	-
2.	Šiluminių tinklų rekonstrukcija	Tinklų ilgis – 4,5 km	2008	Pakruojo rajono savivaldybė	350,0	-	700,0	350,0
3.	Linkuvos gimnazijos katilinės rekonstrukcija	Įrengtas biokuro katilas	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	600,0	-
					1750,0	-	1900,0	350,0

4 Uždavinys. Gyventojų pavežėjimo efektyvumo didinimas, optimalaus susisiekimo užtikrinimas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo	Atsakingas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)
----------	-----------------------	------------------------	-----------	------------	--

			laikas	vykdytojas	Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Autobusų parko atnaujinimas	Dviejų autobusų 10 m. senumo pirkimas per metus (vieno autobuso kaina ≈120 tūkst.)	2007-2013	AB „Pakruojo autotransportas“ Pakruojo rajono savivaldybė	672,0	-	840,0	168,0
2.	Degalinės atnaujinimas	Atnaujinta degalinė	2008-2009	AB „Pakruojo autotransportas“ Pakruojo rajono savivaldybė	280,0	-	350,0	70,0
3.	Valymo įrengimų atnaujinimas	Veikiantys valymo įrengimai	2008-2013	AB „Pakruojo autotransportas“ Pakruojo rajono savivaldybė	200,0	-	250,0	50,0
4.	Pastatų renovacija	Pastatų stogo dangos parapetų ilajų atnaujinimas (2604 kv. m.), kolonų santvarų sutvirtinimas	2008-2009	AB „Pakruojo autotransportas“ Pakruojo rajono savivaldybė	104,0	-	130,0	26,0
5.	Šildymo sistemos įdiegimas	Įrengta 220 kw katilinė, sumontuoti kaloriferiai dirbtuvių pastato apšildymui	2007-2010	AB „Pakruojo autotransportas“ Pakruojo rajono savivaldybė	88,0	-	110,0	22,0
					1344,0	-	1680,0	336,0

6 TIKSLAS. GERINTI VANDENS IR NUOTEKŲ PASKIRSTYMO INFRASTRUKTŪRĄ, OPTIMIZUOTI ATLIEKŲ SURINKIMO IR PASKIRSTYMO SISTEMĄ
1 Uždavinys. Vandens ir nuotekų tinklų rekonstravimas ir tiesimas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Pakruojuje (Venta–Lielupė I etapas)	Sutvarkyti dalies Pakruojo miesto gatvių inžineriniai tinklai: Vandentiekio tinklai – 3,5 km Nuotekų tinklai – 6,37 km	2007–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	3000,0	1000,0	14000,0	-

2.	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Pakruojuje (Venta–Lielupė II etapas)	Sutvarkyti dalies Pakruojo miesto gatvių inžineriniai tinklai: Vandentiekio tinklai – 3,3 km	2008–2011	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	2000,0	-
3.	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Pakruojuje (Venta–Lielupė II etapas)	Linkuvos miestas: Vandentiekis – 11,8 km Nuotekos – 14,3 km	2008–2011	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	8000,0	-
4.	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Pakruojuje (Venta–Lielupė II etapas)	Klovainių miestelis: Vandentiekis – 6,6 km Nuotekos – 8,9 km	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	855,0	1917,0	5775,0	-
5.	Gyvenviečių vandens kokybės gerinimas įrengiant nugeležinimo įrenginius	Gyvenvietėse įrengti 5 nugeležinimo įrenginiai	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	1000,0	-	1000,0	-
6.	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacija ir plėtra gyvenvietėse iki 500 gyventojų	Vandentiekis – 20 km Nuotekos – 20 km	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	4500,0	-	25500,0	-
7.	Pagerinti vandens kokybę Žvirblonių, Plaučiškių gyvenvietėse	Ištiesti vandentiekio tinklai	2008–2009	Pakruojo rajono savivaldybė	500,0	-	-	-
8.	Lygumų gyvenvietės vandenvietės įrengimas ir vandens kokybės gerinimas, įrengiant nugeležinimo įrenginius, nuotekų tinklų ir valymo įrenginių įrengimas	Įrengta vandenvietė ir nugeležinimo įrenginiai (750 Lygumų miestelio gyventojų)	2009–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	2400,0	-
9.	Pakruojo kaimo vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra ir renovacija	Vandentiekio tinklai – 2,0 km Nuotekų tinklai – 2,0 km	2010–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	2000,0	-
10.	Nuotekų tinklų nuo seniūnijos ir Pašvitinio medicinos punkto nutiesimas iki mokyklos valymo įrenginių	Nutiesti nuotekų tinklai	2008	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	-	-
11.	Jovarų kaimo ir Pakruojo miesto centrinės dalies vandentiekio tinklų plėtra	Išplėsta ir rekonstruota vandentiekio ir nuotekų tinklų sistema	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	225,0	-	1275,0	-
12.	Geriamo vandens kokybės gerinimas	Išplėsta ir rekonstruota vandentiekio ir nuotekų tinklų sistema	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	50,0	-	450,0	-

13.	Pakruojo miesto kvartalo, apimančio P.Mašiotų, Mokyklos, J. Paukštelio ir Kruojos gatves, vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra	Išplėsta ir rekonstruota vandentiekio ir nuotekų tinklų sistema	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	450,0	-	2550,0	-
14.	Pakruojo rajono teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano rengimas	Parengtas specialusis planas	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	60,0	-	340,0	-
15.	Vandens tiekimo ir nuotekų sistemos rekonstrukcija bei plėtra Pakruojo r. Žeimelio mstl.	Išplėsta ir rekonstruota vandentiekio ir nuotekų tinklų sistema	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	829,0	1859,0	5600,0	-
16.	Vandens tiekimo ir nuotekų sistemos rekonstrukcija bei plėtra Pakruojo r. Rozalimo mstl. ir Padubysio k.	Išplėsta ir rekonstruota vandentiekio ir nuotekų tinklų sistema	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	873,0	1959,0	5900,0	-
17.	Vandens tiekimo ir nuotekų sistemos rekonstrukcija bei plėtra Pakruojo r. Žeimelio mstl.	Išplėsta ir rekonstruota vandentiekio ir nuotekų tinklų sistema	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė	160,0	340,0	1100,0	-
					12862,0	7075,0	77890,0	-
2 Uždavinys. Užterštų teritorijų valymas ir ekologinės sistemos atkūrimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	38 užšiukšlintų teritorijų Pakruojo rajone sutvarkymas	Likviduotos užšiukšlintos teritorijos	2008–2013	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras, Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	7000,0	-
2.	Paguliankos ir Aleknaičių sąvartynų uždarymas	Uždaryti 2 sąvartynai	2009–2013	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras, Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	4000,0	-

3.	Dirbtinių vandens telkinių hidrotechninių statinių rekonstrukcija	3 objektai	2007–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	89,0	280,0	800,0	-
					89,0	280,0	11800,0	-
3 Uždavinys. Atliekų tvarkymo sistemos optimizavimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Komunalinių atliekų rūšiavimo gerinimas	Bendrovės teritorijoje pastatyta stoginė (sandėlis), aprūpintas reikiama įranga, antrinems žaliavoms (stiklui, plastikui ir popieriui) sandėliuoti bei ruošti perdirbimui	2009-2010	UAB „Pakruojo komunalininkas“ Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	90,0	30,0
2.	Kolektyvinio naudojimo mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteineriams aikštelių įrengimas prie daugiabučių gyvenamųjų namų	Įrengtos konteinerių aikštelės	2009-2010	UAB „Pakruojo komunalininkas“ Pakruojo rajono savivaldybė	2,0	-	15,0	3,0
3.	Didžiųjų ir biodegraduojančių atliekų aikštelių įrengimas Aleknaičiuose	Įrengtos atliekų aikštelės	2008-2010	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras, Pakruojo rajono savivaldybė	78,4	560,0 (ŠRATC)	840,0	-
4.	Kompiuterizuotos atliekų tvarkymo ir apskaitos sistemos sukūrimas	Sukurta sistema	2009	UAB „Pakruojo komunalininkas“	-	-	20,0	2,0
5.	Gatvių, šaligatvių, aikščių ir žaliųjų plotų priežiūros infrastruktūros modernizavimas	Įsigyta vakuuminė šlavimo mašina, mažų kabaritų traktoriai	2008	UAB „Pakruojo komunalininkas“ Pakruojo rajono savivaldybė	230,0	-	-	-
6.	Specialaus automobilio įsigijimas skystų atliekų tvarkymui	Įsigytas 1 specialus automobilis	2009	UAB „Pakruojo komunalininkas“ Pakruojo rajono savivaldybė	20,0	-	80,0	10,0

					630,4	560,0	1045,0	45,0
4 Uždavinys. Aplinkosaugos informacinės sistemos tobulinimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Galimybių studijų, informacijos rengimas apie užterštas vietas, visuomenės mokymas ir skatinimas	Rezultatas	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	20,0	200,0	500,0	-
2.	Želdynų ir želdinių inventorizavimas	Inventorizuoti želdiniai: Pakruojo miestas, Linkuvos miestas, Pakruojo dvaro sodybos parkas	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	160,0	-	-	-
					180,0	200,0	500,0	-

III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI
1 TIKSLAS. DIDINTI GYVENTOJŲ EKONOMINĮ AKTYVUMĄ IR UŽIMTUMĄ, SKATINTI KOKYBIŠKŲ DARBO VIETŲ KŪRIMĄ IR UŽTIKRINTI LYGIAS GALIMYBES VISIEMS DALYVAUTI DARBO RINKOJE IR VISUOMENĖS GYVENIME
1 Uždavinys. Ugdyti gyventojų bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, rengti planavimo programas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Parengti Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo politikos strategiją	Parengta ir patvirtinta strategija	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba, jaunimo reikalų koordinatorius	-	-	-	-
2.	Parengti ir vykdyti Pakruojo rajono savivaldybės Jaunimo užimtumo programą	Parengta ir patvirtinta programa, jaunų žmonių, užimtų organizuota veikla, skaičius, paremtų projektų skaičius	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“	300,0	50,0	-	-
3.	Skatinti alternatyvių jaunimo meno raiškos formų atsiradimą ir vystymąsi	Igyvendintų (iš jų paremtų) projektų, skirtų alternatyvių jaunimo meno raiškos formų plėtrai skaičius; paramos dydis (Lt)	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Kultūros skyrius, Jaunimo organizacijos	-	-	150,0	-

4.	Inovatyvių suaugusiųjų mokymo modulių parengimas ir įgyvendinimas kaimo vietovėse	10-yje rajono kaimų įgyvendinti 4 suaugusiųjų mokymo moduliai	2009–2011	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras	50,0	-	300,0	-
5.	Vaikų ir jaunimo gebėjimo pasipriešinti žalingų įpročių (rūkymo, girtavimo, narkomanijos, toksikomanijos) plitimui ugdymas	Užregistruotų vaikų ir jaunuolių iki 18 m. amžiaus, vartojusių alkoholinius gėrimus, narkotikus ar toksines priemones, skaičius kasmet nedidėja	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	-	-
6.	Jaunimo verslumo skatinimas	Surengtų seminarų, verslo stovyklų, konkursų skaičius	2009—2013	Pakruojo verslo informacijos centras Pakruojo rajono savivaldybė	10,0	-	20,0	-
					390,0	50,0	470,0	-

2 TIKSLAS. DIDINTI PAKRUOJO RAJONO GYVENTOJŲ GALIMYBES MOKYTIS VISĄ GYVENIMĄ, SUDARANT SĄLYGAS PLĖTOTIS DINAMIŠKAI ŽINIŲ VISUOMENEI								
1 Uždavinys. Tobulinti įvairių sričių suaugusiųjų švietimo kompetencijas (mokytojų, auklėtojų ir kt.)								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Mokytojų kvalifikacijos tobulinimas	Kursų, seminarų medžiaga, priemonės	2008–2012	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras	50,0	-	300,0	-
2.	Pakruojo pedagoginės psichologinės tarnybos darbo vietų modernizavimas	Pertvarkytos ir atnaujintos 6 PPT specialistų darbo vietos	2010	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo pedagoginė psichologinė tarnyba	10,0	10,0	70,0	-
3.	Pagalbos mokiniui efektyvumo ir kokybės plėtra	Teikiamos naujos paslaugos, tobulinamos turimos specialistų kompetencijos, steigiami nauji etatai	2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo pedagoginė psichologinė tarnyba	6,0	6,0	60,0	-
4.	Specialiųjų mokymo priemonių įsigijimas	PPT aprūpinti naujausiomis mokymo priemonėmis, tyrimo metodikomis	2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo pedagoginė psichologinė tarnyba	3,0	3,0	30,0	-
					69,0	19,0	460,0	-

3 TIKSLAS. STIPRINTI ADMINISTRACINIUS GEBĖJIMUS IR DIDINTI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO EFEKTYVUMĄ								
1 Uždavinys. Tobulinti viešojo administravimo specialistų kompetencijas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos darbuotojų kompetencijų tobulinimas	Administracijos darbuotojai pakėlę kvalifikaciją	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	170,0	-	1000,0	-
					170,0	-	1000,0	-
2 Uždavinys. Skatinti ir remti savivaldybės ir bendruomenių dialogą								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Nevyriausybinių organizacijų rėmimas	Remiamų organizacijų skaičius – 100	2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	1000,0	-	-	-
2.	Bendruomenių ir kitų NVO aktyvumo skatinimo projektai		2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	122,5	-	490,0	-
3.	Novatoriški kaimo bendruomenių ir kitų NVO projektai		2008–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	52,5	-	210,0	-
					1175,0	-	700,0	-

3 Uždavinys. Diegti informacines viešojo administravimo efektyvumo sistemas, gerinti viešojo administravimo infrastruktūrą								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Administravimo efektyvumo sistemų diegimas Pakruojo rajono savivaldybėje	Sukurta informacinė sistema: e-valdžia	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	300,0	-	2700,0	-
2.	Viešojo administravimo sistemos tobulinimas Pakruojo rajono savivaldybėje, bendradarbiaujant su šalimis-ES narėmis	Patobulinta viešojo administravimo sistema	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	7,5	-	42,5	-
3.	Kompiuterinės įrangos Pakruojo rajono savivaldybės tarybos nariams įsigijimas bei tarybos veiklos viešinimas	Įsigyta kompiuterinė įranga	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	170,0	-
4.	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos kompiuterinės įrangos atnaujinimas	Atnaujinta kompiuterinė įranga	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	45,0	-	255,0	-
5.	Viešos elektroninės valdžios paslaugos	Įdiegta valdymo sistema	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	26,250	-	148,750	-
6.	Elektroninės demokratijos paslaugos	Įdiegta valdymo sistema	2008–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	9,0	-	51,0	-
7.	Mokyklų kompiuterinės įrangos atnaujinimas	Atnaujinta kompiuterinė įranga	2009-2010	Pakruojo rajono savivaldybė	90,0	-	-	-
8.	Didinti Pakruojo rajono jaunimo organizacijų prisijungimo prie elektroninių paslaugų sistemos efektyvumą	Įsigyta kompiuterinė technika ir programinė įranga	2009—2013	Pakruojo rajono savivaldybė, Pakruojo rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“	-	-	100,0	-
					507,75	-	3467,25	-

IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS

1 TIKSLAS. DIDINTI ŽEMĖS, MAISTO ŪKIO KONKURENCINGUMĄ								
1 Uždavinys. Gyvulininkystės ūkių konkurencingumo didinimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Fermų modernizavimas	20 ūkių	2013	ŽŪB, ūkininkai	-	-	15000,0	15000,0
2.	Sausinimo sistemų ir jų hidrotechninių statinių rekonstrukcija bei rūgščių dirvų kalkinimas	23 objektai	2007–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	220,0	17000,0	2000,0	-
3.	Pakruojo rajono gyvulininkystės plėtros specialiojo plano parengimas		2009–2010	Pakruojo rajono savivaldybė	30,0	-	170,0	-
					250,0	17000,0	17170,0	15000,0
2 Uždavinys. Augalininkystės, daržininkystės ir sodininkystės ūkių konkurencingumo didinimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Ūkių modernizavimas	85 ūkių	2013	ŽŪB, ūkininkai	-	-	49000,0	49000,0
					-	-	49000,0	49000,0

3 Uždavinys. Ekologinių ūkių plėtra ir skatinimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Ekologinių ūkių kūrimas	80 ūkių, 3500 ha	2013	Ūkininkai	-	30,0	850,0	850,0
					-	30,0	850,0	850,0
4 Uždavinys. Jaunųjų ūkininkų rėmimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas	65 ūkiai	2013	Ūkininkai	-	-	8000,0	-
					-	-	8000,0	-
2 TIKSLAS. DIDINTI MIŠKININKYSTĖS IR ŽUVININKYSTĖS KONKURENCINGUMĄ								
1 Uždavinys. Miškų plotų didinimas ir panaudojimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Miškų ūkio plėtra	7 projektai	2013	Miškų savininkai	-	-	2040,0	360,0
2.	Parama pažeistų miškų atkūrimui	3 projektai	2013	Miškų savininkai	-	-	800,0	-
					-	-	2840,0	360,0

2 Uždavinys. Žuvininkystės veiklos skatinimas ir plėtra								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Ižuvinti Žvirblonių, Mikniūnų tvenkinius	Ižuvinti 2 tvenkiniai	2010	Bendruomenės	5,0	-	30,0	-
					5,0	-	30,0	-
3 TIKSLAS. KAIMO MODERNIZAVIMAS IR SKIRTUMŲ TARP KAIMO IR MIESTO MAŽINIMAS								
1 Uždavinys. Kaimo atnaujinimas ir plėtra, darnios kaimo bendruomenės kūrimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	VVG veikla stiprinant kaimo gyvybingumą, gerinant gyvenimo kokybę ir puoselėjant krašto savitumą	Pagerinta gyvenimo kokybė kaimuose, išpuoselėtas kaimo savitumas	2009—2013	Pakruojo savivaldybė, VVG	953,34	-	6830,0	-
					953,34	-	6830,0	-

SUVESTINĖ

I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. SKATINTI IR REMTI VERSLO ĮMONIŲ STEIGIMĄSI IR PLĖTRĄ	1984,0	890,0	1164,0	205,0
2.	2 TIKSLAS. GERINTI VERSLO APLINKĄ IR SUDARYTI PALANKESNES VEIKLOS SĄLYGAS	370,0	120,0	850,0	-
3.	3 TIKSLAS. DIDINTI TURIZMO POTENCIALĄ IR EFEKTYVIAU IŠNAUDOTI TURIZMO IŠTEKLIUS	9249,0	5322,0	54651,0	6706,0
IŠ VISO		11603,0	6332,0	56665,0	6911,0

II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. GERINTI SVEIKATOS APSAUGOS INFRASTRUKTŪRĄ IR UŽTIKRINTI OPTIMALŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ BEI KOKYBĘ	2005,0	2389,0	7878,0	-
2.	2 TIKSLAS. PLĖSTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TINKLĄ, UŽTIKRINTI OPTIMALŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ BEI KOKYBĘ, KURTI SOCIALINĖS APSAUGOS SISTEMA, MAŽINANČIĄ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ	1465,0	2950,0	3324,0	-
3.	3 TIKSLAS. MODERNIZUOTI IR VYSTYTI PAKRUOJO RAJONO KELIŲ INFRASTRUKTŪRĄ, GERINANT SUSISIEKIMĄ, MAŽINANT ORO TARŠĄ, DIDINANT SAUGUMĄ KELIUOSE	6355,7	29510,0	37992,5	-
4.	4 TIKSLAS. TOBULINTI ŠVIETIMO, KULTŪROS PASLAUGŲ ĮSTAIGŲ TINKLĄ RAJONE, GERINANT PALSaugŲ KOKYBĘ BEI PRIEINAMUMĄ GYVENTOJAMS	10062,0	20349,0	24077,0	69,0
5.	5 TIKSLAS. SIEKTI GERESNĖS APLINKOS KOKYBĖS, YPATINGĄ DĖMESĮ SKIRIANT ENERGIJOS PANAUDOJIMO EFEKTYVUMUI DIDINTI	14438,5	15479,0	32981,0	4486,0
6.	6 TIKSLAS. GERINTI VANDENS IR NUOTEKŲ PASKIRSTYMO INFRASTRUKTŪRĄ, OPTIMIZUOTI ATLIEKŲ SURINKIMO IR PASKIRSTYMO SISTEMĄ	13761,4	8115,0	91235,0	45,0
IŠ VISO		48087,6	78792,0	197487,5	4600,0

III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. DIDINTI GYVENTOJŲ EKONOMINĮ AKTYVUMĄ IR UŽIMTUMĄ, SKATINTI KOKYBIŠKŲ DARBO VIETŲ KŪRIMĄ IR UŽTIKRINTI LYGIAS GALIMYBES VISIEMS DALYVAUTI DARBO RINKOJE IR VISUOMENĖS GYVENIME	390	50	470	-
2.	2 TIKSLAS. DIDINTI PAKRUOJO RAJONO GYVENTOJŲ GALIMYBES MOKYTI VISĄ GYVENIMĄ, SUDARANT SĄLYGAS PLĖTOTIS DINAMIŠKAI ŽINIŲ VISUOMENEI	69	19	460	-
3.	3 TIKSLAS. STIPRINTI ADMINISTRACINIUS GEBĖJIMUS IR DIDINTI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO EFEKTYVUMĄ	1852,75	0	5167,25	-
IŠ VISO		2311,75	69,0	6097,25	-

IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. DIDINTI ŽEMĖS, MAISTO ŪKIO KONKURENCINGUMĄ	250,0	17030,0	75020,0	64850,0
2.	2 TIKSLAS. DIDINTI MIŠKININKYSTĖS IR ŽUVININKYSTĖS KONKURENCINGUMĄ	5,0	-	2870,0	360,0
3.	3 TIKSLAS. KAIMO MODERNIZAVIMAS IR SKIRTUMŲ TARP KAIMO IR MIESTO MAŽINIMAS	953,34	-	6830,0	-
IŠ VISO		1208,34	17030,0	84720,0	65210,0

SUVESTININĖ PAGAL PRIORITETUS

EIL. NR.	PRIORITETAS	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA	11603,0	6332,0	56665,0	6911,0
2.	II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA	48087,6	78792,0	197487,5	4600,0
3.	III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI	2311,75	69,0	6097,25	-
4.	IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS	1208,34	17030,0	84720,0	65210,0
	IŠ VISO	63210,69	102223,0	344969,75	76721,0
	BENDRA PLANO VERTĖ	587124,44			

5. STEBĖSENOS SISTEMA IR JOS VEIKSMINGUMAS

Rengiant Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginį plėtros planą, numatoma plano įgyvendinimo stebėsenos sistema, kuri leidžia:

- kontroliuoti strateginio plėtros plano įgyvendinimo eigą;
- imtis prevencinių priemonių nenumatytų neatitikimų atsiradimui;
- nustatyti atsakomybės už veiklų vykdymą ribas;
- užtikrinti strateginio plėtros plano poveikio bei pasiektų rezultatų sklaidą Pakruojo rajono gyventojams (atskiriems asmenims, jų grupėms, visuomenės organizacijoms ir kt.) ir verslo subjektams;
- funkcionuoti savivaldybės institucijų atskaitomybės mechanizmui prieš rajono gyventojus;
- kryptingai atlikti strateginio plėtros plano korekciją pasikeitus socialinei-ekonominei situacijai ar įvykus kitiems jai įtakos turintiems pokyčiams.

5.1. Stebėsenos sistema

Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginio plėtros plano įvertinimui (prioritetai, priemonės) formuojama strateginio plėtros plano stebėsenos sistema, kurią sudaro šie elementai:

- stebėsenos institucijos: kontrolės institucija – Pakruojo rajono savivaldybės Taryba; tarpinė institucija – Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyrius; darbo grupės – atskiri skyriai ir poskyriai pagal atitinkamą veiklos sritį;
- stebėsenos rodikliai: poveikio, rezultatų, produktų rodikliai;
- atsiskaitomybė (atsiskaitomybės formos ir periodiškumas, atsiskaitomybei būtinos informacijos rinkimas, apdorojimas ir informacijos šaltiniai);
- veiksmų koregavimas, atsižvelgiant į strateginio plėtros plano vertinimą (stebėsenos metu gautus rezultatus).

5.1.1. lentelė. Plano stebėsenos elementai

Stebėsenos elementai	Kontrolės institucija	Tarpinė institucija	Darbo grupės
Nariai	Pakruojo rajono savivaldybės Taryba	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyrius (informacijos rinkimas ir apibendrinimas; paskiriamas atsakingas asmuo)	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos atitinkamų veiklos sričių specialistai. Specialistai vertina seniūnų, informaciją apie strateginio plėtros plano poveikį teritoriniams netolygumams.
Institucijos funkcijos	Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitų svarstymas ir tvirtinimas. Politinis įgyvendinimo vertinimas. Pasiūlymų dėl strateginio plėtros plano įgyvendinimo koregavimo svarstymas.	Strateginio plėtros plano priemonių įtraukimas į metinius skyriaus planus. Strateginio plano įgyvendinimo apibendrinimas pagal informaciją, gautą iš darbo grupių.	Strateginio plėtros plano priemonių įtraukimas į metinius skyrių planus. Metinių ataskaitų apie strateginio plėtros plano įgyvendinimo rezultatus rengimas. Pasiūlymų dėl įgyvendinimo tobulinimo teikimas. Priemonių įgyvendinimas.
Atskaitomybė	Atskaitomybė Pakruojo rajono gyventojams už pasiektus	Atskaitomybė Kontrolės institucijai.	Atskaitomybė tarpinei institucijai – tarpinės bei

Stebėsenos elementai	Kontrolės institucija	Tarpinė institucija	Darbo grupės
	rezultatus. Atskaitomybė Šiaulių apskrities viršininko administracijai.		galutinės ataskaitos.
Vertinimas	Tarpinių bei galutinių ataskaitų vertinimas, politinių sprendimų priėmimas.	Darbo grupių pateiktų duomenų apibendrinimas. Informacija naudojama tarpiniam ir galutiniam vertinimui.	Renkami statistiniai duomenys už įgyvendintą laikotarpį (vieneri metai), jų pokyčiai, numatomi planai einamiesiems metams. Pateikiama informacija apie pasiektus rodiklius. Informacija naudojama tarpiniam ir galutiniam vertinimui.
Informacijos šaltiniai	Tarpinės institucijos pateiktas kompleksinis apibendrinimas. Tarpinės ir galutinės ataskaitos.	Darbo grupių pateiktos ataskaitos. Apklausa ir atskirų sričių tyrimai, studijos. Ekspertiniai vertinimai.	Atitinkamų veiklos sričių skyrių metinės ataskaitos. Oficialių valstybės institucijų duomenys.
Visuomenės dalyvavimas ir išoriniai ryšiai	Informacijos pateikimas Pakruojo rajono gyventojams	Atskiri Pakruojo rajono segmentai (gyventojai, jų grupės, visuomeninės organizacijos, verslo subjektai) gali rengti pasiūlymus, pastabas dėl strateginio plėtros plano įgyvendinimo užtikrinimo	Atskiri Pakruojo rajono segmentai (gyventojai, jų grupės, visuomeninės organizacijos, verslo subjektai) gali rengti pasiūlymus, pastabas dėl strateginio plėtros plano įgyvendinimo užtikrinimo

5.2. Stebėsenos rodikliai

Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginio plėtros plano stebėsenos sistemoje numatoma naudoti trijų lygių kiekybinių ir kokybinių rodiklių sistema. Jos pagrindu vertinamas strateginio plėtros plano įgyvendinimas.

Naudojami stebėsenos rodikliai: poveikio, rezultatų, produktų rodikliai. Naudojamų rodikliai sudaryti remiantis „Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos panaudojimo priežiūros rodiklių tinkamumo įvertinimas. Tyrimo ataskaita“. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2007 m.

Naudojamų rodiklių reikšmės:

1) Produkto rodikliai trumpuoju laikotarpiu matuoja tiesioginę naudą/žalą tikslinei grupei, kuri atsiranda įgyvendinus finansuojamus veiksmus ar jų metu (pvz., modernizuota įstaigų, įkurta sistemų, įdiegta priemonių ir pan.). Informaciją apie produkto rodiklius paprastai teikia atitinkamos srities specialistai.

2) Rezultato rodikliai vidutiniu laikotarpiu (apie 3 metai) matuoja tam tikro laikotarpio padarinius (naudą/žalą), kuriuos patiria tikslinė grupė dėl produktų pasiekimo (pvz., mokytojų, pakėlusią kvalifikaciją, dalis nuo bendro rajono, apskrities ar šalies mokytojų skaičiaus).

3) Poveikio rodikliai matuoja ilgojo laikotarpio (praėjus ~5 metams nuo strateginio plano įgyvendinimo pabaigos, t.y. 2020 m.) padarinius (naudą/žalą), kurie susiję su strateginio plėtros plano įgyvendinimu, visoms tikslinėms grupėms. Tai rodikliai, kurie nėra priskiriami nė vienam numatytam prioritetui, kadangi gali būti pasiekti tik viso Plano įgyvendinimo dėka.

5.2.1. lentelė. Plano vertinimo tvarka

Vertinimas	Produkto rodikliai			Rezultatų (konteksto, veiklos) rodikliai	Poveikio rodikliai
Tarpinis vertinimas Atliekamas išsamus strateginio plėtros plano įgyvendinimo eigos vertinimas, strateginio plėtros plano koregavimo poreikio vertinimas.	Kasmetinis vertinimas.			Vertinimas atliekamas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos kadencijos metu. Atliekamas pasiektų rezultatų įvertinimas.	Vertinamas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos kadencijos metu pasiektas poveikis.
Vertinimo laikotarpis	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2008-2010	2008-2011 m.
Vertinimo atlikimo terminas	2009 m. I ketv.	2010 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.
Vertinimo laikotarpis	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2011-2013 m.	2012-2015 m.
Vertinimo atlikimo terminas	2012 m. I ketv.	2013 m. I ketv.	2014 m. I ketv.	2014 m. I ketv.	2016 m. I ketv.
Galutinis vertinimas Atliekamas išsamus strateginio plėtros plano viso įgyvendinimo periodo eigos vertinimas, strateginio plėtros plano koregavimo poreikio vertinimas.	Ataskaitos pasibaigus visam Plano įgyvendinimo laikotarpiui (galutinis viso laikotarpio vertinimas). Bendras pasiekiamumo įvertinimas. Finansinis vertinimas (finansinio plano įgyvendinimo įvertinimas).			Pasiektų rezultatų įvertinimas.	Pasiektas visos apimties strateginio plėtros plano poveikio įvertinimas.
Vertinimo laikotarpis	2007-2013 m.			2007-2013 m.	2007-2020 m.
Vertinimo atlikimo terminas	2014 m. I ketv.			2014 m. I ketv.	2021 I/II ketv.

Toliau pateikiamos Pakruojo rajono savivaldybės 2007-2013 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimo metu planuojamų pasiekti rodiklių reikšmės ir vertinimo terminai.

lentelė. Produkto rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siektnas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA					
Verslo įmonių steigimosi ir plėtros produkto rodikliai					
Paremta smulkaus ir vidutinio verslo įmonių ir ūkininkų	-	-	2013	200	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Parengta mokymo medžiaga verslo gebėjimams didinti	-	-	2010	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Modernizavimo ir naujų verslo paramos institucijų produkto rodikliai					
Modernizuotas Pakruojo verslo informacijos centras	-	-	2012	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siektinis rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
					ataskaitos
Įkurtas amatų centras	-	-	2013	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Turizmo plėtros produkto rodikliai					
Įkurta turizmo informacijos centrų	-	-	2013	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Rekonstruota ir pritaikyta turizmui pastatų (dvarų, muziejų, memorialinių sodybų, malūnų ir pan.) Pakruojo rajone	2008	-	2013	10	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Kitų turistų traukos objektų bei lankytinų vietų atnaujinimas (parkai, piliakalniai, bažnyčios, koplyčios ir kt.)	2008	-	2013	4	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įrengta, sutvarkyta paplūdimių, maudyklų, sukurta rekreacinių zonų	-	-	2013	16	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įrengta, rekonstruota sporto aikštelių, stadionų, teniso kortų	-	-	2013	8	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įrengta stovyklaviečių, sutvarkyta privažiavimų prie jų	-	-	2013	2	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Turizmo informacinės sistemos produkto rodikliai					
Parengta galimybių studijų	-	-	2009	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Informacinio ženklavimo projekto įvyvendinimas	-	-	2013	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA					
Mokymo ir kvalifikacijos ugdymo plėtros produkto rodikliai					
Tobulinimosi centrų įsteigimas	-	-	2013	2	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekiamas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
Švietimo, kultūros paslaugų įstaigų tinklo plėtros produkto rodikliai					
Modernizuotų švietimo įstaigų skaičius	-	-	2013	14	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Modernizuota bibliotekų Pakruojo rajone	-	-	2013	13	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Modernizuota, rekonstruota, įrengta kultūros centrų	-	-	2013	5	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Sporto plėtros produkto rodikliai					
Vaikų, jaunimo bei suaugusiųjų sporto objektų statyba, rekonstrukcija, pritaikymas	-	-	2013	8	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimo ir informacinių sistemų diegimo produkto rodikliai					
Įkurta naujų įstaigų	-	-	2009	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Modernizuota, rekonstruota sveikatos priežiūros įstaigų (skyrių, padalinių)	-	-	2013	9	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įdiegta elektroninių sveikatos paslaugų sistemų	-	-	2013	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Socialinių paslaugų tinklo plėtros produkto rodikliai					
Įkurta stacionarių socialinių paslaugų įstaigų	-	-	2013	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įkurta, rekonstruota nestacionarių socialinių paslaugų įstaigų	-	-	2013	6	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Pritaikyta būstų žmonėms su negalia	-	-	2013	25	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Kelių, dviračių takų infrastruktūros vystymo produkto rodikliai					
Rekonstruota kelių,	-	-	2013	124,844	Pakruojo rajono savivaldybės

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekimas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
gatvių, km					administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Rekonstruota, nutiesta šaligatvių, km	-	-	2013	3,238	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Nutiesta dviračių takų, km	-	-	2013	14,6	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Inventorizuota vietinės reikšmės kelių ir gatvių, proc.	-	-	2013	100	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Urbanistinės infrastruktūros plėtros produkto rodikliai					
Rekonstruota aikščių	-	-	2013	3	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Sutvarkytų privažiavimo ir automobilių stovėjimo aikštelių	-	-	2013	5	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Sutvarkyta ir įrengta daugiabučių namų kiemų aikštelių	-	-	2013	5	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Energijos naudojimo efektyvumo didinimo produkto rodikliai					
Rekonstruota pastatų	-	-	2013	33	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Rekonstruota šiluminių tinklų, km	-	-	2009	4,5	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Rekonstruota katilinių	-	-	2009	2	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Gyventojų pavežėjimo efektyvumo didinimo rodikliai					
Atnaujintas autobusų parkas, autobusai	-	-	2013	2	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos

Pakruojo rajono savivaldybės 2007 – 2013 m. strateginis plėtros planas

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekimas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
					ataskaitos
Atnaujintų degalinių, skaičius	-	-	2009	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Rekonstruota pastatų, skaičius	-	-	2009	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įrengta katilinių, skaičius	-	-	2010	1	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Vandens ir nuotekų tinklų infrastruktūros sistemos gerinimo produkto rodikliai					
Sutvarkyta inžinerinių tinklų, km: - vandentiekio - nuotekų	-	-	2010	47,2 51,57	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įrengta vandenviečių ir nugeležinimo įrengimų, gyventojų sk.	-	-	2013	750	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Užterštų teritorijų valymo ir ekologinės sistemos atkūrimo produkto rodikliai					
Likviduota užšiukšlintų teritorijų	-	-	2013	38	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Uždaryta sąvartynų	-	-	2013	2	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Rekonstruota dirbtinių vandens telkinių hidrotechninių statinių	-	-	2013	3	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įrengta atliekų surinkimo ir pirminio rūšiavimo aikštelių su konteineriais prie daugiabučių	-	-	2013	19	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI					
Gyventojų ekonominio aktyvumo ir užimtumo didinimo produkto rodikliai					
Parengta ir įgyvendinta suaugusiųjų mokymo modulių	-	-	2011	4	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Administracinių gebėjimų stiprinimo ir viešojo administravimo efektyvumo didinimo produkto rodikliai					

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siektnas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
Paremta nevyriausybių organizacijų	-	-	2013	100	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Sukurta, įdiegta ir patobulinta informacinių sistemų	-	-	2013	4	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS					
Žemės, maisto ūkių konkurencingumo didinimo produkto rodikliai					
Rekonstruota sausinimo sistemų ir jų hidrotechninių statinių	-	-	2013	22	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Modernizuota ūkių	-	-	2013	85	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įkurta ekologinių ūkių	-	-	2013	80	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įsikūrę jaunųjų ūkininkų ūkiai	-	-	2013	65	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Miškininkystės ir žuvininkystės konkurencingumo didinimo produkto rodikliai					
Parengta ir įgyvendinta projektų miškų ūkio plėtrai ir pažeistų miškų atkūrimui	-	-	2013	10	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos
Įžuvinta tvenkinių	-	-	2013	2	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus ataskaitos, darbo grupių ataskaitos

5.2.3. lentelė. Rezultatų rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siektnas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA					
Verslo įmonių steigimosi ir plėtros rezultato rodikliai					
Bankrutavusių įmonių skaičiaus pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausa
Paremtų įmonių skaičius nuo visų rajono	-	-	-	-	Tyrimai, apklausa

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekiamas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
įmonių, proc.					
Modernizavimo ir naujų verslo paramos institucijų rezultato rodikliai					
Suteiktų paslaugų verslo subjektams, pokytis (Lt išraiška), proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Turizmo plėtros rezultato rodikliai					
Turistų srautų pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Pakruojo rajono patrauklumo išaugimas, proc.					Tyrimai, apklausos
Rekonstruotų kultūros paveldo objektų dalis visame Pakruojo rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Rekonstruotų ir pritaikytų turizmui objektų dalis visame Pakruojo rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA					
Švietimo, kultūros paslaugų įstaigų tinklo plėtros rezultato rodikliai					
Modernizuotų švietimo įstaigų dalis visame Pakruojo rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Modernizuotų kultūros įstaigų dalis visame Pakruojo rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Kultūros įstaigų lankytojų pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Sporto plėtros rezultato rodikliai					
Sportuojančių asmenų pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimo ir informacinių sistemų diegimo rezultato rodikliai					
Modernizuotų sveikatos įstaigų dalis visame Pakruojo rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Pasitenkinimas sveikatos priežiūros įstaigų teikiamomis paslaugomis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Socialinių paslaugų tinklo plėtros rezultato rodikliai					
Socialinių įstaigų lankytojų skaičiaus pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Kelių, dviračių takų infrastruktūros vystymo rezultato rodikliai					
Rekonstruotų ištiestų kelių, šaligatvių, dviračių takų dalis nuo visų būtinų rekonstruotų kelių, šaligatvių, dviračių takų, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Pasitenkinimo lygis esama infrastruktūra, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekimas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
Urbanistinės infrastruktūros plėtros rezultato rodikliai					
Rekonstruotų objektų dalis visame Pakruojo rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Energijos naudojimo efektyvumo didinimo rezultato rodikliai					
Energetiniai sutaupymai (per metus), Lt	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Rekonstruota šiluminių tinklų dalis visame rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Vandens ir nuotekų paskirstymo infrastruktūros sistemos gerinimo rezultato rodikliai					
Sutvarkytų inžinerinių tinklų dalis visame rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Užterštų teritorijų valymo ir ekologinės sistemos atkūrimo rezultato rodikliai					
Užterštumo lygis rajone, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI					
Gyventojų ekonominio aktyvumo ir užimtumo didinimo rezultato rodikliai					
Apmokytų dirbančiųjų skaičius, lyginant su bendru jų skaičiumi, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Administracinių gebėjimų stiprinimo ir viešojo administravimo efektyvumo didinimo rezultato rodikliai					
Administravimo efektyvumo pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Apmokytų dirbančiųjų skaičius, lyginant su bendru jų skaičiumi, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS					
Žemės, maisto ūkių konkurencingumo didinimo rezultato rodikliai					
Modernizuotų ūkių pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Ekologinių ūkių pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Miškininkystės ir žuvininkystės konkurencingumo didinimo rezultato rodikliai					
Miškų plotų pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Žuvų ūkių pokytis, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos
Kaimo atnaujinimo ir plėtros rezultato rodikliai					
Kaimo patrauklumo išaugimas, proc.	-	-	-	-	Tyrimai, apklausos

5.2.4. lentelė. Poveikio rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekimas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
Gyventojų natūrali kaita, 1000-iai	2006	- 7,3	2012 2016	- 6,0 - 5,1	Siekimas poveikis

Rodiklio pavadinimas	Esamas rodiklio įvertinimas		Siekimas rodiklio įvertinimas		Informacijos šaltiniai
	Metai	Reikšmė	Metai	Reikšmė	
gyventojų			2020	- 4,1	
Nedarbo lygis proc.	2006	4,49	2012	4,00	Siekimas poveikis
			2016	3,50	
			2020	2,90	

5.3. Stebėsenos veiksmingumo užtikrinimas

Siekiant užtikrinti stebėsenos sistemos veiksmingumą, numatomos priemonės:

- politinis/strateginis ir administracinis valdymas ir stebėseną;
- aiškus atsakomybės pasidalijimas;
- aiškių informacijos teikimo terminų, periodiškumo, informacijos gavimo būdų ir apimčių nustatymas;
- naudojami įvairūs vienas kitą papildantys informacijos rinkimo, apdorojimo ir pateikimo būdai (statistinių duomenų analizė ir vertinimas, kiekybiniai ir kokybiniai metodai, vertinimai suinteresuotų asmenų įtraukimas į sprendimų priėmimo procesą, sociologiniai tyrimai, atskirų ūkio šakų plėtros studijos).

Įgyvendinant Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginį plėtros planą, rekomenduojama patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginio plėtros plano stebėsenos tvarką. Šioje tvarkoje turėtų būti numatytas kasmetinio, tarpinio ir galutinio strateginio plano vertinimo būdai ir priemonės, atsakingi asmenys, terminai ir kt. Taip pat rekomenduojama suformuoti darbo grupes, atsakingas už plano įgyvendinimą, paskirti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus atsakingus asmenis.

Rekomenduojama Pakruojo rajono savivaldybės Internetiniame tinklalapyje sudaryti galimybes interesantams pateikti pastabas, pasiūlymus dėl strateginio plėtros plano įgyvendinimo, tobulinimo ir kt. Šiais veiksmais siekiama užtikrinti grįžtamąjį ryšį ir vietos bendruomenių aktyvumo skatinimą.